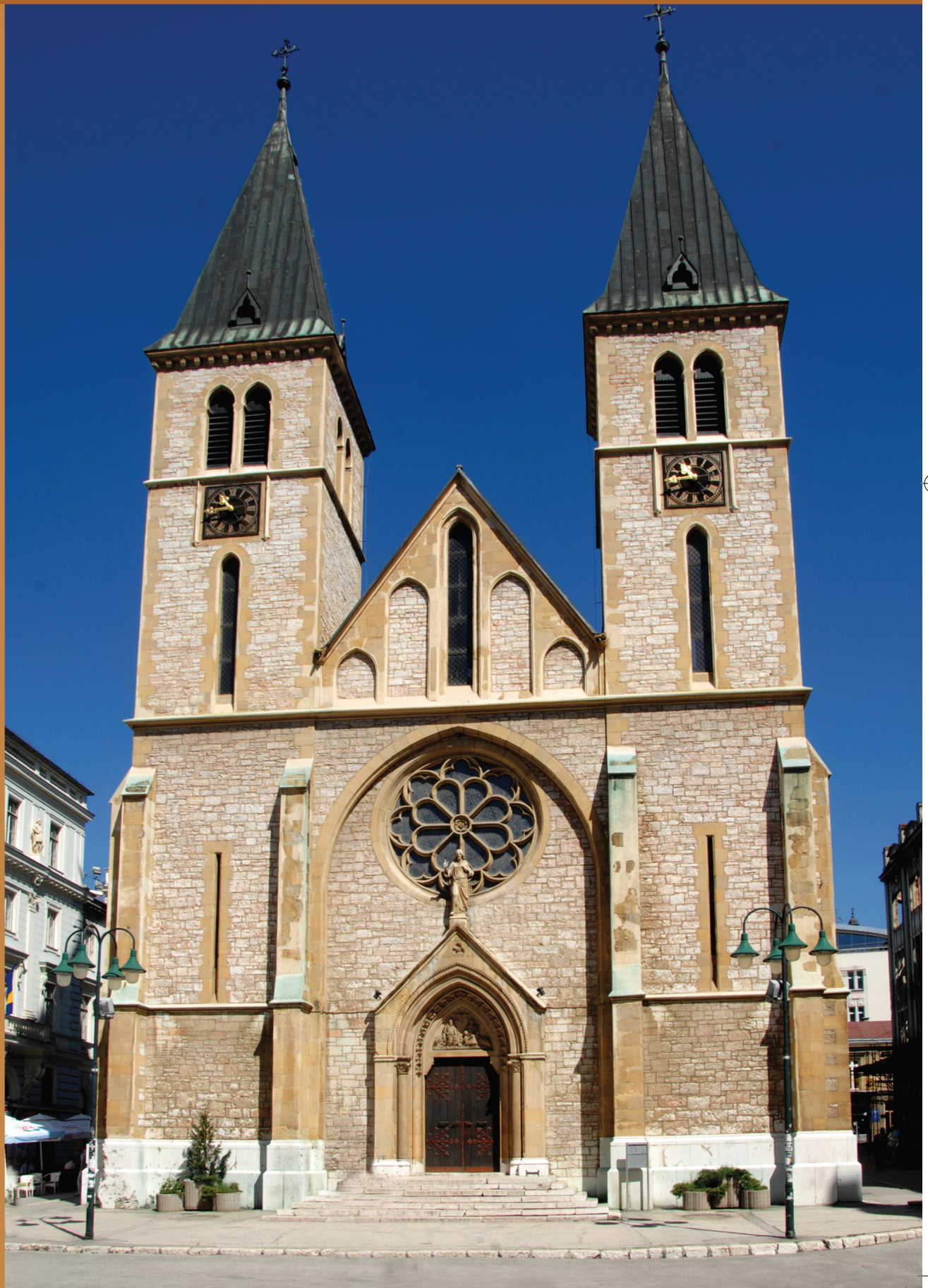

Broj 1/2014 - Godina CXXVIII - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Ilija Orkić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

UVODNA RIJEČ

Uskrsna poruka Vinka kard. Puljića - Uskrsli Krist naša nada	5
--	---

SVETA STOLICA

Poruka pape Franje za Svjetski dan mira 2014. godine	7
Papina poruka za 22. Svjetski dan bolesnika 2014.	13
Poruka pape Franje za 51. svjetski dan molitve za duhovna zvanja	14
Papina poruka za XXIX. svjetski dan mladih 2014.	15
Poruka Svetog Oca za korizmu 2014.	19
Poruka pape Franje za 48. svjetski dan sredstava društvene komunikacije	21

CCEE

Poruka europskih biskupa za molitvenu osminu za jedinstvo kršćana	24
Varšava: Susret predsjednikâ i kardinalâ BK Srednjoistočne Europe	24

BK BIH

Poruka predsjednika Caritasa BK BiH za Nedjelju Caritasa – 15. 12. 2013.....	26
Poruka biskupa Semrena za Dan života 2014.	28
Priopćenje sa XVI. redovnog godišnjeg zajedničkog zasjedanja BK BiH i HBK	30
Poziv biskupa BK BiH na molitvu za pravedni mir u Ukrajini i u Siriji	31

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Papin dan	32
Pontifikali u Prvostolnici vrhbosanskoj u 2014. godini	32
Uvid u rad i vođenje računa institucija u nadbiskupiji	33
Kanonska vizitacija u 2014. godini	34
Umrežavanje struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji	35
Održan susret Umrežavanja struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji	36
Poziv na XIII. sjednicu Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije	37
Enciklika <i>Lumen fidei</i> – tema za proljetnu koronu	37
Poziv na XX. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	38
Molitva za pravedni mir u Ukrajini i Siriji	39
Popis sudionika duhovnih vježbi za svećenike u bogoslovnom sjemeništu	39
Svećenici inkardinirani u Vrhbosansku nadbiskupiju 2014.	40
Imenovanja i premještaji u vrhbosanskoj nadbiskupiji	44
Dozvole	45
Novi pečati	46
Nadbiskupijsko misijsko međunarodno sjemenište Redemptoris Mater - Bogoslovi 2013./2014.	47
Skupljanje za sjemenište 2013. god.	48
Skupljanje po župama VN te dar ustanova i svećenika za Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u 2013. godini	49
Kronika Vinka kardinala Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog	50

IZ KORESPONDENCIJE

Čestitka Pietra Parolina kardinalu Puljiću za početak Nove godine	56
Apostolski nuncij u RH čestitao imendan Vinku kard. Puljiću	47

PRILOZI

Propovijed Vinka kardinala Puljića: Božićna misa u katedrali	58
Misa zahvalnica	59
Nadbiskupova propovijed u Kotoru na proslavi svetog Tripuna	61
Propovijed nadbiskupa Vinka kard. Puljića na Misi nakon završetka XVI. zajedničkog redovnog zasjedanja BK BiH i HBK	63
Propovijed profesora mons. dr. Nike Ikića u Sabornoj crkvi u Sarajevu tijekom molitve za jedinstvo kršćana 2014.	64
Darovi Duha za službu narodu (mons. dr. Pavo Jurišić) - Stadlerovo, II. 2014.	66

BILJEŽIMO

Zaređen prvi đakon iz misijskog sjemeništa Redemptoris Mater u Vogošći - Sarajevu	68
Misijsko-animacijski susret u Potocima i završetak godišnje skupštine PMD BiH	69

NAŠI POKOJNICI

O. Vladimir Vasilj, DI	71
------------------------------	----

PRILOZI

Statistički podaci župa po dekanatima za 2013. godinu - Vrhbosanka nadbiskupija	72
Statistika po dekanatima 2013. godine	75

Uskrsna poruka Vinka kard. Puljića

Uskrsli Krist naša nada

Draga braćo misnici, dragi redovnici i redovnice!

Draga braćo i sestre!

Utjelovljenjem po Duhu Svetom, Isus Krist je ušao u povijest čovječanstva, rađajući se u krilu Djevice Marije. Time je obilježio i osmislio hod čovjeka prema vječnosti. Našim krštenjem, ušao je i u naš osobni život. I više ne možemo živjeti kao da se nije utjelovio, rodio, trpio, umro i uskrsnuo. Ostavio nam je Crkvu kao opći sakrament spasenja. U njoj smo svi po dostojanstvu jednakopravni članovi – braća i sestre, razlikujući se jedino po ulozi koju obavljamo. Crkva nam, dijeleći sakramente, daje osobna sredstva spasenja i sudjelovanje na putu spasenja. Postajemo dionici milosti koju je Isus zaslužio i darovao.

Papa Franjo rado upotrebljava riječi: „Isus je s nama u hodu“. Dok živimo mi se ostvarujemo kao putujuća Crkva usmjerena prema vječnosti. Ta vječnost osvjetljena je uskrsnim jutrom, kada je Krist pobijedio smrt. On svojim uskrsnućem osmišljava svaku patnju i svako trpljenje. Osmišljava i tamu groba, gdje ljudska pamet staje i nema odgovora. Svojim uskrsnućem Krist je pobijedio smrt, nadvladao tamu groba i razotkrio tajnu vječnosti. Uskrsno jutro je zora naše nade i naše vjere u ovom životnom hodu.

Sveti Luka evanđelist, nadahnut Duhom Božjim, ostavi nam pisano svjedočanstvo o hodu dvojice učenika u Emaus (usp. Lk 24,13-35). Tu čitamo da su učenici nastojali pobjeći od krute stvarnosti koju su doživjeli kada je Isus razapet i umro. Istodobno, zbunjivalo ih je i govorkanje u gradu da je uskrsnuo i da ga više nema u grobu. Dok su s tim tegobnim mislima hodili i razgovarali nisu prepoznali Isusa koji im se približio. I ne samo da je krenuo s njima nego se zainteresirao i za njihov razgovor. Tada im je tumačio pisma koja navještaju sve to što se dogodilo, a čega su oni svjedoci. I dok im je tumačio srce im je gorjelo.

I mi u ovom životnom hodu prebiremo stvarnost koju smo preživjeli i(li) proživljavamo. Zavladao je jedno beznađe i kukanje

kako „nema nama ovdje života“. Mnogi bi htjeli pobjeći od te krute stvarnosti. Svojim beznađem trujemo javnost i druge obeshrabrujemo. Posebno je problematično kada to čine oni koji su „bili uz Isusa“ i kada njihov razgovor i zanimanje nije više Isus, nego su neki drugi interesi. Kao da ne primjećujemo Isusa koji s nama hodi. Ne čujemo njegovo tumačenje pisma. Naša nas je sebičnost zatvorila u ovozemaljske interese i ideje.

Zar ne primjećujemo da nam s različitih strana govore: „Nema vama tu života!“ Mnogi (po)vjeruju u te riječi i bježe, a mnogi se tako obeshrabruju. U mjesta koja smo mi nastanjivali, potom dođu neki drugi ljudi i tu žive normalno. Nestalo je one hrabre vjere naših otaca kojima je križ bio njihov identitet. Zgrabila nas je jedna čudna klima bježanja od križa. Za vrijeme komunizma, kada su „programatski“ znali izrugivati križ, nas – Isusove učenike – snalazile su brojne kušnje. Tada je bilo snage jer smo vjerovali da je Isus s nama, da s nama hodi, da nam tumači svoju poruku spasenja. Pitam se: zašto smo posumnjali u njegovu prisutnost, u njegov hod s nama i zanimanje za „naš razgovor“?

Slaveći ovaj Uskrs, valja nam opet prepoznati Isusa na našem putu; valja nam izgrađivati povjerenja u njega; ne dati se zavesti i zavaravati pričama onih kojima su samo ovozemaljske lagodnosti jedini životni cilj. Uskrs nam obasjava ovaj zemaljskim hod nadom u vječni život. Osmišljava naš križ, našu patnju nadom Božje ljubavi koja se očituje u tom njegovu hodu s nama.

Zato želim u prvom redu vama, svećenici, kojima su povjerene ove duše, da vam gori srce od njegove blizine te tim žarom ne bježite od krute stvarnosti nego se radosno vratite svome stadi i donesete onu poruku da ste „vidjeli Gospodina“ i „prepoznali u lomljenju kruha“; da ste ga vidjeli očima vjere. Zato nadu naviještate i svjedočite! Vama, dragi redovnici i redovnice, želim da vaše opredjeljenje slijediti Isusa izbliza, bude divno svjedočanstvo i jamstvo da je on s nama u našem životnom hodu. Neka vjernici u vašem opredjeljenju pre-

poznaju Isusovu prisutnost, njegovo tumačenje i dožive radost, Božanskom ljubavlju potaknutoga, plamtećega srca.

Vama, dragi vjernici, koji sve više olako (po)vjerujete lažnim prorocima, želim da vam Uskrs otvori oči i prepoznate Isusa na vašem životnom hodu. Želim da povjerujete Isusu čija je riječ život, vatra ljubavi, svjetlo i radost. Iz te Isusove prisutnosti neka se vaš hod ohrabri te se oduševljenije, s nadom, suočavate sa svim životnim križevima. Neka nas tako krijepi njegova prisutnost da nas ne preplaše nikakve ovozemaljske stvarnosti. Ovim svijetom ne upravlja ni Europska unija, ni SAD-e ni Rusija niti ikoja ovozemaljska sila. Bog je onaj koji upravlja ovim svijetom i našim životom.

Prvi dar Uskrslog Gospodina preplašenim učenicima bio je uokviren riječima: „Mir vama“. Taj mir Uskrslog Krista želim vašim dušama i vašim obiteljima. Taj mir želim našem narodu u ovoj napaćenoj zemlji koju razapinju nepravda i sebični interesi: da u njoj živimo u jednakopravnosti s drugima i drugači-

jima. Taj Kristov mir želim cijelom svijetu. Vidimo kako sebični interesi manipuliraju s malim ljudima u korist velikih interesa. Oni nisu opće dobro, nego proizvode tolike nepravde, krvoprolića, izbjegličke kolone...

Posebni dar Uskrslog Krista jest oprostjenje grijeha. Želim da svatko osobno doživi oslobođenje svih grijeha, te u mirnoj savjesti sijemo radost zajedničkog života čuvajući dostojanstvo čovjeka.

U tom duhu želim sretan i blagoslovljen Uskrs! Neka uskrsne radosna vjera u vašim dušama, neka uskrsne sloga i mir među ljudima, neka zavlada ljubav koja zrači svjetlom uskrsnog jutra.

Marija Majka, neka vas prati u tom hodu kroz svagdašnjicu s Isusom i s našim bližnjim s kojim smo suputnici na ovom svijetu.

Uz želju da vam bude sretan Uskrs, sve vas srdačno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Poruka pape Franje za Svjetski dan mira 2014. godine

Bratstvo-temelj i put za mir

1. U ovoj svojoj prvoj poruci za Svjetski dan mira želim uputiti svima, pojedincima i narodima želju za životom ispunjenim radošću i nadom. U srcu svakog muškarca i svake žene prebiva želja za puninom života, koji uključuje onu nezatomljivu čežnju za bratstvom, koja nas potiče prema zajedništvu s drugima i osposobljava nas da ih ne promatramo kao neprijatelje ili suparnike, već kao braću koju treba primiti i prihvatiti. Bratstvo je bitna dimenzija čovjeka, koji je biće odnosâ. Živa svijest o toj relacionalnosti (povezanosti) potiče nas promatrati i postupati sa svakom osobom kao s pravom sestrom i pravim bratom; bez bratstva je nemoguće graditi pravedno društvo i postojan i trajni mir. Treba odmah podsjetiti da se bratstvo najprije uči u krilu obitelji, prije svega zahvaljujući nadasve odgovornim i komplementarnim ulogama svih njezinih članova, osobito oca i majke. Obitelj je izvor svakoga bratstva te samim tim i temelj i prvi put mira, jer bi, po svojem pozivu, trebala na svijet prenositi svoju ljubav.

Zbog sve većeg broja međupovezanosti i komunikacijâ kojim je ovaj svijet prožet sve smo snažnije svjesni jedinstva i zajedničkog određenja narodâ na zemlji. U povijesnoj dinamici, u različitosti narodâ, društava i kulturâ, vidimo sjeme poziva na oblikovanje jedne zajednice koju čine braća koja se uzajamno prihvaćaju i jedni za druge brinu. Ta se poziv međutim danas često niječe i ignorira u svijetu koji karakterizira "globalizacija ravnodušnosti" čija je posljedica ta da se polako "navikavamo" na patnju drugoga, zatvarajući se u same sebe.

U mnogim dijelovima svijeta kao da nema kraja teškim kršenjima temeljnih ljudskih prava, poglavito prava na život i prava na vjersku slobodu. Tragična pojava trgovine ljudima, u kojoj beskrupulozni pojedinci u životu i očaju drugih ljudi vide priliku za zaradu, samo je jedan uznemirujući primjer toga kršenja. Oružanim se sukobima pridodaju manje vidljivi, ali zato ništa manje okrutni ratovi koji se vode na ekonomskom i financijskom polju s jednako razornim učincima po život, obitelj i poduzeća.

Globalizacija, kao što je istaknuo Benedikt

XVI., nas približava jedne drugima, ali nas ne čini braćom (1). Usto, mnoge situacije nejednakosti, siromaštva i nepravde znak su ne samo dubokog pomanjkanja bratstva, već također odsutnosti jedne kulture solidarnosti. Nove ideologije, koje karakterizira rašireni individualizam, egocentrizam i materijalistički konsumerizam, slabe društvene veze, jačaju onaj mentalitet "odbacivanja" koji dovodi do prezira i napuštanja najslabijih, onih koje se smatra "beskorisnima". Tako je ljudski suživot sve više nalik nekom pragmatičnom i egoističnom do ut des (ja tebi, ti meni). Istodobno, sasvim je jasno da suvremene etike ne mogu iznjedrati istinske veze bratstva, jer bratstvo koje se ne poziva na zajedničkog Oca kao svoj posljednji temelj, ne može opstati (2). Pravo bratstvo među ljudima pretpostavlja i zahtijeva transcendentno očinstvo. Priznavanjem toga očinstva učvršćuje se bratstvo među ljudima: svaka osoba tada postaje "bližnji" koji se brine za drugoga.

"Gdje ti je brat" (Post 4, 9)

2. Da bismo bolje shvatili taj čovjekov poziv na bratstvo i bolje prepoznali prepreke koje stoje na putu njegova ostvarenja te otkrili putove za njihovo prevladavanje, od temeljne je važnosti pustiti da nas vodi Božji naum, koji je na izvrstan način predstavljen u Svetom pismu.

Prema biblijskom izvješću o postanku svijeta, svi ljudi potječu od zajedničkih roditelja, Adama i Eve, para kojeg je Bog stvorio na svoju sliku i priliku (usp. Post 1, 26), kojima su se rodili Kajin i Abel. U povijesti te prve obitelji vidimo postanak društva, razvoj odnosâ između pojedinaca i narodâ. Abel je pastir, Kajin zemljoradnik. Njihov duboki identitet, i ujedno njihov poziv, je da su braća, premda se razlikuju po djelatnosti i kulturi, da su povezani s Bogom i sa stvorenim svijetom. Ali Kajinovo ubojstvo Abela tragična je potvrda radikalnog odbacivanja poziva na bratstvo. Njihova povijest (usp. Post 4, 1-16) zorno pokazuje tešku zadaću na koju su svi ljudi pozvani, da žive u jedinstvu, da se brinu jedni za druge. Ne mo-

gavši prihvatiti Božju naklonost Abelu, koji mu je ponudio prvine svoga stada – “Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu, a na Kajina i žrtvu njegovu ni pogleda ne svrati” (Post 4, 4-5) – Kajin iz zavisti ubija Abela. Na taj način odbija smatrati Abela bratom, imati ispravan odnos prema njemu, živjeti u Božjoj prisutnosti preuzimajući na sebe odgovornost da se brine i čuva drugoga. Na pitanje: “Gdje ti je brat?”, kojim Bog od Kajina traži objašnjenje za ono što je učinio, ovaj uzvraća: “Ne znam... Zar sam ja čuvar brata svoga?” (Post 4, 9). Zatim, kaže nam Knjiga Postanka, “Kajin ode ispred lica Jahvina” (4, 16). Trebamo se zapitati o dubokim razlozima koji su naveli Kajina da zanemari bratsku vezu i, ujedno, vezu uzajamnosti i zajedništva koja ga je povezivala s njegovim bratom Abelom. Sâm Bog prokazuje i spočitava Kajinu da je potpao pod utjecaj zla: “griješ ti je kao zvijer na pragu što na te vrebâ” (Post 4, 7), prezrevši Božji naum. Na taj je način osujetio svoj prvobitni poziv da bude dijete Božje i da živi bratstvo. Povijest Kajina i Abela uči da ljudski rod nosi u sebi upisan poziv na bratstvo, ali također dramatičnu mogućnost izdaje tog poziva. Potvrđuju to svakodnevna djela sebičnosti, koja je u pozadini tolikih ratova i mnogih nepravdi: mnogi muškarci i žene umiru od ruku braće i sestara koja ih nisu promatrati promatrati kao takve, to jest kao bića stvorena za uzajamnost, za zajedništvo i za dar.

“A svi ste vi braća” (Mt 23,8)

3. Sâmo se od sebe javlja pitanje: hoće li muškarci i žene ovoga svijeta moći ikada potpuno odgovoriti na čežnju za bratstvom, koju je u njih utisnuo Bog Otac? Hoće li isključivo svojim silama uspjeti pobijediti ravnodušnost, sebičnost i mržnju, prihvatiti legitimne razlike koje karakteriziraju braću i sestre?

Prafrazirajući riječi Gospodina Isusa možemo ovako sažeti odgovor koji nam on daje: budući da imate samo jednog Oca, koji je Bog, vi ste svi braća (usp. Mt 23, 8-9). Korijen bratstva je sadržan u Božjem očinstvu. Nije riječ o općenitom, neodređenom i povijesno nedjelotvornom očinstvu, već o osobnoj, točno određenoj i izvanrednoj konkretnoj Božjoj ljubavi prema svakom čovjeku (usp. Mt 6, 25-30). To je, dakle, očinstvo koje stvarno rađa bratstvo,

jer Božja ljubav, kada je prihvaćena, postaje najvrsnije sredstvo preobrazbe života i odnosâ s drugim, otvarajući ljude solidarnosti i istinskom dijeljenju s drugima. Na osobit način, ljudsko je bratstvo dobilo novi zamah u i od Isusa Krista njegovom smrću i uskrsnućem. Križ je definitivno “mjesto” ustanovljenja bratstva, koje ljudi nisu kadri iznjediti sami. Isus Krist, koji je preuzeo na sebe ljudsku narav da je otkupi, ljubeći Oca sve do smrti, smrti na križu (usp. Fil 2,8), uskrsnućem nas je učinio novim čovjekom, u punom zajedništvu s Očevom voljom, s njegovim naumom, koji obuhvaća puno ostvarenje poziva na bratstvo.

Isus od samog početka prihvaća Očev naum, priznajući mu primat nad svim drugim. Ali Krist, svojim predanjem smrti iz ljubavi prema Ocu, postaje novo i konačno počelo svih nas; mi smo pozvani uzajamno se prepoznavati u njemu kao braća i sestre jer smo djeca istoga Oca. On je sâm Savez, osobni prostor pomirenja čovjeka s Bogom i jednih s drugima poput braće i sestara. U Isusovoj smrti na križu je jednom zauvijek dokončana podjela među narodima, između naroda Saveza i naroda poganâ, lišenog nade jer sve do tada nisu bili dionici obećanjâ saveza. Kao što se može pročitati u Poslanici Efežanima, Isus Krist u sebi pomiruje sve ljude. On je mir, jer je od dva naroda sazdâo jednog, srušivši pregradu razdvojnici, odnosno neprijateljstvo. On je stvorio u sebi jedan narod, jednog čovjeka, jedan ljudski rod (usp. 2, 14-16).

Svaki koji prihvaća Kristov život i živi u njemu, priznaje Boga Ocem i potpuno se predaje njemu, ljubeći ga iznad svega. Pomireni čovjek vidi u Bogu Oca sviju i, kao posljedica toga, potaknut je živjeti bratstvo otvoreno svima. U Kristu, drugog se prihvaća i ljubi kao Božjeg sina ili kćer, kao brata ili sestru, a ne kao tuđinca, a još manje kao suparnika ili čak neprijatelja. U Božjoj obitelji, gdje su svi sinovi istoga oca, i budući da su nacijepljeni na Krista, sinovi u Sinu, ne postoje životi s kojima se postupa kao s “otpadom”. Svi uživaju jednako i nepovredivo dostojanstvo. Svi su ljubljani od Boga, svi su otkupljeni krvlju Krista, umrlog na križu i uskrslog za svakog od nas. To je razlog zbog kojeg nitko ne smije ostati ravnodušan prema sudbini braće.

Bratstvo – temelj i put za mir

4. Nakon svega do sada rečenog, lako je shvatiti da je bratstvo temelj i put za mir. Socijalne enciklike mojih prethodnikâ pružaju vrijedan doprinos u tome smislu. Bilo bi dovoljno spomenuti definicije mira iz enciklike *Populorum progressio* Pavla VI. ili pak enciklike *Sollicitudo rei socialis* Ivana Pavla II. Iz prve doznajemo da je cjeloviti razvoj narodâ novo ime za mir (3), iz druge pak da je mir *opus solidaritatis* (4). Pavao VI. kaže da se ne samo osobe, nego i narodi moraju susretati u jednom duhu bratstva. I objašnjava: “U tom uzajamnom razumijevanju i prijateljstvu, u tom svetom zajedništvu moramo se [...] prihvatiti posla oko izgradnje zajedničke budućnosti čovječanstva” (5). To je u prvom redu obaveza onih sretnijih i privilegiranih. Njihove su dužnosti ukorijenjene u ljudskom i nadnaravnom bratstvu i očituju se pod tri aspekta: dužnost solidarnosti, koja zahtijeva da bogati narodi pomažu manje napredne; dužnost društvene pravednosti, koja zahtijeva preuređivanje odnosâ između snažnijih i slabijih naroda tako da budu pravedniji; dužnost univerzalne ljubavi, koja uključuje promicanje jednog humanijeg svijeta za sve, svijeta u kojem svako ima nešto dati i primiti, a da napredak jednih ne bude prepreka razvoju drugih (6). Ako se, dakle, mir promatra kao *opus solidaritatis*, ne možemo ne priznati da je bratstvo njegov osnovni temelj.

Mir, kaže Ivan Pavao II., je nedjeljivo dobro. Ili je dobro koje pripada svima ili je ničije dobro. Ono se može stvarno postići i uživati, kao najviša kvaliteta života i kao humaniji i održiviji razvoj, jedino ako su svi vođeni solidarnošću kao “čvrstom i postojanom odlučnošću zauzeti se za opće dobro” (7). To znači da se ljudi ne smiju voditi “željom za zaradom” ili “žeđi za moći”. Treba imati raspoloživost “da ‘izgubimo sebe’ radi drugoga, umjesto da ga iskorištavamo [...] ‘drugoga’ – osobu, narod ili naciju – [ne smije se promatrati] kao neko sredstvo čiju radnu sposobnost i tjelesnu snagu treba iskoristiti uz nisku cijenu, i kad nam više ne koristi, onda ga ostaviti, nego kao nama ‘sličnoga’, kao našu ‘pomoć’” (8).

Kršćanska solidarnost pretpostavlja da se bližnjega ljubi ne samo kao “ljudsko biće sa svim svojim pravima, biće koje je u svojoj srži

jednako svima drugima, već on postaje živa slika Boga Oca, otkupljena krvlju Isusa Krista i podvrgnuta trajnom djelovanju Duha Svetoga” (9), kao još jednog brata ili sestru. Kao što je primijetio Ivan Pavao II. “tada će svijest o zajedničkom Božjem očinstvu, o bratstvu svih ljudi u Kristu, ‘sinova u Sinu’, o nazočnosti i životvornom djelovanju Duha Svetoga dati našem pogledu na svijet novi kriterij prosuđivanja” (10) i stubokom ga promijeniti.

Bratstvo – preduvjet za iskorjenjivanje siromaštva

5. U *Caritas in veritate* moj prethodnik je podsjetio svijet da je pomanjkanje bratstva među narodima i ljudima važan uzrok siromaštva (11). U mnogim društvima proživljavamo duboko siromaštvo odnosâ što je posljedica pomanjkanja čvrstih odnosâ u obitelji i zajednici. Sa zabrinutošću promatramo razne vrste nevoljâ, marginalizaciju, samoću i razne oblike patološke ovisnosti koji bilježe sve veći rast. Ta se vrsta siromaštva može pobijediti samo ponovnim otkrivanjem i vrednovanjem bratskih odnosâ u krilu obitelji i zajednica, kroz dijeljenje radosti i žalosti, teškoća i uspjehâ koji su sastavni dio ljudskog života.

Povrh toga, ako s jedne strane uočavamo opadanje apsolutnog siromaštva, s druge ne možemo ne prepoznati ozbiljan porast relativnog siromaštva, to jest nejednakosti između osobâ i skupinâ koje zajedno žive na određenom području ili u određenom povijesno-kulturnom kontekstu. U tome smislu, potrebne su također djelotvorne politike koje će promicati načelo bratstva, jamčeći osobama – koje su jednake u svojem dostojanstvu i temeljnim pravima – pristup kapitalu, uslugama, odgojnim, zdravstvenim i tehnološkim resursima kako bi svaka osoba imala mogućnost izraziti i ostvariti svoj životni plan i mogla se razviti u punini kao osoba.

Uočava se također potreba za politikama koje će služiti ublažavanju prevelike neravnoteže u raspodjeli dohotka. Ne smijemo zaboraviti crkveno učenje o takozvanoj socijalnoj hipoteci, na temelju koje je dopušteno, kao što kaže sveti Toma Akvinski, i štoviše nužno “da čovjek posjeduje dobra” (12), a kada je riječ o njihovu korištenju da ih “posjeduje ne samo kao svoje vlasništvo nego i kao zajednička, u

tom smislu što ona mogu koristiti ne samo njemu nego i drugima" (13). Postoji, konačno, posljednji način promicanja bratstva – i samim tim pobjeđivanja siromaštva – koji mora biti u temelju svih ostalih. To je odvajanje od dobara onoga koji odlučuje živjeti umjerenim i bitnim načinom života, koji, dijeleći vlastita bogatstva, uspijeva na taj način iskusiti bratsko zajedništvo s drugima. To je od temeljne važnosti za nasljedovanje Isusa Krista i da bismo bili istinski Kristovi vjernici. To nije samo slučaj s posvećenim osobama koje zavjetuju siromaštvo, već također s mnogim obiteljima i mnogim odgovornim građanima, koji čvrsto vjeruju da bratski odnos s bližnjima predstavlja najdragocjenije dobro.

Ponovno otkrivanje bratstva u ekonomiji

6. Teške financijske i ekonomske krize – koje svoj uzrok imaju u sve većem udaljavanju čovjeka od Boga i svoga bližnjega, u pohlepnoj težnji za materijalnim dobrima, s jedne strane, i osiromašenju odnosa među ljudima i u zajednici, s druge – mnoge su potaknuli da potraže zadovoljstvo, sreću i sigurnost u trošenju i zarađivanju izvan svih logika zdrave ekonomije. Već je 1979. Ivan Pavao II. postojanje "stvarne i osjetne opasnosti da, dok se u čovjekovoj vladavini nad svijetom čine ogromni napreci, on izgubi bitne konce iz ruku te vladavine i da na razne načine njegovo čovjštvo bude podčinjeno ovome svijetu te da on sâm postane predmetom – često neprimjetnih – raznih oblika manipulacije kroz čitavu organizaciju zajedničkog života, kroz sistem proizvodnje i kroz pritisak sredstava društvene komunikacije" (14).

Niz ekonomskih kriza koje su zaredale jedna za drugom mora dovesti do preispitivanja modela ekonomskog razvoja i promjene u načinima života. Današnja kriza, usprkos tome što ima teške posljedice za ljudske živote, može nam biti također dragocjena prigoda za ponovno otkrivanje vrijednosti mudrosti, umjerenosti, pravednosti i jakosti. Te nam kreposti mogu pomoći prevladati teške trenutke i ponovno otkriti bratske veze koje nas povezuju jedne s drugima, u dubokom uvjerenju da čovjek treba i da je sposoban za nešto više od maksimalizacije vlastitog pojedinačnog interesa. Te su kreposti osobito nužne za izgrađi-

vanje i očuvanje društva u skladu s ljudskim dostojanstvom.

Bratstvo gasi rat

7. U godini koja je za nama mnoga su naša braća i sestre nastavila trpjeti iskustvo rata, koji predstavlja ozbiljnu i duboku ranu nanесenu bratstvu. Mnogi se sukobi vode usred opće ravnodušnosti. Svima koji žive u krajevima u kojima oružja siju užas i razaranja, jamčim svoju osobnu i blizinu cijele Crkve. Ova potonja ima zadaću nositi Kristovu ljubav također bespomoćnim žrtvama zaboravljenih ratova molitvom za mir, služenjem ranjenima, gladnima, izbjeglicama, prognanicima i svima onima koji žive u strahu. Crkva isto tako diže svoj glas da do odgovornih osoba dopre vapaj boli napaćenih ljudi i da, zajedno s neprijateljstvom, prestanu sva zlostavljanja i kršenje temeljnih ljudskih prava (15). Zbog toga želim uputiti snažni apel onima koji oružjem siju nasilje i smrt: u onima koje sada smatrate tek neprijateljem kojeg treba poraziti ponovno otkrijte svoga brata i zaustavite svoju ruku! Odrecite se puta oružja i idite ususret drugome s dijalogom, oproštenjem i pomirenjem da biste oko sebe gradili pravdu, povjerenje i nadu! "U vezi s tim, jasno je da u životu narodâ oružani sukobi uvijek predstavljaju namjerno nijekanje svake moguće međunarodne sloge, stvarajući duboke podjele i otvorene rane koje ne zacjeljuju tako lako. Ratovi predstavljaju praktično odbacivanje zalaganja oko postizanje onih velikih ekonomskih i društvenih ciljeva koje si je postavila međunarodna zajednica" (16). Ipak, sve dok je tako velika količina oružja u optjecaju kao što je to sada, moći će se uvijek naći nove izlike za otpočinjanje neprijateljstava. Zbog toga ponavljam svima apel mojih prethodnika za neširenje naoružanja i razoružanje, počevši od nuklearnog i kemijskog razoružanja. Ne možemo ipak ne konstatirati da međunarodni sporazumi i nacionalni zakoni, premda su nužni i vrlo poželjni, nisu sami po sebi dovoljni da čovječanstvo zaštite od opasnosti oružanih sukobâ. Nužno je obraćenje srcâ koje će omogućiti svima da prepoznaju u drugome brata za kojeg se treba brinuti i s kojim treba zajedno raditi na izgradnji kvalitetnijeg života za sve. To je duh kojim su nadahnute mnogobrojne inicijative civilnog društva, uključujući vjerske organiza-

cije, u promicanju mira. Izražavam svoju nadu da će svakodnevno zauzimanje svih nastaviti donositi ploda i da će u međunarodnom pravu doći do stvarne primjene prava na mir, kao temeljnog ljudskog prava i nužnog preduvjeta za ostvarivanje svih ostalih prava.

Korupcija i organizirani kriminal su prijetnja bratstvu

8. Obzor bratstva povezan je također s potrebom svakog brata i sestre da žive punim životom. Legitimne težnje ljudi, osobito kada je riječ o mladima, ne smiju se osujetiti ili povrijediti, niti se smije ljudima ukrasti nadu da će ih moći ostvariti. Ipak, tu se težnju ne smije miješati sa zloupotrebom moći. Naprotiv, ljudi se trebaju jedni s drugima natjecati u uzajamnom poštivanju (usp. Rim 12, 10). I u raspravama, koje predstavljaju nezaobilazan aspekt života, moramo uvijek imati na umu da smo braća i sestre i stoga učiti i sebe i druge da se bližnjega ne smije smatrati neprijateljem ili protivnikom kojeg treba ukloniti. Bratstvo rađa socijalni mir jer stvara ravnotežu između slobode i pravednosti, između osobne odgovornosti i solidarnosti, između pojedinačnog i općeg dobra. Da bi sve to potpomogla, politička zajednica mora djelovati transparentno i odgovorno. Građani se moraju osjećati predstavljenima od javnih vlasti u poštivanju njihove slobode. Međutim, često se između građana i institucija uvlače jednostrani interesi koji izobličuju taj odnos, pridonoseći stvaranju trajnog ozračja sukoba.

Istinskim se duhom bratstva pobjeđuje individualnu sebičnost koja oduzima ljudima mogućnost da žive u slobodi i uzajamnom skladu. Ta se sebičnost u društvu razvija bilo u mnogim oblicima korupcije, koji su danas silno razgranati, bilo u obliku kriminalnih organizacija, od malih skupina pa do onih raširenih po čitavom svijetu. Te skupine ruše zakonitost i pravdu, pogađajući u samo srce dostojanstvo osobe. One teško vrijeđaju Boga, povrjeđuju braću i nanose štetu stvorenom svijetu, to više ako imaju religijske konotacije. Tu mislim na bolnu ranu droge, koja ubire profit prezirući ćudoredne i građanske zakone; na uništavanje prirodnih dobara i trenutno zagađenje; na tragediju iskorištavanja rada drugih osoba. Tu mislim također na nedopušteno trgovanjem novcem i na financijsku spekulaci-

ju, koji često poprimaju obilježja grabeža i nanose štetu čitavim ekonomskim i društvenim sistemima, gurajući u siromaštvo milijune muškaraca i žena. Tu mislim na prostituciju koja svakoga dana kosi nevine žrtve, osobito među najmlađima kradući im budućnost; tu mislim na gnusnu trgovinu ljudima, na zločine i zlostavljanja usmjerene protiv maloljetnika, na užas ropstva koje još uvijek postoji u mnogim dijelovima svijeta, na često prešućenu tragediju migranata koji su često žrtve sramotne i protuzakonite manipulacije.

Ivan XXIII. je u vezi s tim pisao: "Suživot koji se temelji samo na odnosima moći nije human. Daleko od toga da potiče, kao što bi to trebao, osobe da rastu i usavršavaju se, u takvom se suživotu vrši prisila nad njima i ograničava im se sloboda" (17). Čovjek se, međutim, može obratiti i ne treba nikada izgubiti nadu u mogućnost promijene svog života. Želim da to bude poruka nade i pouzdanja za sve, pa i za one koji su počinili okrutne zločine, jer Bog ne želi smrt grešnika, već da se obrati i živi (usp. Ez 18,23). U širem kontekstu ljudskog društva, imajući pred očima zločin i kaznu, ne možemo se ne sjetiti neljudskih uvjeta koji vladaju u mnogim zatvorima, gdje je zatvorenik često sveden na subhuman položaj, gdje se krši njegovo ljudsko dostojanstvo i guši svaka volja i želja za rehabilitacijom. Crkva, najčešće u tišini, mnogo čini u tim sredinama. Pozivam i potičem sve da učine još više, u nadi da će napore koje na tome području poduzimaju mnogi hrabri muškarci i žene sve više, pravedno i pošteno, podupirati i građanske vlasti.

Bratstvo pomaže čuvati i njegovati prirodu

9. Ljudska je obitelj primila od Stvoritelja zajednički dar: prirodu. Kršćansko shvaćanje stvorenog svijeta uključuje pozitivan sud o dopustivosti zahvata na prirodi ako su oni korisni, uz uvjet da se djeluje odgovorno, što znači da se mora priznati onu "gramatiku" upisanu u prirodu i mudro koristiti dobra na korist svijetu, poštujući ljepotu, svrhovitost i korisnost pojedinih živih bića i njihovu ulogu u ekosustavu. Ukratko, priroda je na našem raspolaganju i mi smo pozvani odgovorno njome upravljati. Međutim, često smo vođeni pohlepom i bahatošću vladanja, posjedovanja, manipuliranja i izrabljivanja; ne čuvamo pri-

rodu, ne poštujemo je, ne smatramo je besplatnim darom kojeg treba čuvati i staviti u službi braći, uključujući buduće naraštaje.

Poljoprivredni sektor, na poseban način, je primarni sektor proizvodnje s ključnim pozivom obrađivanja i čuvanja prirodnih dobara radi prehranjivanja čovječanstva. U vezi s tim, kontinuirana sramota gladi u svijetu potiče me da podijelim s vama pitanje: na koji način koristimo Zemljina prirodna dobra?

Današnja društva moraju razmišljati o hijerarhiji prioritetâ na koje je usmjerena proizvodnja. Naime, urgentna je dužnost da se prirodna dobra koriste tako da nitko ne gladuje. Postoje mnoge inicijative i moguća rješenja i ne ograničavaju se samo na povećanje proizvodnje. Poznato je da je trenutna proizvodnja dovoljna, a ipak milijuni ljudi trpe i umiru od gladi, i to predstavlja pravu sablazan. Nužno je dakle iznaći načine da svi mogu uživati plodove zemlje, ne samo zato da bi se izbjeglo širenje jaza između onih koji imaju i više no što trebaju i onih koji se moraju zadovoljiti mrvicama, već prije svega zato što to zahtijevaju pravednost, jednakost i poštivanje prema svakom ljudskom biću. U tome smislu, želim svima dozvati u svijest ono nužno univerzalno određenje dobara koje je jedno od stožernih načela socijalnog učenja Crkve. Poštivanje tog načela je bitni uvjet za olakšavanje stvarnog i jednakog pristupa onim bitnim dobrima koja svaki čovjek treba i na koje svi imaju pravo.

Zaključak

10. Bratstvo treba otkriti, ljubiti, iskusiti, naviještati i svjedočiti. Ali jedino ljubav koju daje Bog omogućuje nam prihvatiti i u punini živjeti bratstvo. Nužni realizam politike i ekonomije ne smije se svesti na puke tehničke vještine i znanja lišena ideala gdje se ignorira čovjekovu vrhunaravnu dimenziju. Kada nedostaje te otvorenosti Bogu, svaka ljudska djelatnost postaje siromašnija i osobe se svodi na predmete koji se mogu izrabljivati. Tek kada prihvate kretati se u širokom prostoru koji toj otvorenosti omogućuje Onaj koji ljubi svakog muškarca i svaku ženu, politika i eko-

nomija će uspjeti postići onaj poredak i ustroj koji se temelji na istinskom duhu bratske ljubavi i moći će biti djelatna sredstva cjelovitog ljudskog razvoja i mira.

Mi kršćani vjerujemo da smo svi u Crkvi udovi jednoga tijela, svi jedni drugima potrebni, jer je svakome od nas dana milost po mjeri Kristova dara, za zajedničko dobro (usp. Ef 4, 7.25; 1 Kor 12, 7).

Krist je došao na svijet da nam donese Božju milost, to jest mogućnost dioništva u njegovu životu. To podrazumijeva uspostavu bratskih odnosâ prožetih uzajamnošću, opraštanjem, potpunim sebedarjem, prema punini i dubini Božje ljubavi koju pruža ljudskom rodu Onaj koji, kao Raspeti i Uskrsli, sve privlači sebi: "Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge. Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge" (Iv 13, 34-35). To je radosna vijest koja traži od svakog od nas da učinimo korak naprijed, koja nas potiče na neprolazno vršenje empatije, da slušamo drugoga dok govori o svojim trpljenjima i nadi, također onoga koji mi je najdalje, i da kročimo zahtjevnim putem one ljubavi koja se zna darivati i besplatno trošiti za dobro svakog brata i sestre. Krist zahvaća čitavog čovjeka i ne želi da se itko izgubi: "Ta Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu" (Iv 3, 17). On pritom ne prisiljava nikoga da mu otvori vrata svoga srca i svoga uma: "najveći među vama neka bude kao najmlađi; i predstojnik kao poslužitelj", kaže Isus Krist, "ja sam posred vas kao onaj koji poslužuje" (Lk 22, 26-27). Svako djelovanje mora dakle biti označeno stavom služenja osobama, osobito onima koje su najdalje i nepoznate. Služenje je duša onoga bratstva koje gradi mir. Neke nam Marija, Isusova Majka, pomogne shvatiti i živjeti svakoga dana bratstvo koje izvire iz srca njezina Sina, da bismo donijeli mir svim ljudima na ovoj našoj voljenoj zemlji.

Iz Vatikana, 8. prosinca 2013.

Papa Franjo

Papina poruka za 22. Svjetski dan bolesnika 2014.

Vjera i ljubav: “I mi smo dužni živote položiti za braću” (1 Iv 3, 16)

Vatikan, 31. prosinac 2013.

Draga braćo i sestre!

1. U prigodi 22. Svjetskog dana bolesnika koji ove godine ima za temu Vjera i ljubav: “I mi smo dužni živote položiti za braću” (1 Iv 3, 16), obraćam se na poseban način bolesnicima i svima onima koji im pružaju pomoć i njegu. Crkva u vama, dragi bolesnici, prepoznaje posebnu Kristovu prisutnost. To je istina. Kada trpimo on je uz nas, štoviše, on je u našem trpljenju. On zajedno s nama nosi njegov teret i otkriva mu smisao. Kada je Božji Sin uzašao na križ uništio je samoću patnje i rasvijetlio njezinu tamu. Nalazimo se tako pred misterijem Božje ljubavi prema nama, koja nam ulijeva nadu i hrabrost: nadu, jer se u Božjem namu ljubavi i sama noć boli otvara uskrsnom svijetlu; te hrabrost, da se možemo sa svim protivštinama i teškoćama nositi u njegovu društvu, zajedno s njim.

2. Utjelovljeni Sin Božji nije uklonio iz ljudskog iskustva bolest i trpljenje, već je, preuzevši ih na sebe, preobrazio ih i dao im pravi smisao. Dao im je pravi smisao zato jer posljednju riječ nemaju bolest i trpljenje nego novi život u punini; preobrazio ih, jer u jedinstvu s Kristom ne moraju više biti negativni već mogu postati pozitivni. Isus je put i s njegovim Duhom možemo ga slijediti. Kao što nam je Otac darovao Sina iz ljubavi i Sin darovao sebe iz iste ljubavi, i mi možemo ljubiti jedni druge kao što je Bog nas ljubio, dajući život za braću. Vjera u Boga postaje dobrotu, vjera u Krista raspetoga daj nam snage da ljubimo do kraja, čak i svoje neprijatelje. Dokaz istinske vjere u Krista je sebedarje i širenje ljubavi prema bližnjemu, osobito prema onima koji to ne zaslužuju, prema onima koji trpe i prema onima koji su marginalizirani.

3. Po krštenju i potvrdi pozvani smo suobličiti se Kristu, Dobrom Samarijancu svih onih koji pate: “Po ovom smo upoznali Ljubav: on je za nas položio život svoj. I mi smo dužni živo-

te položiti za braću” (1 Iv 3, 16). Kada s nježnošću pristupamo onima koji su potrebiti skrbi, mi unosimo nadu i Božji osmijeh u proturječja svijeta. Kada velikodušno posvećivanje drugima postaje prepoznatljivo obilježje našeg djelovanja, tada otvaramo prostor Kristovu srcu i uživamo u njegovoj toplini, te time pružamo naš doprinos dolasku Božjeg kraljevstva.

4. Da bismo rasli u nježnosti, u osjetljivoj ljubavi ispunjenoj poštivanjem prema drugome, imamo jedan pouzdan kršćanski uzor na koji možemo sa sigurnošću upraviti pogled: to je Majka Isusova i Majka naša, koja je uvijek pozorna na Božji glas i na potrebe i teškoće svoje djece. Nošena božanskim milosrđem koje se u njoj utjelovilo, Marija zaboravlja samu sebe i nesebično hita iz Galileje u Judeju da se susretne i pomogne rođakinji Elizabeti. Ona se zauzima kod svog Sina na svadbi u Kani, kada vidi da na gozbi ponestaje vina. Ona nosi u svom srcu, na svom životnom putovanju, riječi starca Šimuna koji je prorekao da će joj mač probosti dušu i nepokolebljivom snagom stoji podno Isusova križa. Ona zna kako se prelazi taj put i zbog toga je Majka svih bolesnika i patnika. Možemo joj se s pouzdanjem i sinovskom odanošću utjecati, sigurni da će nam pomoći, da će nas podupirati i da nas neće napustiti. Ona je Majka raspetog i uskrslog Krista: stoji uz naše križeve i prati nas na putu prema uskrsnuću i punom životu.

5. Sveti Ivan, učenik koji je s Marijom stajao pod križem, pomaže nam vratiti se izvorima vjere i ljubavi, srcu Boga koji je “je ljubav” (1 Iv 4, 8.16). On nas podsjeća da ne možemo ljubiti Boga ako ne ljubimo braću. Onaj koji s Marijom stoji pod križem uči ljubiti kao što ljubi Isus. Križ je “sigurnost vjerne Božje ljubavi prema nama. Ta je ljubav tako silna da ulazi u naš grijeh i oprašta ga, ulazi u naše trpljenje i daje nam snagu da ga podnosimo. Ta ljubav ulazi i samu u smrt da je pobijedi i da nas spasi... Kristov križ poziva nas također da

dopustimo da nas ta ljubav obuzme, uči nas uvijek promatrati drugoga s milosrđem i ljubavlju, napose one koji pate, koji trebaju pomoć" (Križni put s mladima, Rio de Janeiro, 26. srpnja 2013.).

Povjeravam ovaj 22. Svjetski dan bolesnika Marijinu zagovoru, da ona pomogne svim bolesnicima da podnose svoje trpljenje u zajedništvu s Isusom Kristom i bude na pomoć sv-

ima onima koji se za njih brinu. Svim bolesnicima, zdravstvenim djelatnicima i dragovoljcima koji im pomažu od srca udjeljujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 6. prosinca 2013.

Papa Franjo

Poruka pape Franje za 51. svjetski dan molitve za duhovna zvanja

11. svibnja 2014., nedjelja Dobrog Pastira

Draga braćo i sestre!

1. U Evanđelju se kaže da "obilazio je Isus sve gradove i sela... Vidjevši mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani kao ovce bez pastira. Tada reče svojim učenicima: "Žetve je mnogo, a radnika malo" (Mt 9, 35-38). Te nas riječi iznenađuju jer svi znamo da najprije treba orati, sijati, obrađivati, da bi se poslije, kada za to dođe vrijeme, moglo ubrati bogatu žetvu. Isus naprotiv kaže da "žetve je mnogo". Ali tko je to radio da je urod tako obilan? Odgovor je samo jedan: Bog. Očito je da je njiva o kojoj govori Isus čovječanstvo, a njiva smo mi. A plodonosni rad koji daje "obilje ploda" je Božja milost, zajedništvo s njim (usp. Iv 15, 5). Molitva koju Isus traži od Crkve je molitva da se poveća broj onih koji su u službi njegova Kraljevstva. Sveti Pavao, koji je bio jedan od tih "Božjih suradnika", neumorno se posvećivao evanđelju i Crkvi. Sa sviješću onoga koji je osobno iskusio koliko je Božja spasenjska volja nedokučiva i kako je u temelju svakog poziva Božji milosni zahvat, Apostol podsjeća korintске kršćane: "Božja ste njiva" (1 Kor 3, 9). Zato se u našem srcu javlja prije svega divljenje zbog obilne žetve koju jedino Bog u svojoj darežljivosti može dati; zatim zahvalnost zbog ljubavi koja nas uvijek pretječe; i, konačno, klanjanje zbog djela koje je on učinio, koje traži naš slobodni pristanak da djelujemo s njim i za njega.

2. Toliko smo puta molili riječima psalmiste: "on nas stвори, i mi smo njegovi, njegov smo narod i ovce paše njegove" (Ps 100, 3); ili: "Jer Jah-

ve sebi odabra Jakova, Izraela za dragu svojinu" (Ps 135, 4). Međutim, mi smo Božja "svojina" ne u smislu posjedovanja koje nas čini robovima, već čvrste povezanosti između Boga i nas, u skladu sa savezom koji je vječan, jer "vječna je ljubav njegova" (Ps 136). U izvješću o pozivu proroku Jeremije, na primjer, Bog podsjeća da on neprestano bdije nad svakim od nas da se u nama ostvari njegova riječ. U tekstu se koristi slika grane badema, stabla koje prvo procvate, najavljujući tako ponovno rađanje života na proljeće (usp. Jr 1, 11-12). Sve dolazi od njega i njegov je dar: svijet, život, smrt, sadašnjost i budućnost, ali – umiruje apostol – "vi [ste] Kristovi, Krist Božji" (1 Kor 3, 23). Time je objašnjen način na koji pripadamo Bogu: kroz jedinstveni i osobni odnos s Isusom, koji nam je dan krštenjem od samog početka našeg preporođenja na novi život. Krist je, dakle, taj koji nas stalno poziva svojom riječju, da bismo se pouzdali u Njega, ljubeći ga "iz svega srca, iz svega razuma i iz sve snage" (Mk 12, 33). Zato svaki poziv, premda su putovi različiti, uvijek zahtijeva izlazak iz sebe kako bismo u središte vlastitog života stavili Krista i njegovo evanđelje. I u bračnom životu i u različitim oblicima redovničkoga posvećenja, kao i u svećeničkom životu, treba prevladati načine razmišljanja i ponašanja koji nisu u skladu s Božjom voljom. To je, dakle, "izlazak koji nas vodi na put klanjanja Gospodinu i služenju njemu u našoj braći i sestrama" (Obraćanje članovima Međunarodne unije generalnih poglavara, 8. svibnja 2013.). Svi smo zato pozvani klanjati se

Kristu u našim srcima (1 Pt 3, 15), kako bi dopustili da ih zahvati svojom milošću sadržanoj u sjemenu riječi, koje mora rasti u nama i pretvoriti se u konkretno služenje našim bližnjima. Ne smijemo se bojati: Bog s velikom ljubavlju i sprjetno prati djelo svojih ruku, u svakoj životnoj dobi. On nas nikada ne napušta! Stalo mu je do ostvarenja njegova nauma o nama i namjerava to ostvariti uz naš pristanak i suradnju.

3. I danas Isus živi i kroči kroz stvarnosti našeg svakodnevnog života da se približi svima, počevši od posljednjih, da nas ozdravi od naših slabosti i bolesti. obraćam se sada onima koji su spremni čuti Kristov glas koji odzvanja u Crkvi i shvatiti koji je njihov poziv. Pozivam vas da slušate i slijedite Isusa i da dopustite da vas iznutra preobrazuje njegove riječi koje "duh su i život su" (Iv 6, 63). Marija, Isusova i naša majka, ponavlja također nama: "Što god vam rekne, učinite!" (Iv 2, 5). Bit će vam od velike koristi uključiti se s pouzdanjem u zajednički hod neke zajednice koji je kadar osloboditi u vama i oko vas najbolje energije. Poziv je plod koji dozrijeva na dobro obrađivanoj njivi uzajamne ljubavi koja se pretvara u uzajamno služenje, u kontekstu autentičnog crkvenog života. Nijedan se poziv ne rađa ili živi sam za sebe. Poziv se rađa iz Božjeg srca i niče u dobrom tlu vjerničkog naroda, u iskustvu bratske ljubavi. Nije li Isus rekao: "Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge" (Iv 13, 35)?

4. Draga braćo i sestre, živjeti to "visoko mjerilo redovitoga kršćanskog života" (usp. Ivan Pavao II., Apost. pismo Novo millennio ineunte. Ulaskom u novo tisućljeće, 31) znači pokatkad ići protiv struje i nailaziti na svom putu na prepreke, izvan nas i u nama samima. Sâm Isus nas opominje: dobro sjeme Božje riječi često ot-

me Zli, zapriječe nevolje, uguše brige i zavodljivosti svijeta (usp. Mt 13, 19-22). Sve bi nas te teškoće mogle obeshrabriti i navesti da se priklonimo naizgled udobnijim putovima. Ali prava radost pozvanih sastoji se u vjeri i iskustvu da je on, Gospodin, vjeran. A s Njim možemo hoditi putom života, biti učenici i svjedoci Božje ljubavi, otvoriti srce za velike ideale, za velike stvari. "Gospodin nije izabrao nas kršćane za male stvari; uvijek težite naprijed, stremite velikim stvarima. Utrošite svoj život za velike ideale!" (Homilija na misi s podjeljivanjem sakramenta potvrde, 28. travnja 2013.). Od vas biskupâ, svećenikâ, redovnikâ, te kršćanskih zajednicâ i obitelji tražim da pastoral zvanja usmjerite u tom pravcu, prateći mlade na putovima svetosti koji, budući da su osobni, "zahtijevaju istinsku i vlastitu pedagogiju svetosti, koja treba biti sposobna prilagoditi se pojedinim osobama. Ona će morati spojiti bogatstva ponude upućene svima, dakle tradicionalne oblike osobne i zajedničke pomoći te novije oblike ponuđene u skupinama i u pokretima koje Crkva priznaje" (Ivan Pavao II., Apost. pismo Novo millennio ineunte. Ulaskom u novo tisućljeće, 31).

Oraspoložimo dakle svoje srce da bude "dobro tlo", da slušamo, prihvaćamo i živimo Božju riječ i tako donosimo rod. Što se budemo bolje znali sjediniti s Isusom kroz molitvu, Sveto pismo, euharistiju i sakramente slavljene i življene u Crkvi i živom bratstvu, to će više u nama rasti radost suradnje s Bogom u službi Kraljevstva milosrđa i istine, pravde i mira. I žetva će biti obilna, razmjerna milosti koju budemo s poučljivošću znali primiti u sebe. U toj nadi, i s molbom da molite za mene, svima od srca podjeljujem svoj apostolski blagoslov.

(*ktalika*)

Papina poruka za XXIX. svjetski dan mladih 2014.

"Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!" (Mt 5, 3)

Iz Vatikana, 15. siječnja 2014.

Dragi mladi,

još mi je u živom sjećanje naš susret u Rio de Janeiru prigodom 28. svjetskog dana mladih.

Bilo je to veliko slavlje vjere i bratstva! Divni brazilski narod prigrlio nas je širom raširenih ruku, poput kipa Krista Otkupitelja koji s uzvisine Corcovada dominira veličanstvenim pr-

izorom plaže Copacabana. Na obalama mora Isus je ponovio svoj poziv da svaki od nas postane njegovu učenik misionar, da ga otkrije kao najdragocjenije blago svoga života i dijeli to bogatstvo s drugima, onima koji su blizu i onima koji su daleko, sve do najudaljenijih zemljopisnih i egzistencijalnih periferija našeg doba.

Iduća etapa interkontinentalnog hodočašća bit će grad Krakov 2016. Do tada, u naredne tri godine želim zajedno s vama razmišljati o evanđeoskim blaženstvima koja nalazimo u Matejevu Evanđelju (5, 1-12). Ove ćemo godine razmišljati o prvom: "Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!" (Mt 5, 13); za 2015. predlažem drugo blaženstvo: "Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!" (Mt 5, 8); i, na kraju, 2016. tema će biti "Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe!" (5, 7).

1. Revolucionarna snaga blaženstava

Za nas je uvijek radosno iskustvo čitati i razmišljati o blaženstvima! Isus ih je proglasio u svojoj prvoj velikoj propovijedi, na obali Galilejskog jezera. Na obali se okupilo veliko mnoštvo te se Isus morao uspeti na goru da poučava učenike. Zato se ta propovijed zove "Govor na gori". U Bibliji se goru smatra mjestom gdje se Bog objavljuje, a Isus koji propovijeda na gori predstavlja se kao božanski učitelj, kao novi Mojsije. A što on to ljudima poručuje? Isus nam pokazuje put u život, onaj put kojim je on sâm prošao. Sâm Isus je taj put i on predlaže taj put kao put koji vodi pravoj sreći. U čitavom svom životu, od rođenja u betlehemske štalice pa sve do smrti na križu i uskrsnuća, Isus je u sebi utjelovljivao blaženstva. Sva su se obećanja o Božjem kraljevstvu u njemu ispunila.

Naviještanjem blaženstava Isus nas poziv da ga slijedimo, da kročimo zajedno s njim putem ljubavi, jedinim putem koji vodi u vječni život. To nije lak put, ali Gospodin nam jamči svoju milost i nikada nas ne ostavlja same. Siromaštvo, tuge i žalosti, poniženja, borba za pravdu, naponi oko svakodnevnog obraćenja, borbe da živimo poziv na svetost, progoni i mnogi drugi izazovi prisutni su u našem životu. Ali ako otvorimo vrata Isusu, ako pustimo da on uđe u naše živote, ako dijelimo s njim radosti i boli, iskusićemo mir i radost koje jedino Bog, beskrajna ljubav, može dati.

Isusova blaženstva donose revolucionarnu

novost. Ona predstavljaju model sreće koji je u suprotnosti s onim kojeg obično prenose mediji i prevladavajuće mišljenje. Za svjetovni je način razmišljanja sablazan da je Bog postao jedan od nas, da je umro na križu! Prema logici ovoga svijeta, one koje Isus proglašava blaženima smatra se "gubitnicima", slabijima. Veliča se naprotiv uspjeh po svaku cijenu, blagostanje, nadutost moćnika, samopotvrđivanje na štetu drugih.

Isus pred nas, dragi mladi, stavlja izazov da ozbiljno shvatimo njegov pristup životu i odlučimo koji je pravi put za nas i koji vodi istinskoj sreći. To je veliki izazov vjere. Isus se nije bojao pitati svoje učenike žele li ga zaista slijediti ili bi radije išli drugim putovima (usp. Iv 6, 67). Šimun zvani Petar imao je hrabrosti odgovoriti: "Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga!" (Iv 6, 68). Ako budete i vi znali reći "da" Isusu, vaš će se mladi život ispuniti smislom i tako će biti plodonosan.

2. Da bi bili sretni potrebna je hrabrost

Ali što znači biti "blaženi" (na grčkom makarioi)? Biti blaženi znači biti sretni. Recite mi: želite li stvarno biti sretni? U dobu u kojem nas mame mnogi prividi sreće, u opasnosti smo da se zadovoljimo s malim i ne težimo nečem većem kada je riječ o smislu života. Vi naprotiv težite velikim stvarima! Otvorite svoja srca! Kao što je govorio blaženi Piergiorgio Frassati "živjeti bez vjere, nemati baštinu koja će se čuvati, posustati u borbi za istinu, ne znači živjeti već životariti. Ne smijemo nikada životariti, već moramo živjeti" (Pismo I. Boniniju, 27. veljače 1925.). Na dan beatifikacije Piergiorgia Frassatija, 20. svibnja 1990., Ivan Pavao II. ga je nazvao "čovjekom blaženstava" (Homilija na misi: AAS 82 [1990], 1518).

Ako ste doista otvoreni najdubljim težnjama svoga srca shvatit ćete da u vama postoji neugasiva želja za srećom i to će vam omogućiti da raskrinkate i odbacite mnoge "jeftine" ponude koje nalazite oko sebe. Kada tražimo jedino uspjeh, zadovoljstvo i sebično posjedovanje i to pretvorimo u idole, možda ćemo doživjeti kratkotrajno veselje, osjetiti lažni osjećaj zadovoljstva, ali na kraju postajemo robovi, vječno smo nezadovoljni, nešto nas tjera da uvijek tražimo više. Vrlo je žalosno vidjeti mladu osobu koja "ima sve", ali je umorna i slaba.

Pišući mladima sveti Ivan je napisao: "jaki [ste] i riječ Božja u vama ostaje i pobijedili ste Zloga" (1 Iv 2, 14). Mladi koji se odluče za Krista su snažni, hrane se njegovom riječju i ne "prejedaju" se drugim stvarima! Imajte hrabrosti plivati protiv struje! Imajte hrabrosti za pravu sreću! Recite "ne" kulturi prolaznog, površnosti i odbacivanja, koja smatra da niste sposobni preuzeti na sebe odgovornost i suočiti se s velikim životnim izazovima.

3. Blago siromasima duhom...

U prvom blaženstvu, koje je tema idućeg Svjetskog dana mladih, kaže se da su sretni siromasi duhom, jer njihovo je Kraljevstvo nebesko. U vremenu u kojem mnogi trpe zbog ekonomske krize, može se činiti nepriličnim dovoditi siromaštvo i sreću jedno s drugim u vezu. Kako dakle možemo siromaštvo shvaćati kao blagoslov?

Prije svega pokušajmo shvatiti što znači to "siromašni duhom". Kada se Sin Božji utjelovio, izabrao je put siromaštva i poniženja. Kao što kaže sveti Pavao u Poslanici Filipljanima: "Neka u vama bude isto mišljenje kao i u Kristu Isusu: On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe 'opljeni' uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan; obličjem čovjeku nalik" (2, 5-7). Isus je Bog koji se lišava svoje slave. Ovdje vidimo da Bog bira siromaštvo: premda bogat posta siromašan da nas obogati svojim siromaštvom (usp. 2 Kor 8, 9). To je otajstvo koje razmatramo u jaslicama kada promatramo Sina Božjega u štalici, a potom na križu, gdje ta oplijenjenost samoga sebe dostiže svoj vrhunac.

Grčki pridjev *ptochós* (siromašan) nema čisto materijalno značenje, već znači "prosjak". Taj izraz treba dovesti u vezu s hebrejskim pojmom *anawim*, "Božji siromasi", koji doziiva u pamet poniznost, svijest o vlastitim ograničenostima i egzistencijalnom siromaštvu. *Anawim* se uzdaju u Gospodina, znaju da ovisе o njemu.

Isus je, kao što je to dobro uočila sveta Terезija od Djeteta Isusa, svojim utjelovljenjem došao među nas kao prosjak koji traži našu ljubav. U Katekizmu Katoličke Crkve se govori o čovjeku kao "prosjaku Božjem" (br. 2559) i kaže se da je molitva susret Božje i naše žeđi (br. 2650).

Sveti Franjo Asiški je potpuno pronikao tajnu blaženstva siromašnih duhom. Naime, kada mu je Isus osobno progovorio u gubavcu i Raspetom, on je prepoznao Božju veličinu i vlastitu neznatnost. U svojoj molitvi taj je Siromašak sate provodio pitajući Gospodina: "Tko si ti? Tko sam ja?". Odrekao se lagodnog i bezbrižnog života i vezao se uz "gospođu siromaštvo" da nasljeduje Isusa i doslovno slijedi evanđelje. U Franjinu su životu nasljedovanje Krista siromašna i ljubav prema siromasima neraskidivo povezani, kao dvije strane iste medalje.

Vi biste me dakle mogli pitati: što možemo konkretno učiniti da se to siromaštvo u duhu pretoči u način života, kako da postane stvarnim dijelom našeg života? Kao odgovor na to pitanje reći ću tri stvari.

Prije svega trebate nastojati biti slobodni od materijalnih stvari. Gospodin nas poziva na evanđeoski način život označen umjerenošću, da ne podlegnemo konzumerističkoj kulturi. To znači da treba tražiti ono bitno i naučiti se osloboditi mnogih površnih i beskorisnih stvari koje nas guše. Odrecimo se silne želje za posjedovanjem, klanjanja novcu i njegova rasipnog trošenja. Stavimo Isusa na prvo mjesto. On nas može osloboditi od idolopoklonstava koja nas čine robovima. Stavite svoje pouzdanje u Boga, dragi mladi! On nas poznaje, ljubi nas i nikada nas ne zaboravlja. Kao što se brine za poljske ljiljane (usp. Mt 6, 28), tako neće dopustiti da nam išta nedostaje! Ako želimo izaći iz ekonomske krize moramo biti spremni promijeniti svoj način života i izbjegavati toliku rasipnost. Jednako kao što nam je potrebna hrabrost da budemo sretni, tako nam je potrebna hrabrost da budemo umjereni.

Drugo: da bi to blaženstvo u svom životu proveli u djelo trebamo doživjeti "obraćenje" u svom odnosu prema siromašnima. Moramo se za njih brinuti, biti osjetljivi za njihove duhovne i materijalne potrebe. Vama mladi na osobit način povjeravam zadaću da ponovno u središte kulture stavite solidarnost. Suočeni sa starim i novim oblicima siromaštva – nezaposlenošću, migracijom i raznim vrstama ovisnosti –, imamo dužnost biti budni i svjesni te pobijediti napast ravnodušnosti. Moramo se sjetiti i onih koji se ne osjećaju voljenima, koji nemaju nade za budućnost, koji su digli ruke od života zato jer su obeshrabreni, razočarani i prestrašeni. Moramo naučiti biti sa siroma-

šnima. Ne smiju nam samo usta biti puna siromaha a da ništa ne činimo za njih! Pođimo im ususret, gledajmo ih u oči, slušajmo ih. Siromašni su za nas konkretna prigoda da susret-nemo samoga Krista, da dotaknemo njegovo ispaćeno tijelo.

Ali – i to je treće što vam želim reći – siromasi nisu samo osobe kojima mi možemo nešto dati. I oni nama mogu mnogo pružiti i mnogo toga nas naučiti. Možemo toliko naučiti iz mudrosti siromaha! Sjetimo se da je jedan svetac iz 18. stoljeća, Benedetto Giuseppe Labre, koji je živio na rimskim ulicama od milostinje koju bi mu udijelili ljudi, postao duhovni savjetnik mnogim osobama, među kojima je bilo i plemića i crkvenih velikodostojnika. U stanovitom smislu siromasi su naši učitelji. Oni nam pokazuju da se čovjekova vrijednost ne mjeri time koliko posjeduje ili koliko novaca ima na računu u banci. Siromah, osoba lišena materijalnih dobara, nikada ne gubi svoje dostojanstvo. Siromasi nas mogu mnogo naučiti o poniznosti i pouzdanju u Boga. U prispodobi o farizeju i cariniku (Lk 18, 9-14) Isus stavlja ovog potonjeg kao uzor jer je ponizan i priznaje se grešnikom. I udovica koja je bacila dva novčića u hramsku riznicu je primjer darežljivosti onoga koji, premda ima malo ili ništa, daje sve (Lk 21, 1-4).

4. ... njihovo je Kraljevstvo nebesko

Središnja tema Isusova evanđelja je Božje kraljevstvo. Isus je Božje kraljevstvo u osobi, on je Emanuel, s nama Bog. U samo je čovjekovo srce usađena želja da se kraljevstvo, Božje gospodstvo, uspostavi i raste. Kraljevstvo je ujedno i dar i obećanje. Već nam je dano u Isusu, ali se tek treba ostvariti u punini. Zato se svakoga dana molimo Ocu: "dođi kraljevstvo tvoje".

Postoji duboka veza između siromaštva i evangelizacije, između teme prošlog Svjetskog dana mladih – "Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode" (Mt 28, 19) – i ovogodišnje teme: "Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!" (Mt 5, 3). Gospodin želi siromašnu Crkvu koja naviješta evanđelje siromasima. Kada je poslao dvanaestoricu u misiju, Isus im je rekao: "Ne stječite zlata, ni srebra, ni mjedi sebi u pojase, ni putne tor-

be, ni dviju haljina, ni obuće, ni štapa. Ta vrijedan je radnik hrane svoje" (Mt 10, 9-10). Evanđeosko siromaštvo je temeljni preduvjet za širenje Božjeg kraljevstva. Najljepše i najspontanije izraze radosti koje sam vidio u svom životu bile su one siromašnih osoba koje imaju malo toga na što bi se mogle navezati. Evangelizacija u našem dobu mora biti plod radosti koja se prenosi na druge.

Kao što smo vidjeli blaženstvo siromašnih duhom oblikuje naš odnos s Bogom, materijalnim dobrima i siromasima. Promatrajući Isusov primjer i riječi, zamjećujemo koliko trebamo obraćenje, da nad logikom "sve više imati" prevlada logika "sve više biti"! Sveci nam mogu pomoći shvatiti duboko značenje blaženstava. Proglašenje svetim Ivana Pavla II., koje će se održati na Drugu vazmenu nedjelju, u tome je smislu događaj koji naše srce ispunja radošću. On će biti veliki zaštitnik Svjetskih dana mladih, čiji je bio pokretač i zagovornik. U općinstvu svetih on će nastaviti biti svima vama otac i prijatelj.

U travnju se obilježava također trideseta obljetnica predaje Jubilejskog križa otkupljenja mladima. Simboličnim činom Ivana Pavla II. bio je početak velikog hodočašća mladih u kojem se u međuvremenu prešlo svih pet kontinenta. Mnogi pamte riječi kojima je papa, na Nedjelju uskrsnuća Gospodinova 1984., pratio taj svoj čin: "Dragi mladi, na završetku Svete godine povjeravam vama sam znak ove Jubilejske godine: Kristov križ! Nosite ga u svijet, kao znak ljubavi Gospodina Isusa prema čovječanstvu, i naviještajte svima da je samo u Kristu umrlom i uskrsnom spasenje i otkupljenje".

Dragi mladi, Veliča, himan Marije, koja je bila siromašna u duhu, je također himan onoga koji živi blaženstva. Radost evanđelja izvire iz siromašna srca, koje zna veličati i diviti se Božjim djelima, poput Djevičina srca, koju će svi naraštaji zvati "blaženom" (usp. Lk 1, 48). Neka nam ona, majka siromaha i zvijezda nove evangelizacije, pomogne živjeti evanđelje, ucijepiti blaženstva u naš život i imati hrabrosti da budemo sretni.

(kta/ika)

*Iz Vatikana, 21. siječnja 2014.,
spomendan svete Agneze, djevice i mučenice
Papa Franjo*

Poruka Svetog Oca za korizmu 2014.

Draga braćo i sestre, želim vam povodom korizme ponuditi neka korisna razmišljanja za naš osobni i zajednički put obraćenja. Ona se nadahnjuju na riječima svetog Pavla: "Ta poznate darežljivost Gospodina našega Isusa Krista! Premda bogat, radi vas posta siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite" (2 Kor 8, 9). Apostol se obraća kršćanima u Korintu da ih potakne da budu velikodušni u pomaganju vjernicima u Jeruzalemu koji su bili u potrebi. Što te riječi svetoga Pavla govore nama, današnjim kršćanima? Što taj poziv na siromaštvo, na život u siromaštvu u evanđeoskom smislu znači nama danas?

Kristova milost

Prije svega pokazuje način na koji Bog djeluje. Bog se ne objavljuje zaogrnut u svjetovnu moć i bogatstvo, već u slabost i siromaštvo: "Premda bogat, radi vas posta siromašan...". Krist, vječni Božji Sin, jednak u moći i slavi s Ocem, postao je siromašan; sišao je među nas, približio se svakom od nas; ponizio se, "oplijenio se", da u svemu postane sličan nama (usp. Fil 2, 7; Heb 4, 15). Božje je utjelovljenje veliki misterij! Ali razlog za sve to je njegova božanska ljubav, ljubav koja je milost, velikodušnost, želja za blizinom i on ne oklijeva darovati se i žrtvovati se za ljubljena stvorenja. Ljubav, milosrđe znači dijeliti sve s onim koga se ljubi. Ljubav nas čini sličnima, stvara jednakost, ruši zidove i poništava udaljenosti. Bog je to učinio s nama. Isus, naime, "radio je ljudskim rukama, razmišljao ljudskim umom, odlučivao ljudskom voljom, ljubio ljudskim srcem. Rođen od Marije Djevice, postao je uistinu jedan od nas, u svemu nama sličan osim u grijehu" (Drugi vat. konc., Past. konst. *Gaudium et spes*, 22).

Postavši siromašan, Isus nije tražio siromaštvo zbog njega samog, već – kako kaže sveti Pavao – "da se vi njegovim siromaštvom obogatite". To nije igra riječi ili puka fraza. U tome je sažeta Božja logika, logika ljubavi, logika utjelovljenja i križa. Bog nam nije spasenje odao s neba, kao milostinju u kojoj se iz čistog altruizma i samilosti daje ono što je suvišno. Kristova ljubav nije takva! Kada Isus silazi u

vode Jordana i daje se krstiti od Ivana Krstitelja, ne čini to zato što treba pokoru ili obraćenje; on to čini zato da bude među ljudima koji trebaju oprostjenje, među nama grešnicima, i da preuzme na sebe teret naših grijeha. To je put koji je izabrao da nas utješi, da nas oslobodi od naše bijede. Upada u oči da Apostol kaže da smo oslobođeni ne Kristovim bogatstvom, već njegovim siromaštvom. Ipak sveti Pavao poznaje dobro "neistraživo bogatstvo Kristovo" (Ef 3, 8), koji je "baštinik svega" (Heb 1, 2).

Što je dakle to siromaštvo kojim nas Isus oslobađa i obogaćuje? To je upravo način kojim nas ljubi, način na koji nam postaje blizak, baš poput Dobrog Samaritanca koji je bio bližnji onom čovjeku koji je polumrtav ostavljen kraj puta (usp. Lk 10, 25s.). Ono što nam daje pravu slobodu, pravo spasenje i pravu sreću je njegova suosjećajna i nježna ljubav kojom je povezan s nama. Kristovo siromaštvo koje nas obogaćuje je njegovo utjelovljenje, njegovo preuzimanje na sebe naših slabosti i grijeha kao izraz beskrajnog Božjeg milosrđa. Kristovo je siromaštvo najveće bogatstvo: Isusovo je bogatstvo njegovo beskrajno povjerenje u Boga Oca, njegovo stalno pouzdanje u njega, njegova želja da traži uvijek i jedino njegovu volju i njegovu slavu. On je bogat kao što je bogato dijete koje osjeća da je voljeno i koje voli svoje roditelje i ne sumnja ni trenutka u njihovu ljubav i nježnost. Isusovo je bogatstvo to što je Sin; njegov jedinstveni odnos s Ocem je najveći prerogativ toga siromašnog Mesije. Kada nas Isus poziva da uzmemo na sebe njegovo "laki jaram", on nas poziva da se obogatimo tim njegovim "bogatim siromaštvom" i "siromašnim bogatstvom", da dijelimo s njim njegov sinovski i bratski Duh, da postanemo sinovi i kćeri u Sinu, sinovi i kćeri u bratu prvo-rođencu (usp. Rim 8, 29).

Rečeno je da je jedina žalost ne biti sveti (L. Bloy); mogli bismo također reći da postoji samo jedna prava bijeda: ne živjeti kao Božji sinovi i Kristova braća.

Naše svjedočenje

Mogli bismo misliti da je taj "put" siromaštva bio Isusov put, dok mi, koji dolazimo nak-

on njega, možemo spasiti svijet odgovarajućim ljudskim sredstvima. Ali to nije tako. U svakom dobu i na svakome mjestu, Bog nastavlja spašavati ljudi i svijet Kristovim siromaštvom, koji čini sebe siromašnim u sakramentima, u svojoj riječi i u svojoj Crkvi, koja je narod siromašnih. Božje bogatstvo ne može prolaziti kroz naše bogatstvo, već uvijek i jedino kroz naše osobno i zajedničko siromaštvo, oživljeno Kristovim duhom.

Po uzoru na našeg Učitelja, pozvani smo boriti se protiv siromaštva naše braće, susretati ih, preuzeti na sebe teret toga siromaštva i konkretno djelovati da ga ublažimo. Bijeda nije isto što i siromaštvo; bijeda je siromaštvo bez vjere, bez solidarnosti, bez nade. Možemo razlikovati tri vrste bijede: materijalnu, moralnu i duhovnu. Materijalna bijeda je ona koju se obično naziva siromaštvom i pogađa one koji žive u uvjetima nedostojnim čovjeka: one koji su lišeni temeljnih prava i osnovnih dobara kao što su hrana, voda, higijenski uvjeti, posao, mogućnost kulturnog razvoja i rasta. Kao odgovor na tu bijedu Crkva nudi svoju pomoć, svoju diakoniju, da izađe ususret potrebama i izliječi one rane koje nagrđuju lice čovječanstva. U siromašnima i posljednjima mi vidimo Kristovo lice; ljubeći i pomažući siromašne ljubimo i služimo Krista. Naši su naponi usmjereni također na to da u svijetu prestanu kršenja ljudskog dostojanstva, diskriminacije i zlostavljanja, jer su oni, u mnogim slučajevima, uzrok bijede. Kada moć, luksuz i novac postanu idoli, tada oni imaju prednost nad potrebom za pravednom raspodjelom bogatstva. Zato je nužno da se naše savjesti obrate pravdi, jednakosti, umjerenosti i zajedništvu.

Ništa manje nije zabrinjavajuća ni moralna bijeda, koja se sastoji u robovanju poroku i grijehu. Kolike su obitelji u tjeskobi jer je jedan od njezinih članova – često mlađe osobe – rob alkohola, droge, kocke, pornografije! Koliki ne vide više smisao života ili perspektive za budućnost, koliki su samo izgubili nadu! I kolike su osobe u tu bijedu gurnuli nepravedni uvjeti u društvu, nezaposlenost koja im oduzima dostojanstvo kao hraniteljima i pomanjkanje jednakog pristupa obrazovanju i zdravstvenoj skrbi. U tim se slučajevima moralna bijeda može s pravom smatrati prijetećim samoubojstvom. Ta vrsta bijede, koja je također uzrok financijskog kraha, uvijek je povezana s duhov-

nom bijedom, koja nas pogađa kada se udaljimo od Boga i odbacujemo njegovu ljubav. Ako mislimo da ne trebamo Boga koji dopire do nas u Kristu, jer mislimo da smo dovoljni sami sebi, tada smo krenuli putom propasti. Bog je jedini koji doista spašava i oslobađa.

Evangelje je pravi protulijek duhovnoj bijedi: kršćanin je pozvan nositi u sve sredine oslobađajući navještaj da postoji oprostjenje za počinjeno zlo, da je Bog veći od naše grešnosti, da nas uvijek slobodno ljubi i da smo stvoreni za zajedništvo i vječni život. Gospodin nas poziva da budemo radosni navjestitelji te poruke milosrđa i nade! Lijepo je iskusiti radost širenja te radosne vijesti, dijeliti s drugima blago koje nam je povjereno, da bismo utješili srca skršena i davali nadu tolikoj braći i sestrama koji su obavijeni tamom. To znači slijediti i nasljedovati Isusa, koji je išao siromašnima i grešnicima kao što pastir s puno ljubavi traži izgublenu ovcu. U jedinstvu s njim možemo hrabro otvoriti nove putove evangelizacije i promicanja osobe.

Draga braćo i sestre, neka ova korizma nađe Crkvu spremnu i pripravnu svjedočiti onima koji žive u materijalnoj, moralnoj i duhovnoj bijedi poruku evangelja, čija je srž navještaj ljubavi milosrdnog Oca, koji je spreman prigrliti u Kristu svaku osobu. Moći ćemo to učiniti u mjeri u kojoj budemo suobličeni Kristu, koji je postao siromašan i obogatio nas svojim siromaštvom. Korizma je prikladno vrijeme za samoodricanje; bilo bi dobro da se zapitamo čega se to možemo odreći da drugima pomognemo i obogatimo ih svojim siromaštvom. Ne zaboravimo da pravo siromaštvo boli: odricanje ne bi bilo valjano bez te pokorničke dimenzije. Nepovjerljiv sam prema milostinji koja čovjeka ništa ne stoji i koja ne boli.

Neka nas Duh Sveti, zavaljujući kojem "[smo] kao siromašni, a mnoge obogaćujemo; kao oni koji ništa nemaju, a sve posjeduju" (2 Kor 6, 10), podupre u našim odlukama i ojača našu pozornost i odgovornost prema ljudskoj bijedi, da bismo postali milosrdni i činili milosrđe. S tom željom, jamčim svoju molitvu da svakom vjerniku i svim crkvenim zajednicama korizmeni hod bude plodonosan i molim vas da molite za mene. Neka vas Gospodin blagoslovi i Gospa čuva!

(kta/ika)

Iz Vatikana 26. prosinca 2013.

Papa Franjo

Poruka pape Franje za 48. svjetski dan sredstava društvene komunikacije

Komunikacija u službi istinske kulture susreta

1. lipnja 2014.

Draga braćo i sestre,
 danas živimo u svijetu koji postaje sve "manji" i gdje bi se stoga moglo činiti da nam je svima lakše jedni drugima biti bližnji. Razvoj na polju transporta i komunikacijske tehnologije omogućuje nam približiti se jedni drugima i sve nas više povezuje, dok nas globalizacija čini sve više međuzavisnima. U svijetu, međutim, i dalje postoje podjele, koje su katkad vrlo duboke. Na globalnoj razini vidimo skandalozni jaz između izobilja koje uživaju najbogatiji i bijede u kojoj grcaju najsiromašniji. Često je dovoljno samo proći ulicama gradova da se vidi kontrast između ljudi koji žive na pločniku i blještavih izloga trgovina. Toliko smo se na to navikli da nas to više uopće ne uznemiruje. Naš svijet trpi od mnogih oblika isključivanja, marginalizacije i siromaštva, a da i ne govorimo o sukobima u kojima su isprepleteni ekonomski, politički, ideološki i, nažalost, također religijski uzroci.

U tome svijetu, mediji nam mogu pomoći osjetiti se bliže jedni drugima i stvoriti novi osjećaj jedinstva ljudske obitelji koji potiče na solidarnost i ozbiljno zauzimanje za dostojanstveniji život. Dobra komunikacija nam pomaže da se sve više jedni drugima približimo i bolje se međusobno upoznamo, da budemo više ujedinjeni. Zidovi koji nas dijele mogu se prevladati jedino ako smo spremni jedni druge slušati i jedini od drugih učiti. Trebamo pomiriti međusobne različitosti oblicima dijaloga koji nam pomažu rasti u razumijevanju i poštivanju. Kultura susreta zahtijeva da budemo spremni ne samo davati, već i primati od drugih. Mediji nam mogu uvelike u tome pomoći, pogotovo danas, kada su mreže komunikacije dostigle neslućeni napredak. Internet, na poseban način, pruža goleme mogućnosti susreta i solidarnosti među svima. To je zaista dobro, to je Božji dar.

To međutim ne znači da ne postoje određeni problemi: brzina kojom se prenose informacije nadilazi našu sposobnost razmišljanja i pr-

osuđivanja i ne dopušta uravnotežen i ispravan oblik samoizražavanja. Različitost mišljenja može se promatrati kao bogatstvo, ali to također omogućuje ljudima da se zabarikadiraju iza izvorâ informacija koji odgovaraju samo njihovim željama i idejama, ili također određenim političkim i gospodarskim interesima. Svijet komunikacija može nam pomoći kako proširiti svoja znanja tako i, naprotiv, navesti nas na pogrešan put. Želja za digitalnom povezanošću može imati za posljedicu da se izoliramo od naših bližnjih, od onih koji su oko nas. Ne smije se pritom previdjeti činjenicu da su oni koji, iz različitih razloga, nemaju pristup društvenim medijima izloženi opasnosti da budu isključeni.

Ta su ograničenja stvarna. Ipak, ona nam nisu opravdavanje da odbacimo društvene medije, nego nas podsjećaju da je komunikacija, u konačnici, više ljudsko no tehnološko postignuće. Što nam to, dakle, pomaže u digitalnom svijetu rasti u čovjektivu i uzajamnom razumijevanju? Moramo, primjerice, ponovno otkriti određeni osjećaj opuštenosti i staloženosti. Za to treba vremena i za to treba imati sposobnost šutnje i slušanja. Trebamo također biti strpljivi ako želimo shvatiti onoga koji je drukčiji od nas. Osoba potpuno otvoreno govori o sebi kada je se ne samo tolerira, već kada zna da je doista prihvaćena. Ako doista pažljivo slušamo druge, naučit ćemo također gledati svijet drukčijim očima i cijeniti bogatstvo ljudskog iskustva u obliku u kojem se očitovalo u različitim kulturama i tradicijama. Naučit ćemo također više cijeniti velike vrijednosti nadahnute kršćanstvom, kao što su shvaćanje čovjeka kao osobe, narav braka i obitelji, ispravno razlikovanje između vjerskoga i političkoga područja, načelâ solidarnosti i supsidijarnosti, i mnoge druge.

Kako dakle komunikacija može biti u službi istinske kulture susreta? I što za nas, Gospodinove učenike, znači susretati druge u svjetlu evanđelju? Kako, unatoč svim svojim ogra-

ničenostima i grijesima, možemo jedni drugima postati bližnji? Ta se pitanja sažimaju u ono pitanje koje je jednoga dana zakonodavac, to jest komunikator, uputio Isusu: "A tko je moj bližnji" (Lk 10, 29). To nam pitanje pomaže promatrati komunikaciju kroz prizmu toga pojma "biti bližnji". To pitanje se može parafrazirati na ovaj način: kako možemo drugima biti "bližnji" u korištenju komunikacijskih sredstava i novom svijetu koje su stvorile digitalne tehnologije? Odgovor na to pitanje nalazim u prisposobi o dobrom Samarijancu, koja je također prisposoba o komunikatoru. Onaj tko komunicira, naime, postaje drugome bližnji. A dobri Samarijanac ne samo da se približio nego je i preuzeo na sebe brigu o onom čovjeku koji je polumrtav ležao uz cestu. Isus izokreće naše shvaćanje: nije, naime, riječ o tomu da u drugome vidim nekoga meni slična, nego o mojoj sposobnosti da budem drugome bližnji. Komunicirati dakle znači postati svjesni da smo ljudska bića, djeca Božja. Sviđa mi se tu sposobnost komunikacije nazvati "bliskost".

Kadgod je glavna svrha komunikacije potaknuti na potrošnju ili manipulaciju ljudima, tada je riječ o silovitom napadu poput onoga kojem je bio izložen čovjek iz prisposobe kojeg su razbojnici pretukli i ostavili uz cestu. U njemu levit i svećenik ne vide svog bližnjeg, već stranca od kojeg se bolje držati podalje. U to je doba njihova reakcija bila uvjetovana pravilima o obrednoj čistoći. Danas postoji opasnost da neki mediji toliko uvjetuju naše odgovore da propuštamo vidjeti našeg stvarnog bližnjeg.

Nije dovoljno jednostavno proći "digitalnim" putovima, to jest jednostavno biti "na vezi": potrebno je da ta povezanost preraste u istinski susret. Ne možemo živjeti sami, zatvoreni u same sebe. Nosimo u sebi potrebu da volimo druge i da budemo voljeni. Trebamo nježnost. Komunikacijske strategije ne jamče ljepotu, dobrotu i istinitost komunikacije. Svijetu medija ne smije biti tuđa briga za čovječanstvo, pozvan je pokazati nježnost. Digitalna mreža može biti mjesto bogato čovječnošću; mreža ljudi a ne mreža žićâ. Nepriistranost medija je samo prividna: jedino onaj koji u komunikaciju uključuje samoga sebe može predstavljati istinsku referentnu točku za druge. Osobno je uključivanje temelj vjerodostojnosti

komunikatora. Kršćansko svjedočenje, zahvaljujući internetskoj mreži, može time doprijeti do periferija ljudske egzistencije.

Kao što sam više puta ponovio: ako moram birati između Crkve pune modrica koja izlazi na ulice i Crkve koja boluje od autoreferencijalnosti, onda radijem biram ovu prvu. A te su ulice svijet gdje ljudi žive i gdje se može do njih stvarno doprijeti i iskazati im ljubav. Digitalni su putovi jedni od tih putova, prepuni ljudi koji su često ranjeni, muškaraca i žena koji traže spasenje ili nadu. Također zahvaljujući internetu, kršćanska se poruka može pronijeti "sve do kraja zemlje" (Dj 1, 8). Držati vrata naših crkava otvorenima znači također držati ih otvorenima i u digitalnom svijetu bilo zato da ljudi, u kojoj god da se životnoj situaciji nalazili, mogu ući bilo pak zato da evanđelje može izaći van i doprijeti do svih. Pozvani smo svjedočiti da je Crkva dom svih ljudi. Jesmo li sposobni komunicirati sliku takve Crkve? Komunikacija pridonosi oblikovanju misijskog poziva čitave Crkve, a društvene mreže danas predstavljaju jedan od načina na koji ljudi mogu iskusiti taj poziv na ponovno otkrivanje ljepote vjere, ljepote susreta s Kristom. I na području komunikacija trebamo Crkvu koja je kadra donijeti toplinu i zapaliti srca.

Kršćansko se svjedočanstvo ne daje zasipanjem vjerskim porukama, nego željom da sebe darujemo drugima kroz "spremnost darovati samoga sebe drugima na način da se strpljivo i s poštivanjem zanimamo za njihova pitanja i sumnje s kojima se susreću na svom putu traženja istine i smisla ljudskog postojanja" (Benedikt XVI., Poruka za Svjetski dan sredstava društvene komunikacije 2013.). Sjetimo se učenika iz Emausa. Treba znati ući u dijalog s današnjim muškarcima i ženama da bismo shvatili njihova očekivanja, sumnje, nade i pružili im evanđelje, to jest Isusa Krista, utjelovljenog Boga, koji je umro i uskrsnuo zato da nas oslobodi od grijeha i smrti. Naš se izazov sastoji u tome da budemo duboke osobe, pozorne na ono što se oko njih događa i duhovno osjetljive. Voditi dijalog s nekim znači biti uvjeren da drugi ima nešto vrijedno za reći, dati prostora za njegovo stajalište i njegove prijedloge. Voditi dijalog ne znači odreći se vlastitih ideja i tradicija, već težnje da su one jedine i apsolutne.

Neka nam slika dobrog Samarijanca, koji

liječi rane izranjenog čovjeka izlijevajući na njih ulje i vino, bude vodilja i nadahnuće. Neka naša komunikacija bude miomirisno ulje koje ublažava bol i dobro vino koje razveseljuje srce čovječje. Neka svjetlo koje donosi drugima ne bude plod vještine uljepšavanja ili specijalnih efekata, već naše bliskosti – ispunjene ljubavlju i nježnošću – s onima koje susrećemo na svom životnom putu. Ne plašimo se postati građani digitalnog svijeta. Važno je da se Crkva pobrine da bude prisutna u svijetu komunikacije, da bi stupila u dijalog s današnjim čovjekom i pomogla mu

da susretne Krista. Ona treba biti Crkva na strani drugih, Crkva koja je kadra pratiti sve ljude na njihovu životnom putu. U tome kontekstu revolucija koja se događa u komunikacijskim medijima i informacijskim tehnologijama predstavlja veliki i uzbudljiv izazov, koji zahtijeva svježe snage i novu imaginaciju za prenošenje Božje ljepote drugima.

Iz Vatikana, 24. siječnja 2014., na blagdan svetog Franje Saleškog.

Papa Franjo

Poruka europskih biskupa za molitvenu osminu za jedinstvo kršćana

Uputili su apel europskim kršćanima da se zauzmu u svrhu zajedničkoga svjedočenja na raznim područjima u društvu

Povodom Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, koja završava 25. siječnja, predsjedništvo Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), okupljeno u Ženevi, uputilo je apel europskim kršćanima da se zauzmu u svrhu zajedničkoga svjedočenja na raznim područjima u društvu. „Krist ne može biti razdijeljen“, ovogodišnja je tema koju je izabrao međukonfesionalni organizacijski odbor Molitvenoga tjedna za jedinstvo kršćana.

‘Krist ne može biti razdijeljen’, poziv je da se ne služimo Kristom kako bismo opravdali naša nerazumijevanja i podjele. (...) Traženje i prihvaćanje kršćanske poruke ne može ne dovesti do zajedničkoga svjedočenja, do priznavanja i prihvaćanja darova koje je Gospodin dao svakomu od svojih vjernika, kao darove cijele Crkve – napomenuli su biskupi.

‘Krist ne može biti razdijeljen’, izazov je da navještaj spasenja ljudima donesemo u svoj njevgoj cjelovitosti – ističe se u poruci Vijeća

europskih biskupskih konferencija. Izazov je to da Boga koji je postao čovjekom ne zatvaramo u zamisli koje ne dotiču naš komoditet, ili koje ga opravdavaju. ‘Krist ne može biti razdijeljen’, poticaj je za naša društva u Europi, koja su sve više multikonfesionalna, na zajedničko svjedočanstvo Božje blizine suvremenom čovjeku.

‘Krist ne može biti razdijeljen’, apel je europskom čovjeku da ne razdvaja vjersku dimenziju svoje vjere na javno i privatno područje; da ne prezire dar života, sâm odlučujući koji je život dostojan za življenje, a koji nije; te da ne dopusti da ga vode lažne iluzije, nego da napravi mjesta za nadu – istaknuli su biskupi. Na kraju, ‘Krist ne može biti razdijeljen’ jest jamstvo da ništa neće moći razdijeliti ljubav koju Bog ima za čovjeka – stoji u poruci Vijeća europskih biskupskih konferencija, koje velikom pozornošću prati stanje u Siriji, a posebno stanje kršćanskih zajednica, te se pridružuje Svetom Ocu u molitvi za mir.

(kta/rv)

Varšava: Susret predsjednikâ i kardinalâ BK Srednjoistočne Europe

Varšava, 9. ožujak 2014.

Okupili su se kardinali, nadbiskupi i biskupi iz Mađarske, Hrvatske, Češke, Slovačke, Ukrajine, Litve, Bjelorusije i Poljske

U Varšavi je 6. i 7. ožujka održan susret predsjednikâ i kardinalâ biskupskih konferencija Srednjoistočne Europe. Na poziv kardinala Petera Erdöa, predsjednika Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), i nadbiskupa Józsefa Michalika, predsjednika Poljske biskupske konferencije, u Varšavi su se okupili kardinali, nadbiskupi i biskupi iz Mađarske, Hrv-

atske, Češke, Slovačke, Ukrajine, Litve, Bjelorusije i Poljske – istaknuto je u priopćenju objavljenom na završetku susreta.

U središtu su prvoga dijela skupa bili glavni izazovi povezani s obitelji, u kontekstu nove Biskupske sinode. Dvadeset i dvije godine nakon pada komunističkih režima, stanje je posebno slojevito, te iz njega proizlaze zajednički izazovi. Opći je pregled pokazao određenu sličnost, i na pravnoj razini, i na razini svakodnevnoga života.

Posebno je istaknuto – kako stoji u priopće-

nju – teško stanje obitelji, demografski pad, te sve veći broj rastavljenih obitelji; ali i pastoralno zauzimanje usmjereno na ponovno otkrivanje obiteljskoga života i novi mentalitet što se tiče otvorenosti životu i vjerskom odgoju. Biskupi su istaknuli ulogu pokretâ pro familia, same obitelji uključene u pastoral, te pothvatâ usmjerenih na zaštitu braka između muškarca i žene, kao što je, primjerice referendum održan u Hrvatskoj – istaknuto je u priopćenju.

Govorilo se i o pripremi za brak i obiteljski život, i to ne samo uoči vjenčanja, nego i u mladenačkoj dobi. Pokazalo se da je svjedočanstvo obiteljskoga života najuvjerljivija metoda u pripremi za brak i obitelj. Biskupi su posebno insistirali na važnosti proširene obitelji, koja je društveno i gospodarsko bogatstvo za današnja i buduća društva, u smislu solidarnosti i besplatnosti, što bi države trebale sve više vrjednovati.

Što se pak tiče sve raširenijega zajedničkoga života, bez ikakve institucionalne potvrde, kao i drugih teških situacija, biskupi su istaknuli da su potrebne župe koje su prave gostoljubive zajednice. Valja preispitati sposobnost naših zajednica za prihvaćanje svih ljudi, pokazujući Božju ljubav prema svima.

Sudionici su se osvrnuli i na nazočnost Crkve u društvima raznih zemalja. Pronaći nove

oblike nazočnosti, nakon promjene režima, nakon mnogo patnji, bio je, i još uvijek jest, veliki izazov. Međutim, – kako je istaknuto u priopćenju – spomen na brojne mučenike ohrabruje da se nikada ne izgube nada i sigurnost u Božju nazočnost.

Crkva nastoji zajamčiti svoju nazočnost na društvenoj razini u skladu sa svojim identitetom, te se znatnim sredstvima zalaže u odgoju mladih u župama, i u školama – primijećeno je na skupu na kojemu su, osim toga, uspo-ređena iskustva u pojedinim zemljama, što se tiče povrata konfisciranih crkvenih dobara.

Crkva i preko laika obavlja važno poslanje u moralnom odgoju, bez kojega nema društvene stabilnosti. Stoga su u današnjim prilikama vrlo važni odgoj i brižno praćenje stalne formacije vjeroučitelja. Na skupu je, osim toga, dan kratki osvrt i na ulogu pomirenja koju Crkva ima na nacionalnoj, ali i međunarodnoj razini.

Sudionici su na susretu molili za Ukrajinu, koja proživljava vrlo osjetljive trenutke, te je izražena nada u skoro pojašnjenje stanja, u miru i za dobro svih ljudi – istaknuto je u priopćenju sa skupa.

(kta/rv)

Poruka predsjednika Caritasa BK BiH za Nedjelju Caritasa – 15. 12. 2013.

Župna zajednica – privilegirano mjesto kršćanske djelotvorne ljubavi za kućnu skrb starih i bolesnih osoba

„Poštuj lice starca; boj se svoga Boga. Ja sam Gospodin“ (Lev 19,32)

Draga braćo svećenici,
Dragi Kristovi vjernici!

Rascvjetano proljeće je krasno. Ali i zrelo ljeto je divno. I plodna jesen također. To vrijedi i za ljudski život. Svaka dob ljudskog života ima svoje čari i radosti kao i svoje muke i nevolje.

1. I starost ima svoje i radosti i nevolje. To svatko može lako ustanoviti. Osobito u ovom našem životnom okruženju. Iza ostarjelih ljudi nalazi se skoro cijeli jedan ljudski vijek – ispunjen obvezama, radom, brigom, naporima svake vrste. Ne rijetki su doživjeli posebna razočaranja, obespravljeno, progonstvo, glad i neimaštinu. Rodili su i podigli djecu. Trudili se oko njihovaispravnog odgoja i obrazovanja. Ratna stradanja su mnogima uništili plodove svih njihovih napora oko stjecanja materijalne sigurnosti. Ne rijetkima su nestali i njihovi najmiliji. Ako nisu fizički ubijeni, „ubijeni“ su na drugi način jer su najčešće zbog ozakonjene nepravde prisiljeni živjeti daleko od svojih ostarjelih roditelja i od svog rodnog kraja.

Mnogi ostarjeli ljudi, - osobito u nasilno raseljenim našim župnim zajednicama - ostavljeni su sami. Prisiljeni su da – uz svoje oslabljene fizičke sile – dodatno podnose tjeskobu i razočaranost uslijed nevolje svoje osamljenosti. Često se može čuti od starca ili starice: „Znate, ja bih želio ili željela rado još poživjeti, ali me strah samoće. Nemam snage više da idem među ljude, a posjetu dobivam tako rijetko“.K tome treba dodati misao koja često zaokuplja stare i nemoćne osobe: „Ja sam beskoristan, mene nitko više ne treba.“

Nije dakle, umijeće ostarjeti, nego je umijeće podnositi starost! A pogotovo starost, bolest i osamljenost.

2. Biblija predstavlja stariju osobu kao osobu punu mudrosti, koja mladima predaje vjeru, uči mlađe životu i naviješta pravednost

Božju (usp. Sir 25, 4-6; 6, 34; 8, 11-12; Ps 92, 15-16). Ulazak u treću dob života šansa je da se rezvenije sagleda vlastita prošlost i da se – osobito kao vjernik uključi u davanje svoga doprinosa i Crkvi a time i čovječanstvu. Kao kršćani znademo dobro kako je i sam Krist na sebe uzео patnju osamljenosti. Iskusio je viseći na križu potpunu osamljenost. Tu svoju izuzetnu bol je izrekao poznatim nam riječima psalma 22: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio“ (Mt 27, 46). U tom svome vapaju on nadvlada va svu patnju i dramu svoje vanjske ostavljenosti od svih ljudi pa i od najbližih, i obraća se svome nebeskom Ocu – koji je uvijek tu!

- Dok netko može još moliti, on se ne osjeća sam niti potpuno napušten. Jer, molitva je razgovor čovjeka i to ne bilo kakav niti bilo s kim, nego najosobniji, najiskreniji, najotvoreniji razgovor s najvažnijom osobom – svojim Stvoriteljem i Otkupiteljem. Pa i u nemoći i bolesti tijela, vjernik Kristov znade da mu je sam Krist Spasitelj i Tješitelj posve blizu. Kristov vjernik će slično kao i apostol Pavao moći reći: „Ako se i raspada naš vanjski čovjek, ipak se naš nutarnji čovjek obnavlja iz dana u dan“ (2 Kor 4, 16).

3. Iz iskustva znademo da može biti i ima starijih osoba i među Kristovim vjernicima koje bi vrlo opravdano i iskreno imale razloga vapiti Bogu riječima iz psalma 38: „Rane moje zaudaraju i gnjiju zbog bezumnosti moje. Pogurih se sav i zgrčih, povazdan lutam žalostan. Moji bokovi puni su ognjice, na tijelu mi ništa zdravo nema. Iscrpljen sam i satrven posve, stenjem od jecanja srca svoga“ (6-9).

Bolestan - i k tome još star - čovjek može često biti ne samo fizički, organski bolestan, ne samo tjelesno nego i duševno i duhovno, - dakle potpuno bolestan. Cijela njegova osoba je bolesna, slomljena.

A takva se osoba onda vrlo često nalazi u

određenoj životnoj krizi, u napregnutoj situaciji. Bolesna osoba je – češće nego zdrava – zaočupljena tjeskobnim egzistencijalnim pitanjima. Njeno se opće stanje može popraviti, ali može i još pogoršati. Za nju postoji šansa da joj bude bolje ali i gore. Šansa da počne svjesnije živjeti i vjerovati u Božju ljubav i blizinu, ali i opasnost da potpuno klone duhom, da padne u bezvoljnost, beznade, i u sumnje glede Božje opstojnosti i milosrđa – da padne čak i u očaj.

Stara i bolesna osoba vrlo često ne može više sama svjesno planirati svoju budućnost i samostalno uređivati svoj svakodnevni život. Ona je nužno izručena pomoći druge, zdrave osobe, koja s njom tako reći raspolaže. Pomaže joj u oblačenju, pranju, ishrani, liječenju i u drugim potrebama – kako tjelesnim tako i duhovnim.

4. Za pripadnike Katoličke Crkve odbacivanje pa i samo ne prihvaćanje starijih osoba – naprosto je nepodnošljivo.

A kako to izgleda u praksi?

Pojedine starije i bolesne osobe – ukoliko imaju mogućnosti – bit će smještene u bolnice ili staračke domove. Tu se nalazi specijalizirana posluga: - liječničko osoblje, njegovateljice ili njegovatelji. Oni se po svojoj opredijeljenosti i službi trebaju pobrinuti – ne samo za optimalnu terapiju i njegu bolesnih i starih osoba, nego i za optimum ljudske pažnje, dobrote, prijateljske obazrivosti, poštovanja, zaštite prema istim starim i slabim osobama.

- Osobito bi bilo važno – u duhu kršćanskog čovjekoljublja – da bolesne i starije osobe, - koje su smještene u bolnice ili domove za starije ljude - osjete blizinu svojih najrođenijih, svojih ukućana, bračnog druga, djece, unučadi, braće i sestara – makar ovi i ne bili svakodnevno kod njih fizički nazočni.

U našim suvremenim mogućnostima komuniciranja, ne bi trebalo biti osobito teško nikome – barem telefonski - češće biti u vezi sa svojim bolesnim i ostarjelim ukućanima ili drugim bližnjima u sličnom stanju. I tu će posluga bolnice ili doma zasigurno rado priskočiti u pomoć.

5. Ali, osim u bolnicama i staračkim domovima ima još mnogo starije populacije koja živi i mora živjeti izvan tih društvenih ili pak crkvenih karitativnih institucija. Ima po našim župama ne mali broj, „misara“ koji su osobe u dubokoj starosti. Ima ih također, koje zbog svoje starosti i bolesti više ne mogu same ići ni u crkvu, ni na misu.

Sve te osobe zaslužuju odgovarajuću brigu njihovih bližnjih – i za njihovu dušu i za tijelo. Tu brigu – osobito ako su te starije i bolesne osobe ostale bez svojih ukućana, bilo da su oni protjerani ili pomrli – morala bi preuzeti *župna zajednica*. Župnik, odn. upravitelj župe bi se morao potruditi – zajedno sa svojim pastoralnim vijećem - pronaći i organizirati dragovoljce, koji bi se dogovorili kako konkretno svakodnevno pomoći tim starim i bolesnim osobama u njihovom životnom okruženju. Za pojedine ostarjele i nemoćne – osobito osamljene osobe treba naći načina kako da ih se redovito obilazi i kako da im se pruža konkretna pomoć. Za druge bi svakako bilo poželjno uključiti ih u liturgijska slavlja župe ili barem u mjesečne - ili nešto rjeđe - susrete svih starijih osoba iz župe, odn. iz pojedine filijale, - koji bi se organizirali u župi. Treba s njima po mogućnosti slaviti svetu misu u rani poslijepodnevni sat (15 ili 16 sati), organizirati kakvo zajedničko hodočašće, molitvenu grupu ili upriličiti kakve prikazivanja filmova te upriličiti druge društvene sastanke. Akad je moguće – dati starijim osobama da nešto konstruktivno rade: pletu, vezu, šiju i sl.

6. Obilježavanje *Nedjelje Caritasa* ove godine, po našim župnim zajednicama prigoda je da upravo župna zajednica sebi podsvijesti *svoju nezaobilaznu zadaću* da se ona treba smatrati glavnim, privilegiranim ozračjem u kojem će se prakticirati i kršćanska djelotvorna ljubav u provođenju organizirane kućne skrbi bolesnih i starih osoba.

Bl. papa Ivan Pavao II. je ovako tražio od cijele Crkve: „Pastoralni rad Crkve mora poticati sve da u crkvenim i građanskim zajednicama, a osobito unutar obiteljske zajednice pravilno vrednuju starost i starije i slabe osobe, kako se unutar Božjeg naroda ne bi pokidala međusobna predragocjena povezanost među generacijama, a što u sebi uključuje i nužnu solidarnost jednih s drugima“.

- Svakom ljudskom životu pa tako i ostarjelim, potrebna je ljubav isto kao i svjetlo!

Pozvani smo svi, - koji se trudimo da nam naša kršćanska vjera i ljubav prema Kristu ne budu i bez konkretnih djela - da svojim životom tj. plodnom vjerom i združenim silama svakodnevno radimo za dobro svakog ljudskog života u svojoj sredini – i to od njegova začeca pa do prirodne smrti! – A to znači – i stare i nemoćne osobe! Tako ćemo na najbolji način

ispuniti i Kristov nalog: „Ljubite jedni druge, kao što sam ja vas ljubio“ (Iv 15, 12). Ujedno se smijemo nadati ispunjenju i na nama Isusova obećanja: „Uistinu, tko vas napoji čašom vode u ime toga što ste Kristovi, zaista kažem vam, neće mu propasti plaća“ (Mk 6, 41).

Draga braćo i sestre u Kristu Spasitelju,

želim Vam svima blagoslovljene i djelima kršćanske ljubavi prema starima i mladima –

ispunjene dane vremena Došašća – dolaska Kristova i u božićnoj noći i u času Vašeg prelaska iz vremena u vječnost! Amen.

Banja Luka, na svetkovinu Krista Kralja,
24. 11. 2013.

Franjo Komarica
biskup banjolučki
predsjednik Caritasa BKBiH

Poruka biskupa Semrena za Dan života 2014.

Zaštita života i pravo na život od samog začeca

Predsjednik Vijeća za obitelj mons. dr. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki, uputio je Poruku za Dan života, koji se obilježava u nedjelju 2. veljače 2014, pod naslovom „Zaštita života i pravo na život od samog začeca“.

Sjećati se Adamove sudbine znači za nas kršćane i za ostale pripadnike abrahamskih religija sjećati se prvotnoga dostojanstva svih ljudi. Bog je htio to dostojanstvo, jer je stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku. Svaki je, dakle, čovjek Božja slika. Bogu primjeren život sastoji se u djelima djelotvorne brige za siromašne i potrebite, te u pouzdanju u Boga i u vjernosti Bogu. To uključuje odricanje od iluzije o vlastitom samoosiguranju koje se temelji na uvećanju materijalnih dobara, jer ona moraju služiti ljudskom životu. Simbol obitelji jedan je od temeljnih simbola u Bibliji. Tako kažemo da pripadnici triju abrahamskih religija: Židovi, kršćani i muslimani tvore jednu abrahamsku obitelj, u kojoj je bilo sloge i nesloge, solidarnosti, ali i sukoba. Kao pripadnici jedne abrahamske obitelji moramo prestati s uzajamnim diskvalificiranjem da su pripadnici drugih religija nevjernici i otpadnici, te početi poštivati samostalnost svake religije, ali i zajedničku pripadnost, jer nam je svima praotac vjere Abraham.

U Godini posvećenoj obitelji i Izvanrednoj biskupskoj sinodi o obitelji, a pod obitelji mislimo na naravnu obitelj koja je utemeljena na

braku između muškarca i žene, to je zajednica ljubavi, utemeljena na braku i pozvana biti svetištem života, mala Crkva, stanica društva, a čine ju otac, majka i djeca. Pritom je važno istaknuti da ljubav između muškarca i žene nastaje iz slobode, jer se ljubav ne može iznuditi. Ne možemo, naime, nikoga prisiliti da nas voli i ne možemo sami sebe prisiliti da nekoga volimo. To jasno pokazuje da ljubav nastaje iz slobode i da je ona Božji dar. Ne možemo objasniti zašto nekoga ljubimo. To je naprosto tajna, i to čudesna tajna koja usređuje one koji se ljube. Zato govorimo o sakramentu ženidbe. Upravo je na temelju te svijesti Sveta Stolica prije 30 godina objavila svoju *Povelju o pravima obitelji* (22. 10. 1983, prijevod na hrvatski Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1984) u svrhu isticanja važnosti te ustanove te jačanja njezine uloge u društvu. To je potvrđeno i na 20. obljetnici *Međunarodne godine obitelji* (1994). Papinsko vijeće za obitelj provelo je svoja sociološka istraživanja na slijedeća četiri područja.

Prvo se područje odnosi na par i brak.

Zajednički život nije isto što i brak, jer odnose čini nestabilnim i povećava nesigurnost u životu djece. Stabilnost je obiteljskih odnosa vrlo važno dobro, a tamo gdje ona nedostaje svi su članovi obitelji u opasnosti. Stabilnost je braka presudna u socijalizaciji djece.

Drugo se područje odnosi na međugeneracijsku brigu. U naravnim je obiteljima solidarnost među naraštajima mnogo češća i dublja u

odnosu na druge oblike zajedničkoga života. Djeca koja žive sa svojim biološkim roditeljima uživaju bolje tjelesno i psihičko zdravlje, i imaju više pouzdanja i nade u život, u odnosu na one koji žive u drugačijim prilikama. Analiza različitih obiteljskih struktura, odnosno obitelji s oba roditelja, proširene obitelji, i obitelji s jednim roditeljem, pokazala je, naime, veću slabost u ova posljednja dva oblika.

Treće se područje proučavanja tiče odnosa obitelji i rada. Pritom je najvažnije reći da je rad radi obitelji, a ne obitelj radi rada.

Govoreći o **četvrtom području, koje se odnosi na obitelj i društveni kapital** istaknuto je da je suvremenoj demokraciji potrebna čvrsta i stabilna obitelj, jer je ona stvarateljica primarnoga društvenog kapitala. Stoga nema budućnosti čovječanstva bez obitelji.

Od trenutka začeća počinje novi život koji nije ni očevo ni majčino nego **život novoga ljudskog bića** koje se samo za sebe razvija. Suvremena genetika je utvrdila da je tu od prvog časa utvrđen program onoga što će to biće biti – čovjek. To biće nikada neće postati ljudsko ako to nije već od tada. Prema tome, od prvog časa svog postojanja to biće zahtijeva, u svojoj cjelokupnosti, bezuvjetno poštovanje koje dugujemo prema svakom čovjeku. Stoga je život svet i nepovrediv od prvoga časa začeća. A čovjek se vrednuje kao osoba i ljubi se kao osoba bez obzira na njegovo fizičko ili mentalno zdravstveno stanje i bez obzira na njegove osobine.

Da je život Božji dar i da je ljubav Božji dar, to se najjasnije očituje u obitelji, koja veliku ulogu ima u prenošenju vjere djeci. I otac i majka na to su pozvani kao i bliži rođaci koji žive u obitelji. Djeca i mladi, da bi usvojili vrijednosti koje daju smisao životu, trebaju se rađati i stasavati u onoj zajednici života i ljubavi koju je sam Bog htio za muškarca i ženu. Sretne obitelji šalju poruku nade, koja je srž njihovih iskustava: moguće je i radosno, premda u isti mah i zahtjevno, živjeti trajno vjernu ljubav, otvorenu životu; kao takve sudjeluju u poslanju Crkve i u izgradnji društva. U poruci upućenoj sudionicima 47. socijalnog tjedna

talijanskih katolika, papa Franjo je istaknuo da je obitelj mjesto ljubavi, strpljenja, marljivosti, nade i konkretne solidarnosti u kojoj se prenose vjera i moralne vrijednosti.

I ovo je prigoda da jasno i javno iskažemo svoje opredjeljenje i da razmotrimo bitne elemente u našim nastojanjima oko zaštite i razvoja ljudskog života u svim njegovim etapama, te da pritom razvidimo mogućnosti o udruživanju svojih akcija i napora s akcijama i naporima koje provode ljudi i institucije u našoj zemlji, koji su izvan Katoličke crkve.

Ovom prigodom u ime svih katoličkih biskupa Bosne i Hercegovine upućujem iskrenu zahvalnost svima vama, svećenicima i vjernicima, koji se na razne načine trudite oko izgradnje kulture i civilizacije života.

Posebno zahvaljujem i izražavam veliko poštovanje svima onima u našoj domovini koji s velikom odgovornošću prema Bogu, prema svojoj savjesti i prema svome narodu štite ljudski život i visoko cijene dostojanstvo pojedinca, braka i obitelji.

Zahvaljujem svim pomagačima zaklade „*Da životu*“, koju smo ustanovili prije više godina, a koja pomaže naše hrabre bračne drugove, koji su spremni imati više djece.

Zahvaljujem i svim karitativnim i molitvenim skupinama koje se mnogo trude oko pružanja pomoći mladim bračnim parovima kao i siromašnijim obiteljima.

Zahvaljujem također svim liječnicima i bolničkom osoblju, kao i članovima obitelji koji su se istakli u spašavanju nerođenih života.

Sve Vas molim: bdijte i dalje nad svakim ljudskim životom! Branite i štite i ubuduće ljudski život u njegovoj sveobuhvatnosti! To je veliki zadatak i veliko poslanje za sve nas, koje nam je povjerio sam Bog Životvorac. Neka Vas On nagradi svojim blagoslovom i svojim mirom!

Banja Luka, 25. 1. 2014.

*Dr. Marko Semren,
pomoćni biskup banjolučki i
Predsjednik Vijeća za obitelj BK BiH*

Priopćenje sa XVI. redovnog godišnjeg zajedničkog zasjedanja BK BiH i HBK

Banja Luka, 27. veljača 2014.

U prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci, 26. veljače 2014. održano je XVI. redovno godišnje zajedničko zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije. Na jednodnevnom zasjedanju, kojem su predsjedali biskup banjolučki mons. dr. Franjo Komarica, predsjednik BK BiH, i nadbiskup zadarski mons. dr. Želimir Puljić, predsjednik HBK, sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH i članovi Hrvatske biskupske konferencije, osim mons. Slobodana Štambuka i mons. Nikole Kekića koji su se ispričali.

Na dijelu zasjedanja sudjelovao je i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto koji je prenio pozdrave Svetog Oca i Državnog tajnika kardinala Petra Parolina. Podsjetio je, uz to, i na pismo bivšeg Državnog tajnika kardinala Bertonea od prije dvije godine (14. siječnja 2012.) u kojem je izražena zabrinutost Svete Stolice gledom na budućnost Katoličke Crkve u BiH.

Nakon izvješća o aktualnom stanju Katoličke Crkve i društva u Bosni i Hercegovini, izražena je zabrinutost zbog nejednakopravnosti hrvata s druga dva naroda te istaknuta potreba rada na svim razinama da svaki narod i svaki čovjek u svakom dijelu Bosne i Hercegovine ima jednaka prava. Biskupi Hrvatske biskupske konferencije ponovno su izrazili bratsku blizinu i potporu svojoj braći u biskupstvu u BiH u svim njihovim brigama i strepnjama za budućnost katoličke populacije, a preko njih svima članovima njihovih biskupijskih zajednica u BiH. Zajednički su razmišljali i o pokretanju novi inicijativa učinkovitije potpore što bi, između ostalog, uključivalo i bolju međusobnu povezanost i ispomaganje svećenika, župa i dekanata posebno u pograničnim područjima.

Biskupi su upoznati s raspodjelom sredstava prikupljenih tijekom prošlogodišnje akcije koju, pod nazivom „Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH“, provodi Hrvatski Caritas u suradnji s Caritasom Biskupske konferencije BiH od 2007. godine. Želja biskupa je da ta akcija preraste u trajan oblik svjedočenja solidarnosti Crkve i građana iz Republike Hr-

vatske s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini. Također su upoznati s tijekom priprema za provođenje ovogodišnjeg Tjedna solidarnosti koji želi još više potaknuti dijalog između ljudi, crkvenih i javnih institucija i gospodarskih subjekata u obje zemlje. Biskupi Biskupske konferencije BiH ponovno su izrazili zahvalnost biskupima, a preko njih i svim dobročiniteljima u Republici Hrvatskoj.

Posebnu pozornost biskupi su i ovaj put posvetili hrvatskoj inozemnoj pastvi i traženju najboljeg načina da se, unatoč potrebama u vlastitim biskupijama, odgovori na opravdane duhovne potrebe Hrvata katolika širom svijeta. Saslušali su izvješća te dali potrebne smjernice Ravnateljstvu dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. Zahvalili su ravnatelju fra Josipu Bebiću, članu Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja – Split, za njegovo neumorno zauzimanje i suradnju s hrvatskom inozemnom pastvom te prihvatili njegove razloge radi kojih od ljeta 2014. godine neće moći obavljati ovu službu. Također su odlučili da ga na toj službi naslijedi svećenik Zagrebačke nadbiskupije vlč. dr. Tomislav Markić, ravnatelj Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u Zagrebu. I ovom prigodom biskupi su izrazili zahvalnost brojnim svećenicima, redovnicima, redovnicama i drugim pastoralnim djelatnicima koji skrbe za Hrvate katolike širom svijeta. Na osobit način pozvali su sve Hrvate katolike da mole za nova svećenička redovnička zvanja u hrvatskim misijama širom svijeta kao i u domovinskoj Crkvi kako bi uvijek bilo onih koji će u njima snažiti vjeru pradjedova i ljubav prema svom hrvatskom rodu i narodu.

Tijekom razmatranja pojedinih pitanja na liturgijskom planu, biskupi su se složili da je važno zajedničko usuglašeno i koordinirano djelovanje kada je riječ o unošenju hrvatskih blaženika u dva nacionalna kalendara, pojedinih izdanjima vezanim uz liturgiju o čemu će brigu voditi i davati zajedničke prijedloge predsjednik Biskupske komisije za liturgiju HBK i predsjednik Vijeća za liturgiju BK BiH.

Biskupi su saslušali i izvješće o radu Kom-

isije HBK i BK BiH za Hrvatski martirologij. Upoznati su i s prijedlogom metodologije rada na popisu žrtava Drugog svjetskog rata i poraća, a dali su i svoje smjernice za neke konkretne prijedloge.

Biskupi su primili na znanje i pisano izvješće o aktivnostima Papinskih misijskih djela u

RH i u BiH koja su poveznica s 90 hrvatskih misionara i misionarki u 28 zemalja svijeta i animatori misijske svijesti među vjernicima u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini.

*Banja Luka, 26. veljače 2014.
Tajništvo HBK Tajništvo BK BiH*

Poziv biskupa BK BiH na molitvu za pravedni mir u Ukrajini i u Siriji

Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice!

Dragi vjernici!

Dragi Božji narode!

Svima nam je dobro poznato da se proteklih tjedana u Ukrajini događaju društveni neredi koji vrlo ozbiljno prijete miru u tom dijelu svijeta. Posljednjih dana situacija je postala još dramatičnija i prijete da prijeđe granice te zemlje.

U povodu tih veoma zabrinjavajućih događanja, poglavar Grkokatoličke Crkve u Ukrajini, veliki nadbiskup Sviatoslav Shevchuk, obratio se, 3. ožujka 2014., dramatičnim pismom svim predsjednicima Vijeća Europskih biskupskih konferencija, pa tako i predsjedniku Biskupske konferencije BiH. U tom pismu on kaže: „Obraćamo se vašim vjernicima i svim građanima vaše zemlje da iskoristite sva moguća sredstva da se zaustavi brutalan napad na teritorij Ukrajine. Mi vas preklinjemo da (...) prema mogućnostima senzibilizirate svoje vjernike i građane da se dignu snažnim i odlučnim glasom i jedinstvenom i konkretnom akcijom protiv neprihvatljiva ponašanja ruskih vojnika.

Uništavajući mir i stabilnost u Ukrajini, riskira se da se destabilizira cijeli sadašnji sustav svjetske sigurnosti (...). Zbog toga razloga treba iskoristiti sva sredstva kako se ne bi zapalio rat u Ukrajini. Računamo na vašu ne-ravnodušnost i na vaš što učinkovitiji doprinos da se zaustave eventualno nasilje i agresija.“

Mi, koji imamo grozno iskustvo ratnih stradanja, čije rane još uvijek liječimo, vrlo dobro možemo razumjeti ozbiljnu zabrinutost ukrajinskih katolika bizantskoga obreda i njihova crkvenoga poglavara, kao i njegov poziv da se

s njima ljudski i vjernički solidariziramo. Stoga vas, kao vaši biskupi, pozivamo da se ujedinito u molitvi Bogu za pravedan i trajan mir u Ukrajini, što će biti naš najjači mogući glas, odlučan i konkretan, koji u ovome trenutku možemo podići. Stoga određujemo da, u svim našim župama na sve korizmene nedjelje, uz druge nakane, za vrijeme Misnih slavlja, svaka okupljena zajednica Kristovih vjernika javno moliti, osobito u Molitvi vjernika, također za mir u Ukrajini, a predvoditelji Euharistijskih slavlja neka ovaj poziv objave okupljenim vjernicima.

Neka Gospodin Isus, „Mir naš“ (Ef 2,14), po zagovoru svetoga Jozafata, ukrajinskoga biskupa i mučenika, učini da narodi mačeve prekuju u plugove, a koplja u srpove; da narod više ne diže mača protiv naroda i da se više ne uči ratovanju! (usp. Iz 2,4).

U istom duhu pozivamo sve na molitvu da prestanu krvavi sukobi i u Siriji, preporučujući svemogućem Bogu braću kršćane, kao i sve druge građane te ratom razorene zemlje da zavlada pravedan i trajan mir.

Sarajevo, 6. ožujka 2014.

Vaši biskupi

Vinko kardinal Puljić,

nadbiskup metropolit vrhbosanski

Mons. Franjo Komarica,

biskup banjolučki i predsjednik BK BiH

Mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski

i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski

Mons. Tomo Vukšić, vojni biskup

Mons. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski

Mons. Marko Semren,

pomoćni biskup banjolučki

Papin dan

16. ožujka 2014. godine

Datum: 25. studenoga 2013.

Broj: 1863/2013

Današnji Petrov nasljednik, Papa Franjo, je izabran za Papu 13. ožujka 2013. godine. Tradicija je da se nedjelja po danu izbora slavi kao Papin dan. Posebno je to prigoda potaknuti na jedinstvo sa Svetim Ocem i moliti za Njega i Njegove nakane. Crkva je apostolska jer je poslana nositi evanđelje čitavom svijetu. Nastavlja u povijesti ono isto poslanje koje je Isus povjerio apostolima: "Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeci ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! 'I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta'" (Mt 28, 19-20). Katolici cijeloga svijeta uvijek iznova trebaju zahvaljivati Bogu za dar Svetoga Oca Crkvi. Duh Božji koji vodi Crkvu, „koju ni vrata paklena neće nadvladati“, neka vodi i Petra naših dana.

Naš narod je kroz svoju dugu povijest iskazivao vjernost Petrovim nasljednicima, a naša generacija im na poseban način ima na čemu zahvaljivati. Stoga molimo da ostanemo vjerni Bogu i Svetom Ocu.

Pozivajući na molitvu za Svetoga Oca i naš narod iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Vlč. Marin Marić, bilježnik

Pontifikali u Prvostolnici vrhbosanskoj u 2014. godini

Datum: 13. prosinca 2013.

Broj: 2012/2013

S. - 1. siječnja - u 10.30 s. -	Nova Godina – Marija Bogorodica – Dan mira;
P. - 6. siječnja - u 10.30 s. -	Bogojavljenje;
N. - 2. veljače - u 10.30 s. -	PRIKAZANJE GOSPODINOVO – Svijećnica Dan posvećenog života;
N. - 13. travnja - 10.30 s. -	CVJETNICA – NEDJELJA MUKE
S. - 16. travnja - 10.30 s. -	Posveta ulja i obnova svećeničkih obećanja;
Č. - 17. travnja - u 18 s. -	Misa večere Gospodnje;
P. - 18. travnja - u 18 s. -	Obredi Velikog Petka;
S. - 19. travnja - u 23 s. -	Vazmeno bdijenje;
N. - 20. travnja - u 10.30 s. -	U S K R S
S. - 10. svibnja - u 10.30 s. -	MINISTRANSTKO ZBOROVANJE;
N. - 8. lipnja - u 10.30 s. -	D U H O V I – krizma u katedrali;
Č. - 19. lipnja - u 10.30 s. -	TJELOVO:
N. - 29. lipnja - u 10.30.s. -	PROSLAVA SRCA ISUSOVA – Naslovnik katedrale i nadbiskupije;
	Sv. Petar i Pavao – svećeničko ređenje;
N. - 10. kolovoza - u 18 s -	Zadušnica za pokojnog nadbiskupa Marka Jozinovića;

S. - 1. studenoga - u 10.30 s -	SVI SVETI;
N. - 2. studenoga - u 18 s -	Zadušnica za pokojne nadbiskupe, svećenike i redovnike/ce;
P. - 3. studenoga u 18 s -	Dan zahvalnosti BK BiH
N. - 23. studenoga - u 10.30 s -	KRIST KRALJ;
N. - 30. studenoga - u 10.30 s -	Đakonsko ređenje;
P. - 8. prosinca - u 10.30 s -	BEZGRIJEŠNO ZAČEĆE BDM.
S. - 24. prosinca - u 24 s -	BOŽIĆNA POLNOČKA;
Č. - 25. prosinca - u 10.30 s -	B O Ž I Ć;
S. - 31. prosinca - u 18 s -	ZAHVALNICA.

Kada je u katedrali Pontifikalna Mise onda se ne slavi na području katedralne župe u to vrijeme ni jedna sv. Misa, iznimka je Božićna polnočka, jer tada katedrala ne može sve primiti. Ujedno se očekuje izraz crkvene komunitarnosti s mjesnim biskupom koncelebracija svećenika koji mogu sudjelovati s područja grada Sarajeva i dijecezanskih i redovničkih. Očekuje se sudjelovanje u prvom redu kanonika, članova ordinarijata, svećeničkog doma, bogoslovije. Prikladno je da se uključe barem predstavnici samostan s Bistrika, Provincijalata, Bogoslovije na Neđarićima.

Ovi su predviđeni Pontifikali, ukoliko ne iskrse neka viša sila. Također u pojedinim izvanrednim zgodama slavljenja Pontifikalnih Misa u katedrali, naknadno će se javiti.

Uz iskreni pozdrav, neka je blagoslovljena ova 2014. godina.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

Dostavlja se svim župskim uredima, redovničkim zajednicama i crkvenim institucijama u Sarajevu

Broj: P-12/2014.

Predmet: Uvid u rad i vođenje računa institucija u nadbiskupiji

Kancelarije Ordinarijata i Arhiva; Ekonomata nadbiskupije; Medijskog Centra; Centra za mlade Ivan Pavao II.; i Gospinog svetišta Komušina - Kondžila.

Sarajevo, 4. siječnja 2014.

Na posljednjoj sjednici Ordinarijata je postavljeno pitanje transparentnosti u našim strukturama. To mi je dalo povoda da se napravi jedan uvid u rad i vođenje knjiga u tim institucijama, kako bi povjerenje i suradnja bila veća u ovoj Nadbiskupiji.

7. siječnja 2014. u 15h početak rada u Kancelariji ordinarijata: Vinko kardinal Puljić, nadbiskup i mons. Luka Tunjić, generalni vikar.

9. siječnja 2014. u 9h početak rada u Ekonomatu nadbiskupije: kardinal Vinko Puljić, nadbiskup; mons. Luka Tunjić, gen. vikar i preč. Marko Zubak, član ekonomskog vijeća.

10. siječnja 2014. u 9h početak rada u Centru za mlade: kardinal Vinko Puljić, nadbiskup; mons. Luka Tunjić, gen. vikar i mons. Ivo Tomašević.

11. siječnja 2014. u 10,30 h početak rada u Gospinu svetištu Komušina-Kondžilo; kardinal Vinko Puljić, nadbiskup; mons. Luka Tunjić, gen. vikar i mons. Luka Kesedžić, ekonom.

13. siječnja 2014. u 10h početak rada u Medijskom centru: kardinal Vinko Puljić, nadbiskup; i imenovani nadzorni odbor: mons. Luka Tunjić, prof. dr. Mirko Šimić, preč. Marko Zubak. (Vrhbosna br.3/2013, str. 179).

Ljubazno molim suradnike da prilagode svoje vrijeme kako bi mogli ovaj posao savjesno obaviti i napraviti zapisnik ovog uvida.

Uz iskreni pozdrav želim obilje blagoslova u novoj 2014. godini.

Vinko kardinal Puljić, nadbiskup

Broj: P – 16/2014.

Predmet: Kanonska vizitacija u 2014. godini

Predstoji u slijedećim dekanatima: Brčanski, Bugojanski, Sutješki i Usorski dekanat.

Sarajevo, 4. siječnja 2014.

Brčanski dekanat: Bijeljina, Boće, Brčko, Dubrave, Gorice, Krepšić, Poljaci, Špionica, Ulice i Zovik. Vizitacija je predviđena u slijedeće dane: **20 i 21. siječnja, 23. i 24. siječnja, 30, i 31. siječnja**, te **3. i 4. veljače; 6. i 7. veljače.**

Potrebno je tjedan dana prije ugovoriti termin ukoliko ne bude izvanredne spriječenosti. Važno je na vrijeme najaviti sv. Misu s narodom i susret s vijećnicima kao i drugim struktura u župi.

Bugojanski dekanat: Bistrica, Bugojno, Dobretići, Glavice, G. Vakuf-Uskoplje, Kandija, Kupres, Otinovci, Podmilačje, Rastićevo, Skopaljska Gračanica, Suho Polje.

Predviđeni termini za vizitaciju: **11, 12, 13 i 14. veljače; 27, 28. veljače; 3 i 4. ožujka. 6. i 7. ožujka; 10 i 11. ožujka.**

Sutješki dekanat: Borovica, Breza, Haljinići, Ilijaš, Jelaške, Kakanj, Kraljeva Sutjeska, Vareš, Vijaka, Vukanovići i Olovo!

Predviđeni termini za vizitaciju: **12, 13. i 14. ožujka; 17 i 18. ožujka; 2, 3, 4. travnja; 7, 8, 9. travnja.**

Usorski dekanat: Bežlja, Doboje, G. Komušina, Jelah, Komušina, Sivša, Teslić Ularice, Žabljak. Predviđeni termini će naknadno biti dogovoreni, ali se predviđa u svibnju.

Neka dekan u svakom dekanatu bude u kontaktu s Ordinarijem za dogovor termina. Na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova te iskreno pozdravljam!

Vinko kardinal Puljić, nadbiskup

Predmet: Umrežavanje struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 16. siječnja 2014.

Broj: 090/2014

Zadnjih nekoliko godina, između ostalih susreta i sjednica u Ordinarijatu, je i sjednica nazvana „Umrežavanje struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji“. Njoj nazoče nositelji određenih službi u Nadbiskupiji koji nisu izravno vezani uz pastoral kao dekan, župnici i župni vikari jer oni imaju drukčiji način susretanja, upoznavanja i organiziranja pastoralnog djelovanja u župi, dekanatu i Nadbiskupiji. U dosadašnjim susretima i na sjednicama umrežavanja struktura ste trebali pripremiti kratko izvješće o radu u protekloj godini i iznijeti glavne naglaske djelovanja u godini koja slijedi. Svoja izvješća i ove godine trebate napraviti i predati u kancelariju Ordinarijata do konca veljače ove godine jer je ovogodišnja sjednica drukčije koncipirana i ima sljedeći dnevni red:

- Molitva, pozdrav i uvodna Nadbiskupova riječ
- Kako različitim službama uvećati zajedničko dobro i učvršćivati zajedničko dobro u Nadbiskupiji?
- Doprinos svih službi u pripremi i uspjehu Biskupijske sinode
- Razno

Sjednica je u srijedu, **5. veljače 2014. godine s početkom u 9 sati u prostorijama Vrhbosanske nadbiskupije. Pozivam sljedeće nositelje službi:**

- Mons. dr. Peru Sudara, pomoćnog biskupa i Promicatelja Sustava Katoličkih škola za Europu
- Mons. mr. Luku Tunjića, generalnog vikara
- Mons. Bosiljka Rajića, pastoralnog vikara
- Mons. mr. Marka Tomića, sudskog vikara
- Preč. Iliju Orkića, kancelara
- Mons. Luku Kesedžića, ekonoma
- Mons. Antu Meštorovića, rektora Katedrale i arhivara
- Preč. Marka Zubka, rektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa
- Mons. dr. Pavu Jurišića, dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta
- Preč. mr. Željka Marića, rektora Nadbiskupskog sjemeništa „Petar Barbarić“
- Vlč. mr. Tomu Mlakića, pročelnika Katehetskog ureda
- Vlč. dr. Mirka Šimića, direktora Caritasu VN
- Vlč. Miroslava Čavara, direktora Medijskog centra VN
- Vlč. dr. Šimu Maršića, ravnatelja Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih
- Vlč. Fabijana Stanušića, ravnatelja Svećeničkog doma
- Preč. Pavu Šekeriju, dijecezanskog direktora Papinskih misijskih djela
- Vlč. Maria Bernadića, generalnog tajnika Biskupijske sinode
- Vlč. Peru Brajku, bolničkog kapelana

Zapisnik će voditi vlč. Marin Marić, bilježnik.

U nadi da će nas i ovaj susret obogatiti i učvrstiti naše zajedništvo te želeći Božji blagoslov u 2014. godini iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

Održan susret Umrežavanja struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

5. veljače 2014.

U prostorijama Ordinarijata, 5. veljače 2014. godine u 9 sati, održan je godišnji susret nositelja određenih službi u našoj Nadbiskupiji. Na sjednici su sudjelovali: Vinko kard. Puljić, nadbiskup, mons. dr. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski, mons. mr. Luka Tunjić, generalni vikar, mons. mr. Marko Tomić, sudski vikar, mons. Bosiljko Rajić, pastoralni vikar, preč. Ilija Orkić, kancelar, mons. Luka Kesedžić, ekonom, preč. Marko Zubak, rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa, preč. dr. Michele Capasso, rektor nadbiskupijskog sjemeništa RM – Vogošća, vlč. mr. Tomo Mlakić, pročelnik Katehetskog ureda, vlč. dr. Mirko Šimić, ravnatelj Caritasa VN, vlč. Miroslav Čavar, direktor Medijskog centra VN, vlč. dr. Šimo Maršić, ravnatelj Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih, vlč. Fabijan Stanušić, ravnatelj Svećeničkog doma VN, preč. Pavo Šekerija, dijecezanski ravnatelj Papinskih misijskih dijela, vlč. dr. Mario Bernadić, generalni tajnik Biskupijske sinode, vlč. Pero Brajko, bolnički kapelan, a zapisnik je vodio vlč. Marin Marić, bilježnik. Svi nositelji struktura do kraja veljače ovo godine trebaju napraviti svoja izvješća o radu u protekloj godini i predati ih u kancelariju Ordinarijata.

Zbog nemogućnosti dolaska na susret ispričali su svoj izostanak: mons. dr. Pavo Jurišić, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu, mons. Ante Meštrović, rektor katedrale i arhivar te preč. Željko Marić, rektor Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ u Travniku.

Susret je započeo molitvom i uvodnim pozdravom Vinka kard. Puljića, nadbiskupa vrhbosanskoga, koji je naglasio važnost što veće suradnje i umreženosti svih struktura u našoj dijecezi. „Ovaj naš susret je probuđivanje svijesti da sve što imamo da je to naše zajedničko i da nam sve to zajedničko služi za opće dobro ove mjesne crkve. Moramo si posvijestiti da smo svi mi lanac i uvezani smo za život i rad mjesne crkve, a lanac našeg rada idealno se ostvaruje u ljubavi prema zajedništvu“ – rekao je Nadbiskup. Nakon pozdravnih riječi Nadbiskupa, vlč. dr. Šimo Maršić imao je predavanje na temu „Važnost suradnje za dobrobit Nadbiskupije“. Svoje predavanje dr. Maršić je zaključio sa riječima da se suradnja ne događa sama od sebe nego na njoj uvijek treba raditi, a ona se gradi na dobrim međuljudskim donosima (poštovanje i uvažavanje - svatko radi najbolje što zna i svi imamo isti cilj: slava Božja i duhovna dobrobit vjernika. Sljedeće predavanje izložio je dr. Mario Bernadić na temu „Umrežavanje struktura vrhbosanske nadbiskupije u kontekstu Nadbiskupijske sinode“. Izlaganje dr. Bernadića sažeto je u pet točaka nakon čega je i otvorena daljnja rasprava o uspjehu Sinode uz pomoć naših struktura. Nakon izlaganja otvorena je diskusija koja se odnosila na pitanje Sinode, a rečeno je da Sinoda nije nešto usputno i da svi mi možemo dodati svoje zrno za uspjeh Sinode. Na kraju susreta kardinal je zahvalio svim sudionicima na dolasku i konstruktivnim prijedlozima te potičući da uvijek i u svemu trebamo biti svjesni svoga identiteta jer našim radom ova mjesna crkva se ostvaruje, a taj naš rad treba doprinosti zajedništvu.

Marin Marić, bilježnik

Predmet: Poziv na XIII. sjednicu Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

petak, 7. ožujka 2014. godine u 16 sati

Datum: 19. veljače 2014.

Broj: 351/2014

Prema članku 17. Statuta Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije, sazivam sjednicu Vijeća za mlade koja se ima održati u petak 7. ožujka 2014. u prostorijama Vrhbosanskog nadbiskupskog ordinarijata, Kaptol 7 (Sarajevo) s početkom u 16.00 sati.

Dnevni red:

1. Molitva, pozdrav i uvodna riječ nadbiskupa Vinka kardinala Puljića
2. Čitanje i usvajanje zapisnika s prošle sjednice
3. Razrješenje starih i imenovanje novih članova Vijeća
4. Novi projekt: Prevencija ovisnosti kod mladih
5. Marija fest
6. Najava projekata u narednom razdoblju: Dekanatski susret krizmanika, Dekanatski križni put, SHKM-Dubrovnik, Dan mladih VN, „Sarajevo- 2014-go4peace“, „72 sata bez kompromisa“, Edukacija o pisanju projekata i natječaj za mini grantove
7. Izvješća dekanatskih predstavnika o projektima realiziranim u župama (izvješća na razini biskupije, bratstava i zajednica u materijalima)
8. Razno

Svim Vijećnicima koji nisu iz Sarajeva bit će osiguran smještaj u KŠC-u „Sv. Josip“ u Sarajevu. U nadi da ćete se odazvati, sve Vas iskreno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

Župama Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Enciklika *Lumen fidei* – tema za proljetnu koronu

Datum: 7. ožujka 2014.

Broj: 450/2014

Kao što Vam je poznato encikliku *Lumen fidei* je započeo papa u miru Benedikt XVI., a dovršio ju je i objavio kao svoju prvu encikliku papa Franjo. Trebala je biti treća i posljednja u nizu enciklika posvećenih trima božanskim krepostima pape Benedikta XVI. Prva *Deus caritas est* je posvećena karitativnoj ljubavi, druga *Spe salvi* – nadi a treća *Lumen fidei* – vjeri i to u *Godini vjere*. *Svjetlo vjere*, piše Papa „odgovor je na tminu i sumnje suvremenog čovjeka. To je svjetlo koje je često izgledalo iluzorno, svjetlo koje treba ponovo otkriti i navijestiti cijelom svijetu u doba kada je čovjeku posebno potrebno“. Svjesni činjenice da bez tog svjetla vjere čovjek ostaje

izgubljen na svom putu, želim da, posebno, u pripravi Sinode naše Nadbiskupije otkrivamo Svjetlo istinsko, koje prosvjetljuje svakoga čovjeka te preobraženi Kristovim svjetlom s vjerom i nadom gledamo drugim očima prema budućnosti. Uvjeren sam da će nam svima i enciklika *Lumen fidei – Svjetlo vjere* pomoći na osobnom putu vjere, kako bismo i drugima pokazivali put k uskrsnom Svjetlu.

Zbog toga želim da se upravo enciklika *Svjetlo vjere* obradi na Vašim proljetnim koronama. Molim da izvješća s korona pošaljete u kancelariju Ordinarijata.

Želeći Vam blagoslovljen rad iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

Svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv na XX. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 7. ožujka 2014.

Broj: 451/2014

Draga braćo misnici!

Pozivam Vas na jubilarni dvadeseti Sabor svećenika naše Nadbiskupije koji ćemo održati u srijedu 30. travnja 2014. godine u Sarajevu u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

Dnevni red:

9.30 – Molitva i Nadbiskupov pozdrav

O svetom papi Ivanu Pavlu II. će nam govoriti mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski i predsjednik HBK

Stanka

Izvješća

Nadbiskupova riječ

12.00 – sv. Misa u Katedrali (ponijeti štolu i albu bijele boje). Poslije mise je blagoslov kipa sv. Ivana Pavla II. ispred katedrale.

Nadam se da će postavljanje kipa biti trajno sjećanje na tog velikana Crkve koji je svojom pristanošću osvajao sve ljude s kojima se susretao. Nadam se također da će jednakom snagom i ispred naše Prvostolnice propovijedati Radosnu vijest i zbližavati ljude.

Molim sve svećenike koji, ipak, neće moći sudjelovati na ovom jubilarnom Saboru da svoj izostanak pismeno najave.

Radujući se ovom povijesnom događaju sve Vas iskreno pozdravljam u Gospodinu i zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

Svim Župama i redovničkim zajednicama u VN

Predmeta: Molitva za pravedni mir u Ukrajini i Siriji

Datum: 9. ožujka 2014.

Broj: 459/2014

Poštovani,

dostavljamo poziv biskupa BK BiH na molitvu za pravedni mir u Ukrajini i u Siriji. Svima nam je poznata situacija u Ukrajini, gdje je situacija dramatična i prijetnja je miru u tom dijelu svijeta.

Odazivajući se pozivu poglavara Grkokatoličke Crkve u Ukrajini, biskupi BK BiH su uputili apel – poziv na molitvu i stabilnost u Ukrajini. Određeno je *da se u svim našim župama na sve korizmene nedjelje, uz druge nakane, za vrijeme Misnih slavlja, svaka okupljena zajednica Kristovih vjernika javno moli, osobito u Molitvi vjernika, također za mir u Ukrajini, a predvoditelji Euharistijskog slavlja neka ovaj poziv objave okupljenim vjernicima.*

U svoje molitve uključujemo i vapaj za mir u Siriji, preporučujući braću kršćane i druge stanovnike zaraćenih područja da zavlada pravedan mir.

Bratski pozdrav u Kristu.

Ilija Orkić, kancelar

Popis sudionika duhovnih vježbi za svećenike u bogoslavnom sjemeništu

Sarajevo, 17. – 20. veljače 2014. godine

Dr. Pero sudar, biskup
Niko Luburić
Mirko Bešlić
Željko Kovačević
Aleksandar Kovačević
Marko Perić
Josip Lubar
Anto Stjepić
Miodrag Brkan
Željko Vlajić
Žarko Vujica
Jure Gavrančić
Ivo Tomić
Ivan Karača
Donald Marković
Mladen Kalfić
Dr. Pero Brkić

Marko Stipić
Marko Jukić
Ivan Butum
Mato Mikičić
Marin Marić
Damjan Soldo
Ivan Mandić
Ivo Jezidžić
Marko Majstorović
Miljenko Džalto
Zlatko Ivkić
Pero Iljkić
Ilija Karlović
Pavo Kopic
Anto Perić
Vlado Borić
Mons. Ivo Tomašević

Marko Zubak
Marko Mikić
Bono Tomić
Petar Jukić
Pero Brajko
Miroslav Karatović
Dr. mons. Mato Zovkić

Mr. Božo Odošić
Pavo Šekerija
Mijo Nikolić
Dr. mons. Niko Ikić
Mato Aračić

Damir Ivanović, ekonom VBS-a, v.r.

Svećenici inkardinirani u VN 2014.

	Prezime i ime	župa rođenja	datum rođenja	datum ređenja	2014. gdje je
1.	Agostini Miroslav	Novo Selo	07.03.1938.	29.06.1962.	Mirovina SDVN
2.	Antolović Marinko	Zenica	27.01.1976.	29.06.2000.	Diplomacija - Wien/Vat
3.	Aračić Mato	V. Prnjavor - Sočanica	17.11.1945.	29.06.1971.	Mirovina HR
4.	Arlović Đuro	Oštra Luka-Bok	07.03.1984.	29.06.2010.	Studij - Rim
5.	Babić Petar	Prud	29.06.1950.	29.06.1974.	Mirovina Prud
6.	Babić Juro	Komušina	20.04.1964.	19.06.1990.	Bogoslovija, prof.
7.	Baković Anto	Goražde	05.07.1931.	29.06.1959.	Mirovina Zagreb
8.	Banović Nikola	Čardak	07.07.1953.	29.06.1978.	Švicarska
9.	Barišić Marko	Cer	14.06.1952.	29.06.1980.	Hr – Lokve
10.	Batinić Josip	Otinovci - Kupres	14.07.1964.	29.06.1990.	Cer
11.	Bernadić Mario	Sarajevo	29.01.1975.	29.06.2001.	Bogoslovija, prof.
12.	Bešlić Mirko	Rotimlja	17.12.1951.	29.06.1975.	Zavidovići
13.	Biletić Stjepan Željko	Gromiljak	01.12.1949.	29.06.1974.	Švedska
14.	Bilić Dominko	Sk. Gračanica	22.07.1950.	29.06.1976.	Bistrica – Žepče
15.	Borić Vladimir	Sarajevo	01.10.1936.	29.06.1962.	Mirovina - SDVN
16.	Borić Ivica	Globalarica	18.12.1951.	29.06.1977.	Mirovina - Dubrovnik
17.	Bošnjak Ivan	Prozor	31.01.1940.	29.06.1966.	Mirovina SDVN
18.	Božić Ivo	Ilijaš	31.10.1953.	29.06.1981.	Mirovina SDVN
19.	Brajinović Pavo	Gornja Dubica	09.12.1945.	29.06.1971.	Bosanski Brod
20.	Brajinović Filip	Gornja Dubica	27.06.1950.	29.06.1977.	Garevac
21.	Brajko Pero	Uzdol	14.10.1974.	29.06.1999.	Bolnički kapelan
22.	Brkan Miodrag	N. Travnik	29.10.1986.	29.06.2012.	Kupres-kapelan
23.	Brkić Pero	Tišina	20.09.1958.	18.06.1988.	Turić
24.	Brkić Marijan	Gorice	01.05.1963.	29.06.1989.	Bijeljina
25.	Brković Luka	Rostovo	14.02.1940.	29.06.1967.	SA – Marijindvor
26.	Burić Anto	Garevac	24.11.1938.	19.06.1965.	Mirovina SDVN
27.	Butum Ivan	Novi Travnik	21.06.1988.	29.06.2013.	Prozor
28.	Cvitkušić Marko	Garevac	06.07.1951.	29.06.1976.	RH, Sisak
29.	Čabraja Josip	Novo Selo	13.04.1945.	29.06.1972.	Mirovina Njemačka
30.	Čabraja Ilija	Derventa	16.03.1948.	29.06.1975.	Mirovina RH
31.	Čabraja Nikola	Novo Selo	05.08.1950.	29.06.1975.	Australia
32.	Čolić Juro	Pečnik	30.03.1940.	29.06.1971.	Mirovina SDVN
33.	Čubela Tomo	Turić	15.09.1958.	29.06.1985.	Austrija
34.	Čumurdžić Drago	Komušina	23.10.1963.	29.06.1989.	Švedska
35.	Čutura Antonio	Zenica	14.06.1973.	29.06.2001.	Hr – Gospić

36.	Čuturić Željko	Zenica	28.10.1965.	13.12.1992.	Vojska
37.	Čavar Miroslav	Bistrica kod Usk.	30.09.1977.	29.06.2003.	Sa – Stup; MCVN
38.	Čosić Anto st.	Bežlja	16.01.1956.	29.06.1982.	Komušina
39.	Čosić Anto ml.	Kulina	02.01.1957.	29.06.1983.	Breza i profesor
40.	Čosić Slađan	Bežlja	22.05.1973.	29.06.1998.	Diplomacija VAT
41.	Čosić Mario	Bežlja	17.03.1982.	29.06.2007.	SA – KŠC
42.	Čurić Ivan	Novi Šeher	06.07.1950.	10.07.1977.	Švicarska
43.	Dominković Anto	Oštra Luka-Bok	08.01.1971.	29.06.1997.	Crkvice-Zenica
44.	Dovođa Ivan	Potkraj	26.06.1947.	29.06.1976.	Mirovina SDVN
45.	Drlo Mato	Pothum-Žitače	06.12.1950.	29.06.1977.	Njemačka
46.	Džalto Miljenko	Gračac	10.08.1955.	29.06.1982.	Uzdol
47.	Filipović Jakov	Poljaci	06.04.1963.	29.06.1989.	Odžak
48.	Filipović Marinko	Lug-Brankovići	05.07.1977.	27.11.2005.	Kopanice
49.	Gavranić Juro	Bukovica	21.05.1941.	29.06.1968.	Rankovići
50.	Glavaš Josip	Bukovica	31.01.1935.	29.06.1964.	Mirovina - RH
51.	Grubešić Marinko	Brestovsko	19.04.1951.	29.06.1976.	Novi Tr- Uzašašće
52.	Grubišić Josip	Žepče	29.08.1965.	29.06.1991.	Australija
53.	Hrskanović Marko	Domaljevac	08.05.1951.	29.06.1977.	Brusnica
54.	Ikić Niko	Boće	15.08.1952.	29.06.1977.	Bogoslovija, prof.
55.	Ikić Mirko	Boće	18.11.1965.	25.10.1992.	Kolibe
56.	Ilić Marko	Kopanice	02.11.1960.	05.07.1986.	Njemačka
57.	Ilikić Pero	Čardak	01.10.1963.	29.06.1989.	Doboj
58.	Ivandić Franjo	Radunice	04.10.1955.	29.06.1982.	Lug - Brankovići
59.	Ivanović Damir	Žepče	16.09.1981.	29.06.2006.	Bogoslovija, ek.
60.	Ivkić Mirko	Poljaci	19.08.1963.	29.06.1989.	Austrija
61.	Ivkić Zlatko	Poljaci	30.09.1967.	29.06.1997.	Žepče
62.	Ivoš Tadija	Bistrica/Uskop.	18.12.1974.	29.06.2004.	Skopaljska Grač.
63.	Ivoš Ilija	Bistrica/Uskop.	18.12.1974.	29.06.2004.	Rostovo
64.	Jagustin Vlado	Garevac	16.08.1957.	29.06.1985.	Globalarica
65.	Jakovljević Danijel	Gračac	02.02.1947.	29.06.1974.	Mirovina SDVN
66.	Janjić Josip	Vidovice	07.07.1940.	29.06.1966.	Bos. Šamac
67.	Janjić Mato	Vidovice	14.12.1950.	29.06.1976.	Travnik
68.	Janjić Andrija	Vidovice	11.03.1967.	29.06.1993.	Radunice
69.	Jelić Anto	Rama-Ščit	07.03.1943.	29.06.1972.	SA – Novi grad
70.	Jelić Josip	G. Komušina	18.09.1976.	29.06.2002.	Maglaj
71.	Jezidžić Ivo	Otinovci - Kupres	07.01.1958.	29.06.2008.	Čemerno
72.	Jozić Tomislav	Koraće	01.10.1942.	29.06.1968.	Mirovina SDVN
73.	Jukić Petar	Žepče	12.12.1938.	29.06.1964.	Mirovina SDVN
74.	Jukić Marko, st.	Žepče	18.11.1958.	29.06.1984.	Austrija
75.	Jukić Marko, ml.	Lug - Brankovići	09.02.1989.	29.06.2013.	Stup - Sarajevo
76.	Jurić Branko	Prozor	08.10.1988.	29.06.2013.	Oštra Luka - Bok
77.	Jurić Dragan	Prozor	13.03.1983.	29.06.2008.	Studij - Graz
78.	Jurišić Pavo	Pećine	16.02.1958.	29.06.1982.	Bogoslovija, prof
79.	Jurišić Oliver	Pećine	28.06.1982.	29.06.2008.	Rim -studij
80.	Kajinić Jakov	Zenica	30.09.1964.	29.06.1991.	Travnik sjem.
81.	Kalem Hrvoje	Bistrica/Uskop.	11.12.1982.	29.06.2008.	Studij Rim
82.	Kalfić Mladen	Kakanj	11.09.1981.	08.07.2006.	Deževica
83.	Karača Ivan	Prozor	06.01.1988.	29.06.2013.	SA - katedrala
84.	Karatović Miroslav	Radunice	18.01.1974.	29.06.1998.	Briješće - SA
85.	Karlović Ilija	Pećnik	01.01.1959.	29.06.1985.	Ze- Čajdraš
86.	Kesedžić Luka	Odžak	24.07.1962.	29.06.1989.	Ekonom VN
87.	Kljajić Vladimir	Pećnik	28.06.1939.	29.06.1966.	Njemačka
88.	Knežević Tomo	Čajdraš	23.10.1954.	04.07.1980.	Bogoslovija, prof

89.	Knežević Stipo	Čajdraš	09.04.1959.	27.07.1986.	Prozor
90.	Knežević Josip	Zavidovići	04.07.1982.	29.06.2007.	Rim, studij
91.	Kopić Jure	Osova	22.09.1950.	29.06.1978.	Njemačka
92.	Kopić Pavo	Oštra Luka-Bok	01.01.1969.	08.07.1999.	Čardak
93.	Kopić Ivo	Oštra Luka-Bok	22.12.1976.	29.06.2004.	Gradačac
94.	Kosić Goran	Oštra Luka-Bok	14.11.1985.	29.06.2012.	B. Brdo - Kulina
95.	Kresić Josip	Radunice	05.08.1937.	29.06.1967.	Mirovina - RH
96.	Krištić Ilija	Oštra Luka-Bok	24.11.1943.	12.06.1970.	Njemačka
97.	Križanac Mato	Uzdol	12.03.1954.	29.06.1981.	Australija
98.	Lacić Marko	Poljaci	25.04.1952.	29.06.1979.	Lovnica
99.	Lebo Josip	Skop. Gračanica	13.01.1963.	29.06.1988.	Novo Sarajevo
100.	Ledić Anto	Otinovci - Kupres	09.10.1967.	29.06.1993.	Zenica KŠC
101.	Lovrić Nikola	Rumboci	06.12.1940.	29.06.1991.	Turbe
102.	Lovrić Ivan	Otinovci - Kupres	13.11.1977.	29.06.2002.	USA- studij
103.	Lozanić - Ryan Nikica - Nick	Novi Šeher	31.08.1963.	29.06.1988.	Švicarska
104.	Lozić Augustin	Bugojno	18.02.1936.	06.05.1962.	RH
105.	Lozić Nikola	Bugojno	10.10.1945.	29.06.1974.	Njemačka
106.	Lubar Josip	Kandija	02.10.1946.	29.06.1972.	Glavice
107.	Lucić Luka	Domaljevac	14.10.1954.	05.07.1980.	Njemačka
108.	Lukić Bartol	Čardak	06.09.1954.	29.06.1980.	Oštra Luka – Bok
109.	Ljubičić Pero	Busovača	04.05.1951.	29.06.1977.	Njemačka
110.	Majić Mato	Brusnica	06.10.1956.	29.06.1982.	Poljaci
111.	Majić Josip	Solakova Kula	27.01.1976.	29.06.2000.	Solakova Kula-Obri
112.	Majić Perica	Prud	16.09.1978.	29.06.2004.	Dragunja
113.	Majstorović Marko	Zenica	12.10.1982.	29.06.2007.	Travnik – sjem.
114.	Mandić Ivan	Cer	07.01.1962.	29.06.1989.	Novi Tr. - Uzašašće
115.	Marić Anto st.	Cer	24.03.1951.	29.06.1975.	Njemačka
116.	Marić Anto ml.	Busovača	16.12.1950.	30.06.1979.	Njemačka
117.	Marić Marin	Otinovci - Kupres	29.08.1987.	29.06.2013.	Ordinarijat SA
118.	Marić Željko	Uzdol	28.10.1975.	29.06.2000.	Travnik – Sjemenište, r.
119.	Marijanović Marijan	Vukanovići	24.04.1964.	29.06.1990.	Kakanj
120.	Marijić Mato	Kulina	26.06.1953.	29.06.1979.	Njemačka
121.	Marinović Ilija	Novi Šeher	12.12.1971.	29.06.1997.	Jelah
122.	Markanović Marijan	Stari Jankovci	23.12.1952.	29.06.1980.	RH - Kuželj
123.	Markić Vlado	Gračac	02.01.1949.	29.06.1976.	RH, Trpanj
124.	Marković Donald	Zenica	27.09.1974.	29.06.2000.	Pećine, Vojska
125.	Marković Ilija	Oštra Luka-Bok	22.11.1986.	29.06.2011.	Rim-studij
126.	Maršić Filip	Vidovice	02.02.1973.	29.06.1998.	Derventa - Bukovica
127.	Maršić Šimo	Vidovice	01.01.1974.	29.06.1998.	Sarajevo, NCM, prof.
128.	Matanović Ilija	Vidovice	01.07.1955.	29.06.1982.	Jelaške
129.	Meštrović Ante	Prozor	30.08.1947.	08.07.1973.	Sa – kanonik
130.	Mičić Ivan	Poljaci	01.02.1945.	29.06.1970.	Mirovina RH
131.	Mikičić Mato	Oštra Luka-Bok	17.10.1958.	29.06.1985.	Krepšić
132.	Mikić Marko	Vidovice	20.11.1969.	29.06.1994.	SA - Bogoslovija
133.	Miloš Stipo	Cer	01.01.1954.	29.06.1981.	RH – otok Lastovo
134.	Miškić Ilija	Solakova Kula	24.05.1952.	29.06.1977.	Ularice
135.	Mišura Stjepan	Kandija	23.02.1943.	29.06.1969.	RH
136.	Mlakić Tomo	Skop. Gračanica	04.04.1966.	29.06.1994.	Bogoslovija - KUVN
137.	Mlikota Ivan	Podhum Zitače	25.08.1952.	29.06.1977.	RH, Tkon
138.	Mrkonjić Marinko	Lug-Brankovići	25.10.1974.	29.06.1999.	Husino
139.	Mršo Ivica	Otinovci - Kupres	12.09.1969.	29.06.1995.	SA - KŠC
140.	Nikolić Mijo	Borovica	27.04.1936.	29.06.1963.	Mirovina SDVN

141.	Nikolić Pavo	Skop. Gračanica	20.06.1954.	29.06.1982.	Kandija
142.	Odobasić Božo	Novo Selo	08.07.1942.	29.06.1968.	Bogoslovija, prof.
143.	Orkić Ilija	Vidovice	28.02.1969.	21.04.1996.	Kancelar VN
144.	Orkić Marijan	Kopanice	25.10.1971.	29.03.1998.	Morančani
145.	Oršolić Mario	Oštra Luka-Bok	26.10.1977.	29.06.2004.	Austrija
146.	Paradžik Ivo	Čardak	06.07.1971.	29.06.1997.	Boće
147.	Pavlović Josip	Komušina	14.08.1948.	29.06.1974.	Njemačka
148.	Pavlović Jakov	Poljaci	28.01.1962.	29.06.1988.	Vojska – Gromiljak
149.	Pejić Marijan	Komušina	27.06.1956.	29.06.1983.	Živinice
150.	Perić Mijo	Garevac	05.08.1934.	29.06.1962.	Mirovina -Vitez
151.	Perić Marko	Garevac	20.07.1940.	29.06.1965.	Gromiljak
152.	Perić Pero	Garevac	13.12.1952.	29.06.1980.	Mirovina - RH
153.	Perić Anto	Garevac	24.05.1954.	29.06.1981.	Modriča - Pećnik
154.	Perić Marijan	Oštra Luka-Bok	11.01.1954.	29.06.1982.	Njemačka
155.	Perković Marinko	Sarajevo	28.11.1964.	29.06.1990.	Bogoslovija, prof
156.	Petričević Marko	Bistrica	07.04.1953.	29.06.1978.	Njemačka
157.	Petrović Ivica	Bjelovar	05.10.1938.	19.12.1971.	Mirovina RH
158.	Pranjić Nikola	Globalarica	25.08.1943.	29.06.1971.	Mirovina SDVN
159.	Pranjić Pero	Globalarica	13.04.1945.	29.06.1971.	R Hrvatska
160.	Pranjić Luka	Bijelo Brdo	13.12.1966.	29.06.1991.	Australia
161.	Pranjić Vladimir	Lug-Brankovići	19.11.1976.	29.06.2001.	Ze – Sv. Josip
162.	Puljić kard. Vinko	Priječani	08.09.1945.	29.06.1970.	Nadbiskup VN
163.	Radić Vinko	Bugojno	07.11.1940.	29.06.1967.	RH - Mirovina
164.	Rajić Bosiljko	Solakova Kula	18.12.1951.	29.06.1977.	Sa – kanonik
165.	Rajić Slavko	Solakova Kula	04.05.1959.	29.06.1985.	RH, vojska
166.	Rako Ivan	Travnik	26.12.1987.	29.06.2012.	Studij Regensburg
167.	Ravlić Ivan	Derventa	06.04.1950.	29.06.1976.	Pos. Mahala
168.	Rosić Vlatko	Zenica	16.01.1979.	29.06.2004.	Tuzla KŠC
169.	Ružić Robert	Kakanj	04.06.1960.	07.09.1986.	Njemačka
170.	Salapić Boris	Sarajevo	12.02.1979.	29.06.2004.	Travnik Prefekt.
171.	Senjak Josip	Cer	19.05.1967.	29.06.1997.	Vidovice
172.	Skok Franjo	Zenica	25.10.1953.	29.06.1981.	Njemačka
173.	Soldo Damjan	Skop. Gračanica	27.03.1986	29.06.2013.	Živinice
174.	Spajić Zdenko	Garevac	11.07.1968.	29.06.1994.	Prud i prof.
175.	Stanušić Marko	Garevac	21.11.1961.	29.06.1987.	Bogoslovija, prof.
176.	Stanušić Pero	Garevac	27.08.1962.	29.06.1988.	Njemačka
177.	Stanušić Fabijan	Garevac	16.01.1973.	29.06.1998.	Svećenički Dom
178.	Stavnjak Slaviša	Zenica	03.07.1978.	08.07.2006.	Tajnik Nadbiskupov
179.	Stipić Marko	Žepče	24.04.1946.	29.06.1971.	Srednja Slatina
180.	Stjepić Anto	Morančani	25.10.1949.	29.06.1974.	Par Selo
181.	Stojčević Predrag	Komušina	10.11.1977.	29.06.2004.	Vukanovići
182.	Sudar Pero	Solakova Kula	03.07.1951.	29.06.1977.	Pomoćni biskup VN
183.	Šekerija Pavo	Bistrica kod Usk.	27.05.1960.	29.06.1990.	SA – Katedrala
184.	Šimić Matija	Odžak	12.11.1951.	29.06.1975.	N. Selo - Balegovac
185.	Šimić Mirko	Kakanj	19.10.1974.	29.06.1999.	Caritas VN
186.	Šimunović Josip	Globalarica	12.06.1981.	29.06.2006.	Haljinići
187.	Šošić Viktor	Pećine	14.02.1969.	29.06.1998.	Potkraj - Korićani
188.	Šušak Josip	Čardak	23.08.1943.	29.06.1967.	Mirovina Njemačka
189.	Tadić Josip	Lovnica	29.09.1977.	29.06.2002.	Sarajevo - Vojska
190.	Tokić Mato	Derventa	01.09.1937.	29.06.1963.	Mirovina RH
191.	Tolj Ivan	Veljaci	18.09.1968.	13.03.1995.	Sijekovac/RH
192.	Tomašević Ivo	Vidovice	12.01.1960.	05.07.1986.	BKBiH, gen. tajnik
193.	Tomašević Darko	Vidovice	15.12.1972.	29.06.1997.	Kanonik, SA, prof.

194.	Tomić Marko	Žepče	14.04.1952.	19.06.1976.	Kupres, c. sud
195.	Tomić Franjo	Prozor	10.10.1961.	29.06.1987.	HR - Dubrovnik
196.	Tomić Ivan	Solakova Kula	13.08.1962.	29.06.1988.	Teslić
197.	Tomić Bono	Vukanovići	06.12.1964.	29.06.1991.	Žabljak
198.	Topić Franjo	Rankovići	13.03.1953.	29.06.1976.	Bogoslovija, prof.
199.	Topić Davor	Skop. Gračanica	06.01.1981.	29.06.2009.	Skopje Makedonija
200.	Trgovčević Anto	Bijelo Brdo	17.01.1945.	29.06.1972.	Novo Selo
201.	Trgovčević Mato	Bijelo Brdo	27.04.1945.	21.08.1972.	RH, Čazma
202.	Trogrić Vinko	Brestovsko	17.12.1948.	29.06.1974.	Bistrica kod Uskoplja
203.	Trujillo - Regalado David - Lenin	Equador - Quito	25.08.1984.	09.06.2012	Žepče - župni vikar
204.	Tunjić Luka	Vukanovići	19.10.1963.	29.06.1989.	Generalni vikar VN
205.	Tunjić Pero	Vukanovići	03.01.1977.	29.06.2001.	Ilijaš – Vojska
206.	Turalija Dubravko	Otinovci - Kupres	19.01.1977.	29.06.2002.	USA, stud.
207.	Vajdner Josip	Sarajevo	22.10.1980.	08.07.2006.	Katolički tjednik
208.	Vidić Mato	Sarajevo	24.02.1933.	29.06.1957.	Mirovina Sarajevo
209.	Vincetić Branko	Vidovice	05.01.1934.	29.06.1973.	Mirovina - RH
210.	Vladić Domin	Gračac	18.04.1958.	29.06.1985.	Canada
211.	Vlajić Željko	Derventa	13.02.1973.	29.06.1998.	Bežlja
212.	Vranješ Josip	Rostovo	29.03.1959.	27.07.1986.	Australia
213.	Vujica Žarko	Busovača	27.08.1950.	29.06.1977.	Novi Tr. - Presv. Trojstvo
214.	Zirdum Jure	Bukovica	17.02.1950.	29.06.1977.	Njem, München
215.	Zlatunić Ivica	Pećine	21.10.1949.	29.06.1977.	Australija
216.	Zornada Alberto	Italija- Trst	17.11.1980.	09.06. 2012.	Vogošća - župnik
217.	Zovkić Mato	Tramošnica	09.05.1937.	29.07.1963.	Mirovina SDVN
218.	Zrakić Đuro	Bos. Šamac	26.09.1945.	29.06.1970.	Mirovina RH
219.	Zubak Marko	Kulina	31.07.1969.	29.06.1995.	Bogoslovija, rektor
220.	Živković Đuro	Tolisa	09.05.1954.	29.06.1981.	Gorice
221.	Župarić Andrija	Vidovice	19.09.1973.	29.06.1998.	Lukavac
222.	Župarić Drago	Vidovice	02.06.1964.	29.06.1990.	Bogoslovija, prof
223.	Župarić Veselko	Vidovice	01.01.1963.	29.06.1989.	Brčko

Imenovanja i premještaji u vrhbosanskoj nadbiskupiji

Vlč. gosp. Vlado Vrebac, đakon, upućen na đakonski praktikum u župu Srca Marijina u Skopaljsku Gračanicu (Dekret br.: 2005/2013 od 12. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Bojan Ivešić, đakon, upućen na đakonski praktikum u Sjemenište „Petar Barbarić“ u Travniku, kao i spram mogućnosti na raspolaganje župniku u župi Sv. Ivana Krstitelja - Travnik (Dekret br.: 2006/2013 od 12. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Gabrijel Jukić, đakon, upućen na đakonski praktikum u župu Presvetog Srca Isusova – katedrala Sarajevo (Dekret br.: 2007/2013 od 12. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Oliver Jerković, đakon, upućen na đakonski praktikum u župu Sv. Ante Padovanskoga u Žepču (Dekret br.: 2008/2013 od 12. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Marko Škraba, đakon, upućen na đakonski praktikum u župu Glavosjek Sv. Ivana Krstitelja - Odžak (Dekret br.: 2009/2013 od 12. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Ivan Pilić, đakon, OFM, upućen na đakonski praktikum u župu Sv. Ante Padovanskoga u Busovaču (Dekret br.: 2023/2013 od 16. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Marijo Katušić, đakon, OFM, upućen na đakonski praktikum u župu Sv. Mihovila arkandela u Ovčarevu (Dekret br.: 2024/2013 od 16. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Davor Petrović, đakon, OFM, upućen na đakonski praktikum u župu Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačje (Dekret br.: 2025/2013 od 16. prosinca 2013.)

Preč. gosp. Veselku Župariću, dekanu Brčanskog dekanata produžen mandat na sljedećih pet godina (Dekret br.: 2052/2013 od 18. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Željko Odobašić, na vlastito traženje dobio ekskardinaciju iz Vrhbosanske nadbiskupije, kako bi se inkardinirao u biskupiju Željezno - Austrija (Dekret br.: 2062/2013 od 19. prosinca 2013.)

Preč. gosp. Franjo Martinović, OFM, razriješen službe Tuzlanskog dekana (Dekret br.: 2017/2013 od 23. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Vlatko Rosić, imenovan v. d. dekanom Tuzlanskog dekanata (Dekret br. 2072/2013 od 23. prosinca 2013.)

Vlč. gosp. Hrvoje Kolak, na vlastito traženje dobio ekskardinaciju iz Vrhbosanske nadbiskupije, kako bi se inkardinirao u biskupiju Šibenik – R Hrvatska (Dekret br.: 197/2014 od 27. siječnja 2014.)

Vlč. gosp. Ilija Čabraja stavljen u svećeničku mirovinu (Dekret br.: 242/2014 od 3. veljače 2014.)

Vlč. gosp. Božidar Blažević, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskoga – Busovača.

Vlč. gosp. Ivan Pervan, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ilije proroka u Novom Šeheru i imenovan župnim vikarom u župi Duha Svetoga – Fojnica (Dekret br.: 352/2014 od 19. veljače 2014.)

Dozvole

Dekret broj 2074/2013 od 24. prosinca 2013.: Dozvola župama Usorskog dekanata da prikupljaju kolekte na patron župe za izgradnju svetišta Gospe Kondžilske.

Dekret broj 45/2014 od 11. siječnja 2014.: Dozvola gradnje kapelice na groblju u Zvirnjači – župa Sv. Franje Asiškoga - Rumboci

Dekret broj 62/2014 od 14. siječnja 2014.: Dozvola za popravak krova župne kuće u Jelaškama, župa Uzvišenja Sv. Križa – Jelaške.

Dekret broj 109-1/2014 od 20. siječnja 2014.: Dozvola gradnje filijalne crkve na Risovcu u župi Sv. Ilije proroka – Doljani.

Dekret broj 123/2014 od 20. siječnja 2014.: Dozvola binacija i eventualnih trinacija u župi Presvetog Trojstva – Novo Sarajevo

Dekret broj 325/2014 od 17. veljače 2014.: Dozvola obnove kapelice na groblju u Datićima, župa Rođenja BDM - Brestovsko.

Dekret broj 365-1/2014 od 25. veljače 2014.: Dozvola blagoslova kipa Sv. Josipa u Garevcu – blagoslov će obaviti mons. Luka Kesedžić.

Dekret broj 366-1/2014 od 25. veljače 2014.: Dozvola obnove župne kuće u župi Sv. Josipa radnika – Turbe.

Dekret broj 369-1/2014 od 25. veljače 2014.: Dozvola izrade novog oltara, ambona i krstionice u župi Sv. Josipa – Zavidovići.

Novi pečati

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Nadbiskupijsko misijsko međunarodno sjemenište Redemptoris Mater

Bogoslovi 2013./2014.

	Prezime	Ime	Biskupija	Država	Tečaj
1	Arellano	Juan Ignacio	VN	SAD	Propedeutska godina
2	Gazquez Hernandez	Jesus Antonio	VN	ESP	Propedeutska godina
3	Mustafi	Dino	VN	HR	I. Godina
4	Dos Santos Coelho	Paulo Henrique	VN	Brazil	II. Godina
5	Petrašić	Matej	VN	HR	II. Godina
6	Zacarias Balderas	Rodrigo Alonso	VN	Meksiko	II. Godina
7	Ljulj	Ante	VN	HR	III. Godina
8	Štedul	Fabijan	VN	HR	III. Godina
9	Marković	Stefan	VN	HR	IV. Godina
10	Mezeg	Jošt	VN	SLO	VI. Godina - Đakon
11	Hendija	Tihomir	VN	HR	Zamrznuta god. - itinerancija
12	Zaninović	Hrvoje	VN	HR	Zamrznuta god. - itinerancija

Rektor: vlč. dr. Michele Capasso
 Vicerektor: vlč. Vladimir Brizić
 Adresa: Donja Jošanica I/1, BiH - 71320 Vogošća
 Email: redmater.bih@gmail.com

NADBISKUPSKO SJEMENIŠTE
 „PETAR BARBARIĆ“
 TRAVNIK
 EKONOMAT SJEMENIŠTA
 Datum: 15.03.2014.
 Broj: 14/2014

**VRHBOSNA
 KAPTOL 7
 71 000 SARAJEVO**

SKUPLJANJE ZA SJEMENIŠTE 2013 GOD.

BR	ŽUPA	IZNOS/KM
1.	ROSTOVO (kombi –hrane)	387
2.	KANDIJA (kombi hrane)	308.10
3.	GLAVICE (kombi hrane)	294
4.	KUPRES (kombi hrane)	1973.30
5.	OBRI –SOLAKOVA KULA (kombi hrane)	648
6.	BISTRICA KOD USK. (kamion hrane)	622
7.	UZDOL (kombi hrane)	478.40
8.	PODKRAJ	538.40
9.	PRUD (kombi hrane) + žito	927.40
10.	SKOP. GRAČANICA (kamion hrane)	594.80
11.	KOPANICE (kamion hrane i žita)	1 000
12.	VIDOVICE (kamion hrane i žita)	2 263.40
13.	OŠTRA LUKA BOK (kamion žita)	St.hrana
14.	RANKOVIĆI (kamion hrane)	900
15.	PRESV.TROJSTVA NOVI TR.	1211.70
16.	TURBE	425,30
17.	PEĆINE (kombi hrane)	138.30
18.	PROZOR (kamion hrane)	4 619
19.	UZAŠAŠĆA GOSP.N.TR	756

Ukupno skupljeno za 2013 god. 18 085.10 KM

Svim župnicima zahvaljujemo na organizaciji ovogodišnjeg skupljanja kao i na gostoprimstvu.

 Marko Majstorović, ekonom

Skupljanje po župama VN te dar ustanova i svećenika za Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u 2013. godini

br.	darovatelj	datum	novac ¹ KM	hrana ²
01.	Bistrica kod Žepča	10. 02.	715,00	120 kg
02.	Boče	21. 04.	1.349,60	150 kg
03.	Brčko	19. 05.	561,50	
04.	Caritas VN	30. 01. 28. 02. 12. 04. 19. 04. 01. 06. 25. 09. 21. 10. 12. 11.	////	875 kg 618 kg 700 kg 470 kg ≈1.500 kg 983 kg 829 kg 328 kg
05.	Čardak	05. 10.		400 kg
06.	Deževica	13. 10.	925,00	1.600 kg
07.	Dragunja	14. 04.	1.055,60	1.150 kg
08.	Đuro Arlović	26. 03.	50,00	
09.	Globarica	10. 02.	400,00	150 kg
10.	Gromiljak	10. 11.	1.300,00	1.700 kg
11.	Husino	14. 04.	224,30	100 kg
12.	Kakanj	19. 05.	957,00	
13.	Krepić	21. 04.	616,30	100 kg
14.	Lovnica	10. 02.	350,00	70 kg
15.	Luka Brković	02. 05.	100,00	10 lit vina
16.	Lukavac	14. 04.	1.019,40	120 kg
17.	Maglaj	10. 02.	457,00	50 kg
18.	Marijan Orkić	14. 04.	97,50	
19.	Marinko Filipović	26. 03.	195,00	
20.	Marko Perić	24. 03. 13. 09. 22. 12.	195,00 200,00 390,00	
21.	Morančani	14. 04.	624,80	100 kg
22.	NCM „Ivan Pavao II“	02. 12.	2.000,00	
23.	Novo Selo-Balegovac	17. 02.	1.066,00	700 kg
24.	Radunice	10. 02.	300,00	70 kg
25.	Odžak	26. 05.	873,40	
26.	Par Selo	14. 04.	279,10	80 kg
27.	Posavska Mahala	17. 02.	422,00	150 kg
28.	Stjepan Šumanovac (Odvorci kod Sl. Broda)		131,60	
29.	Turić	13. 09.		450 kg
30.	Valpovo - pojedinci	20. 10.	300,30	
31.	Zavidovići	10. 02.	480,00	20 kg
32.	Žepče	10. 02.	3.800,00	100 kg
33.	Živinice	14. 04.	465,40	
	UKUPNO		KM 21.339,40	≈ 13.693 kg

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima koji nas potpomažu u našim potrebama bilo na duhovni ili materijalni način. Hvala Vam! Preporučujemo Vam se i dalje.

Uprava VBS-a Sarajevo

- 1 U nekim župama su župnici dali svoj osobni doprinos.
- 2 Ovo je otprilike težina hrane prilikom skupljanja jer se ne vaga. Najvećim dijelom je to krompir, brašno, luk, mast, ponešto ulja, tjestenine i mesnih proizvoda i zbog toga je teško to pretvoriti u novac i dobiti konačnu sliku.

Kronika Vinka kardinala Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog

prosinac 2013. – veljača 2014.

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

1. prosinca 2013.

U 8:00 sati Nadbiskup je glasovao u HR veleposlanstvu prigodom referenduma za obitelj.

U 11:00 sati Nadbiskup je zaredio pet novih đakona za Vrhbosansku nadbiskupiju u župnoj crkvi u Žepču.

2. prosinca

U 9:00 sati Nadbiskup je nazočio dekanatskoj Koroni derventskog dekanata, a u 11:00 sati predslavio sv. misu u župi Brusnica i obavio kanonsku vizitaciju župe.

U 16:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u župi Sijekovac, prigodom kanonske vizitacije župe.

3. prosinca

U 11:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u župi Kolibe, prigodom kanonske vizitacije.

U 16:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u župi Bosanski Brod, prigodom kanonske vizitacije.

4. prosinca

U 11:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu na patron u župi Breza i podijelio sakrament sv. potvrde trima krizmanicima.

U 15:30 sati Nadbiskup je predvodio duhovnu obnovu svećenicima u samostanu sv. Luke u Jajcu, a 17:00 sati predslavio sv. misu u samostanskoj crkvi.

5. prosinca

U 11:30 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u samostanu časnih sestara u Gornjoj Tramošnici i blagoslovio aparaturu za spravljanje hostija.

U 18:00 sati Nadbiskup je blagoslovio Caritasovu kuću na Pofalićima.

6. prosinca

U 7:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu s novozaređenim đakonima u kapeli Nadbiskupskog ordinarijata.

07. prosinca

U 9:30 sati Nadbiskup je nazočio dekanatskom susretu za pripravu Sinode u Brčkom, nakon čega je predslavio Sv. Misu u župnoj crkvi.

08. prosinca

U 10:30 sati Nadbiskup je na 2. nedjelju došašća (Bezgrešno začće BDM) predslavio sv. misu u katedrali i ustoličio kanonika mons. dr.

Pavu Jurišića.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Franju Ivandića, župnika u župi Lug - Brankovići.

U 18:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Franju Tomića, bolničkog kapelana u Dubrovniku i voditelja Vile Salvator na Lapadu.

9. prosinca

U 16:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Ivana Štironju, Nacionalnog ravnatelja PMD u BiH.

U 20:00 sati Nadbiskup je sudjelovao na književnoj večeri gosp. Ante Stanića.

10. prosinca

U 10:30 sati Nadbiskup je imao predavanje đakonima na bogosloviji.

U 16:30 sati Nadbiskup je primio gosp. Raduju Vidovića, načelnika općine Kreševo.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Svjetlana Stanića, poduzetnika iz Kreševa.

11. prosinca

U 10:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Zdravka Šurlana, gen. tajnika Nacionalne lige humanista.

U 11:30 sati Nadbiskup je primio fra Ivana Seara i preč. Marka Tomića, župnika na Kuresu.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio prof. Franju Topića, predsjednika Napretka.

12. prosinca

U 9:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Alberta Zornadu, župnika u Vogošći.

U 11:00 sati Nadbiskup je nazočio sjednici MRV-a u Sarajevu.

13. prosinca

U 9:00 sati Nadbiskup je primio prof. Vjekoslavu Sanković - Simčić.

U 13:00 sati Nadbiskup je primo biskupa mostarskog mons. Ratka Perića.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Marka Majstorovića, ekonomu u travničkom sjemeništu.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Željka Marića, rektora u travničkom sjemeništu.

U 15:00 sati Nadbiskup je održao sjednicu sa članovima Ordinarijata.

14. prosinca

U 9:30 sat Nadbiskup je nazočio dekanatskom susretu za pripravu Sinode u Komušini - Usorskom dekanatu nakon čega je predsla-

vio sv. misu u župnoj crkvi.

15. prosinca

U 11:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u župi Uskoplje i zaredio tri đakona franjevačke provincije Bosne Srebrene.

U 18:00 sati Nadbiskup je nazočio božićnom koncertu župa Ramskog dekanata u Prozoru.

16. prosinca

U 10:30 sati Nadbiskup je nazočio sjednici Vijeća za ekumenizam i dijalog BK.

U 12:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Josipa Šimunovića, župnika u Haljinićima.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Gabriijela Jukića, đakona.

U 20:00 sati Nadbiskup je nazočio Napretkovom božićnom koncertu.

17. prosinca

U 11:00 sati Nadbskup je posjeti župu Jelaške.

U 16:00 sati Nadbiskup je posjetio starački doma sestara SMI u Vitezu.

U 18:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u župi Nova Bila prigodom 20. obljetnice "bijelog puta".

18. prosinca

U 9:00 sati Nadbiskup je imao božićni intervju za TV1 iz Sarajeva.

U 10:00 sati Nadbiskup je imao božićni intervju za TV mrežu iz Hr.

U 11:30 sati Nadbiskup je primio g-đu Božanu Katava, predstavnicu MRV-a u Sarajevu.

U 14:30 sati Nadbiskup je imao božićni intervju za radio Mariju u Sarajevu.

U 18:00 sati Nadbiskup je posjetio žive jaslice u travničkom sjemeništu.

19. prosinca

U 10:00 sati Nadbiskup je primio mnogo-poštovanog provincijala Bosne Srebrene fra Lovru Gavranu.

U 16:00 Nadbiskup je posjetio dječiji vrtić na Stupu.

U 18:00 sati Nadbiskup je nazočio božićnom domjenku u Parlamentu F BiH.

U 20:00 sati Nadbiskup je nazočio božićnoj priredbi na Katoličkoj bogosloviji u Sarajevu.

20. prosinca

U 9:00 sati Nadbiskup je primio Alberta Quatrauccia, đakona.

U 10:00 sati Nadbiskup je gostovao u emisiji "Pošteno" na FTV.

U 13:00 sati Nadbiskup je bio na domjenku prigodom slave sv. Nikole kod vladike Nikolaja u Sarajevu.

U 18:00 sati Nadbiskup je bio na božićnoj priredbi u KŠCu "Sveti Josip" u Sarajevu.

21. prosinca

U 12:00 sati Nadbiskup je gostovao u emisiji "Jedan na jedan" na BHTV.

U 18:00 sati Nadbiskup je bio na božićnoj priredbi u franjevačkom sjemeništu u Visokom.

22. prosinca

U 7:30 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u Svećeničkom domu sa umirovljenim svećenicima.

U 10:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu i blagoslovio crkvena zvana u župi Dobrinja.

U 16:00 sati Nadbiskup je posjetio samostan Karmel na Stupu.

23. prosinca

U 10:00 sati Nadbiskup je primio tajnika Apostolske nuncijature u Sarajevu mons. Antony Joseph Puthenpurreyil i vlč. Alberta Zornadu.

U 11:00 sati Nadbiskup je održao press konferenciju za novinare prigodom blagdana Božića.

24. prosinca

U 11:00 sati Nadbiskupu su Božić čestitali svećenici, redovnici i redovnice grada Sarajeva.

U 24:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu polnočku u katedrali.

25. prosinca

U 10:30 sati Nadbiskup je predvodio sv. misu za Božić u katedrali.

U 12:00 sati Nadbiskup je primio građane grada Sarajeva i katedralni zbor na čestitanje Božića.

26. prosinca

U 11:00 sati Nadbiskup je imao božićni prijem za visoke goste i uzvanike u Svećeničkom domu.

27. prosinca

U 10:00 sati Nadbiskup je primio prof. Franju Marića.

U 19:30 sati Nadbiskup je na čestitanju imendana mons. Ivi Tomaševiću.

29. prosinca

U 10:30 sati Nadbiskup je zaredio za đakona kandidata neokatekumenskog pokreta vlč. Jošta Mezega iz Slovenije.

U 17:00 sati Nadbiskup je pohodio samostan Karmel na Stupu.

30. prosinca

U 12:00 sati Nadbiskup je predvodio sv. misu i sprovod pok. fra Franji Čalagi u Kreševu.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Jakišu Dominkovića sa suradnicima.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio nuncija u BiH mons. Luigia Pezzuta.

31. prosinca

U 18:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu zahvalnicu u katedrali.

2014. godina

01. siječnja 2014.

U 10:30 sati apostolski Nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto predvodio je sv. misu zahvalnicu u katedrali uz koncelebraciju nadbiskupa Vinka kard. Puljića, a nakon sv. mise posjetio je Ordinarijat.

02. siječnja

U 10:00 sati Nadbiskup je primio mr. g-đu. Sandu Smoljo.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, tajnika BKBIH.

U 17:00 sati Nadbiskup je snimao intervju za HTV.

03. siječnja

U 10:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Gradimira Gojera, dopresjedatelja Gradskog vijeća u gradu Sarajevu.

U 10:45 sati Nadbiskup je primio vlč. Iliju Markovića.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio časne s. Liberiju i s. Anu.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Gorana Kosića, župnika na Bijelom Brdu.

U 16:45 sati Nadbiskup je primio vlč. Đuru Arlovića.

U 18:00 sati Nadbiskup je primio Marka Župarića, bogoslova.

04. siječnja

U 8:30 sati Nadbiskup je primio preč. Zlatka Ivkića, župnika u Žepču.

U 9:30 sati Nadbiskup je primio preč. Pavu Šekeriju, župnika u katedrali.

06. siječnja

U 10:30 sati Nadbiskup je predvodio sv. misu u katedrali na Bogojavljenje.

U 12:00 sati Nadbiskup je sa članovima ordinarijata nazočio humanitarnom ručku u župnom uredu Presvetog srca Isusova, prigodom dana Papinskih misijskih djela.

U 13:15 sati Nadbiskup je primio vojnike SFOR-a iz Poljske sa njihovim kapelanom u pratnji.

U 20:00 sati Nadbiskup je imao intervju na Radio Mariji.

07. siječnja

U 9:00 sati Nadbiskup je nazočio na Božićnoj liturgiji u Sabornoj crkvi prigodom pravoslavnog blagdana Božića.

U 11:00 sati Nadbiskup je bio na čestitanju Božića mitropolitu Nikolaju.

U 11:30 sati Nadbiskup je primio preč. fra Matu Topića, župnika na Gračacu i ramskog dekana.

U 15:00 sati Nadbiskup je imao vizitaciju kancelarije Ordinarijata.

08. siječnja

U 10:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Christofa Fritzena, ambasadora malteškog reda u BiH.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Mirka Sušića, poduzetnika.

U 11:45 sati Nadbiskup je primio vlč. Tomislava Mlakića, pročelnika Katehetskog ureda VN.

U 15:00 sati Nadbiskup je nazočio zasjedanju stalnog vijeća BKBIH.

09. siječnja

U 9:00 sati Nadbiskup je imao vizitaciju kancelarije ekonomata.

U 13:00 sati Nadbiskup je imao zajednički ručak u nuncijaturi sa mons. Luigiom Pezzutom, Apostolskim nuncijem u BiH.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Brunu Iljića, predsjednika udruge Prsten.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Antu Luburića, kancelara i ekonomu Mostarske biskupije.

U 18:00 sati Nadbiskup je na čestitanje blagdana primio novinare iz redakcije Večernjeg lista.

10. siječnja

U 9:00 sati Nadbiskup je imao vizitaciju Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ u Sarajevu.

U 14:30 sati Nadbiskup je primio vlč. Ivana Mandića, past. suradnika u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku.

11. siječnja

U 10:30 sati Nadbiskup je imao vizitaciju u Gospinu svetištu Komušina - Kondžilo.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio s. Mihaelu, regionalnu poglavaricu sestara blažene Majke Terezije.

12. siječnja

U 11:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u župi Lug Brankovići i blagoslovio novu isповjedaonicu.

13. siječnja

U 10:00 sati Nadbiskup je imao vizitaciju Medijskog centra VN u Sarajevu.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio o. Matu Anića, DI.

14. siječnja

U 9:30 sati Nadbiskup je primio vlč. Marka Majstorovića, ekonomu i prefekta u internatu u travničkom sjemeništu.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio s. Katu Trbara, predstojnicu s. Kćeri Božje ljubavi u Sarajevu.

15. siječnja

U 9:30 sati Nadbiskup je održao sjednicu Povjerenstva za Sinodu.

U 13:15 sati Nadbiskup je oputovao u Rim.

17. siječnja

U večernjim satima nadbiskup se vratio iz Rima.

18. siječnja

U 9:30 sati Nadbiskup je nazočio dekanatskom susretu za pripravu Sinode u Kreševskom dekanatu - Gromiljak, nakon čega je predslavio sv. misu u župnoj crkvi.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Matu Aračića, umirovljenog svećenika.

U 15:30 sati Nadbiskup je primio fra Andriju Jožića, župnika u Doljanima.

U 18:00 sati Nadbiskup je u katedrali započeo molitvenu osminu za jedinstvo kršćana.

U 19:30 sati Nadbiskup je primio Predsjednika predsjedništva BiH gosp. Željka Komšića.

19. siječnja

U 15:00 sati Nadbiskup je imao intervju za Novu TV.

U 15:15 sati Nadbiskup je imao intervju za BHTV.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio fra Stipana Radića, župnika u Lepenici.

U 16:30 sati Nadbiskup je primio Apostolskog nuncija u BiH mons. Luigia Pezzuta, nadbiskupa.

U 19:30 sati Nadbiskup je nazočio ekumenском koncertu u katedrali.

20. siječnja

U 11:00 sati Nadbiskup je imao kanonsku vizitaciju u župi Brčko i slavio sv. Misu u 13:00 sati.

21. siječnja

U 10:00 sati Nadbiskup je imao kanonsku vizitaciju u župi Bijeljina i slavio sv. Misu u 13:00 sati.

U 19:30 sati Nadbiskup je bio na promociji knjige "Božja riječ, čovjekova riznica" u Bogosloviji.

22. siječnja

U 7:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u bogosloviji prigodom blagdana sv. Vinka đakona i mučenika, sa bogoslovima i odgojiteljima.

U 12:00 sati Nadbiskup je imao imendanski prijem za svećenike, redovnike i redovnice grada Sarajeva.

23. siječnja

U 11:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu i imao Kanonsku vizitaciju u župi Boće.

24. siječnja.

U 11:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu i imao Kanonsku vizitaciju u župi Poljaci.

25. siječnja

U 9:30 sati Nadbiskup je imao dekanatsku pripravu za Sinodu u ramskom dekanatu na Šćitu, a u 12:00 sati je predslavio sv. Misu u župnoj crkvi sa vjernicima.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio u nastupni posjet gosp. Yassera El-Atawia, veleposlanika Egipta u BiH.

U 18:00 sati Nadbiskup je nazočio molitvi za jedinstvo kršćana u Sabornoj crkvi u Sarajevu.

U 19:30 sati Nadbiskup je primio vlč. Marka Majstorovića, ekonomu i prefekta u travničkom sjemeništu.

26. siječnja

U 13:00 sati Nadbiskup je primio s. Jadranku Obučina, tajnicu konferencije viših redovničkih poglavara u Sarajevu.

27. siječnja

U poslijepodnevrim satima nadbiskup je oputovao u Zagreb na svećenički tečaj.

U 20:30 sati Nadbiskup je imao intervju za radio Međugorje.

28. siječnja

U prijepodnevnim satima nadbiskup je sudjelovao na svećeničkom tečaju u Zagrebu.

29. siječnja

U popodnevnim satima nadbiskup se vratio u Sarajevo iz Zagreba sa svećeničkog tečaja.

U 18:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Josipa Kneževića, studenta u Rimu.

30. siječnja

U 11:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu i imao kanonsku vizitaciju župe u Dubravama.

31. siječnja

U 11:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu i imao kanonsku vizitaciju župe u Špionici.

01. veljače

U 9:30 sati Nadbiskup je imao dekanatsku pripravu za Sinodu u sarajevskom dekanatu, sa predavanjima u bogosloviji, a sv. misu predslavio je u sjemenišnoj crkvi u 12:00 sati.

U 17:00 sati Nadbiskup je predvodio euharistijsko klanjanje u katedrali, a u 18:00 sati ispovijedao je u katedrali.

02. veljače.

U 10:30 sati Nadbiskup je predvodio sv. misu u katedrali i procesiju prigodom dana posvećenog života.

U 17:00 sati Nadbiskup je nazočio Euharistijskom klanjanju prigodom dana posvećenog života na Kovačićima u franjevačkoj crkvi.

03. veljače

U 11:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu i obavio kanonsku vizitaciju u župi Ulice.

04. veljače

U 10:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu i obavio kanonsku vizitaciju u župi Sv. Antuna Pustinjaka - Gorice.

05. veljače

U 9:00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednicom Umrežavanja struktura Vrhbosanske nadbiskupije.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio ministra kantona Sarajeva gosp. Zlatka Perkovića.

06. veljače

U 16:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu i obavio kanonsku vizitaciju u župi Sv. Franje Asiškoga Zovik.

07. veljače

U 9:00 sati Nadbiskup je pohodio gradonačelnika grada Brčko Distrikta gosp. Antu Domića.

U 11:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu i obavio kanonsku vizitaciju u župi Krepšić.

U 18:30 sati Nadbiskup je primio provincijalku KBLJ.

U 19:30 sati Nadbiskup je sudjelovao sa reišom na FTV dnevniku.

08. veljače

U 9:30 sati Nadbiskup je imao dekanski susret za pripravu Sinode u Kaknju, a u 12:00 sati slavljena je sv. misa sa svim sudionicima susreta.

09. veljače

U 11:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misno slavlje u Kotoru u čast zaštitinika Kotorske biskupije sv. Tripuna.

10. veljače

U 17:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu u župi Gornji Vakuf/Uskoplje i obavio kanon-

sku vizitaciju župe.

11. veljače

U 11:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu u župi Bistrica i obavio kanonsku vizitaciju župe.

U 19:30 sati Nadbiskup je oputovao u Zagreb na donatorsku večeru za izradu kipa - spomenika Svetom Ocu Ivanu Pavlu II. u Sarajevu.

12. veljače

U 9:00 sati Nadbiskup je u Zagrebu primio umjetnika gosp. Kukavicu.

U 9:30 sati Nadbiskup je primio gosp. Luku Balvana, glazbenika.

U 15:00 sati Nadbiskup je nazočio dekanatskom susretu Derventskog dekanata u Novom Selu kod Bosanskog Broda.

13. veljače

U 10:00 sati Nadbiskup je nazočio dekanatskom susretu svećenika Derventskog (BiH) i Brodskog dekanata (RH) u Slavanskom Brodu.

U 17:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu u župi Skopaljska Gračanica i obavio kanonsku vizitaciju župe.

14. veljače

U 17:00 sati Nadbiskup je slavio sv. misu u župi Kandija i obavio kanonsku vizitaciju župe.

15. veljače

U 9:30 sati Nadbiskup je bio na dekanatskom susretu pripreve za Sinodu bugojanskog dekanata, a u 12:00 sati slavio je sv. misu u župnoj crkvi u Bugojnu.

16. veljače

U 17:00 sati Nadbiskup je išao na susret kod Apostolskog nuncija u BiH.

17. veljače

U 9:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Živka Budimira, Predsjednika F BiH.

U 9:45 sati Nadbiskup je primio gosp. Fletchera Burtona, predstavnika OSCE-a u BiH.

U 15:00 sati Nadbiskup je održao sjednicu Ordinarijata vrhbosanskog.

U 18:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Valentina Inzka, Visokog predstavnika u BiH.

U 20:00 sati Nadbiskup je nazočio početku duhovnih vježbi za svećenike u bogosloviji.

18. veljače

Nadbiskup je sudjelovao na duhovnim vježbama u Bogosloviji.

19. veljače

U popodnevnim satima Nadbiskup je oputovao u Rim na konzistorij kardinala.

24. veljače

U popodnevnim satima nadbiskup se vratio iz Rima.

U 15:30 sati Nadbiskup je primio g-đu. Božanu Katava i vlč. Maria Bernadića iz MRV-a.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio talijanske novinare za intervju.

U 18:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Jakova Filipovića, župnika u Odžaku.

25. veljače

U 9:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Mirka Šimića, ravnatelja Caritasa VN.

U 10:30 sati Nadbiskup je primio vlč. Antu Jelića, župnika u Novom Gradu - Sarajevo.

U 11:00 sati Nadbiskup je nazočio sjednici MRV-a u Sarajevu.

U 14:30 sati Nadbiskup je primio novog slovačkog Veleposlanika u BiH gosp. Jana Pšenicu.

26. veljače

U 9:00 sati Nadbiskup je nazočio zajedničkom zasjedanju BKBIH i HBK u Banjoj Luci.

U 18:00 sati Nadbiskup je predslavio sv. misu u banjalučkoj katedrali nakon završnog zasjedanja BKBIH i HBK u Banja Luci.

27. veljače

U 11:00 sati Nadbiskup je imao vizitaciju župe Presvetog Srca Isusova Glavice, a u 17:00 sati je predslavio sv. misu u župi.

28. veljače

U 11:00 sati Nadbiskup je imao sv. misu u župi Bugojno, a poslijepodne je obavio vizitaciju župe.

Kroniku zabilježio: vlč. Slaviša Stavnjak, nadbiskupov osobni tajnik

Vatikan, 16. siječnja 2014.

Br. 20.700

Gospodine Kardinale,

u prigodi svetkovine Rođenja Gospodinova i za početak Nove Godine, Vi ste, u Vaše osobno, kao i u ime pomoćnog biskupa Mons. Pere Sudara, u ime svećenika, redovnika i redovnica, sjemeništarača te svih vjernika Vaše Nadbiskupije, uputili Vrhovnom Svećeniku srdačnu čestitku praćenu molitvama i dobrim željama.

Njegova Svetost želi izraziti živu zahvalnost na toj ljubaznosti i, dok poziva da molite za Njega i Njegovo služenje Crkvi, želi da rođenje Isusa Krista „istinskog svjetla koje prosvjetljuje svakog čovjeka“ (Iv 1,9), ponovno zapali u našim srcima plamen vjere i nade.

Uzoriti, s tim mislima, zazivajući nebeski zagovor Bezgrešne Bogorodice, Sveti Otac rado udjeljuje zamoljeni apostolski blagoslov svima koji su se ujedinili u ovoj čestitci.

Priopćujući ovo, s osobitim Vas poštovanjem pozdravljam.

Odani u Kristu Isusu,

✠ Pietro Parolin
Državni tajnik

Uzoriti gospodin
Kardinal Vinko PULJIĆ
Nadbiskup metropolit vrhbosanski
Kaptol 7
SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA

FROM : NUNTIATURA APOSTOLICA

20 Jan. 2014 11:04

NUNTIATURA APOSTOLICA
IN CROATIA

Zagabria, 20 gennaio 2014

Care e venerato Eminenza,

La imminente Festa onomastica di Vostra Eminenza ci dà la gradita opportunità di rivolgerLe un rispettoso saluto, con fervidi voti augurali.

Conserviamo un caro ricordo delle molte attenzioni con cui Ella ha seguito e incoraggiato il nostro servizio in Bosnia ed Erzegovina. Siamo ben a conoscenza della intensa mole di lavoro del Suo prezioso ministero episcopale. Perciò, specialmente il 22 p.v. raccomanderemo le Sue intenzioni a San Vincenzo, auspicando nella preghiera abbondanza di benedizioni e di grazie per la Sua venerata persona e le Sue attività.

Con sensi di profonda venerazione, ci creda

sempre dev.mi ed obb.mi

*+ A. D. Smico
N. Ap.*

*Jean-François Lathéaume
sarjetnik*

A Sua Eminenza Reverendissima
Il Sig. Cardinale **Vinko PULJIĆ**
Arcivescovo di Sarajevo

SARAJEVO

IZ KORESPONDENCIJE

Propovijedi Vinka kardinala Puljića:

Božićna misa u katedrali

25. prosinca 2013.

Mnogopoštovani Oče Provincijale!

Braćo misnici!

Draga braćo i sestre, prisutni ovdje u katedrali, kao i draga braćo i sestre, koji nas prate preko elektronskih medija!

Mi Božić doživljavamo i vanjskim znakovima. Sastavni dio nam je okriti bor, posaditi pšenicu i napraviti jaslice. Sve to ima simboliku. Bor simbolizira život ili okićenost znači da ga (Božić) životom prihvaćamo. Proključala pšenica označava novi život, a jaslice nam žele dočarati onu noć kada je Blažena Djevica Marija s Josipom tražeci mjesto gdje će se poroditi, *jer za njih nije bilo mjesta u svratištu*, sklonila se u štalicu, u špilju. Tamo gdje ovce zatvaraju. Tamo Isusu pripada mjesto i tamo Ga je i porodila. Mi to rođenje promatramo upravo u vjeri. Upravo ono što smo maloprije pročitali u Svetom Pismu. On je na mnogo načina govorio, a u posljednje vrijeme progovori nam svojim činom. Njegova je Riječ tijelom nastala i nastanila se među nama. To se dogodilo po Mariji. Ona Ga je donijela na ovaj svijet. Rodila Ga. Božjeg Sina je rodila. Mi se tomu radujemo jer je to novi život. Upravo taj novi život ovi simboli označavaju.

Mi smo u Zornoj molitvi molili da je Bog divan u stvaranju, ali je ovim svojim činom još ljepše pokazao svoju veličinu i dobrotu, jer je obnovio ljudsko dostojanstvo, koje je grijehom uništeno. Vratio je čovjeku dostojanstvo i on sada može prihvaćajući Krista prepoznati da je dijete Božje. Ali, dok tako razmišljamo, o toj, recimo, romantici, moramo priznati sebi da je Isus išao u krutu realnost. Štalica je kruta realnost. I ne samo onda, nego i danas. Isus dolazi u našu krutu realnost i našu stvarnost, i što Mu mi možemo reći:

Moj Isuse, došao si donijeti novi život, dostojanstvo života, ali danas pred tvojim jaslicama s tugom govorimo kako se život gasi, uništava. Preči su oružje i profit nego ljudski život. Svaki dan slušamo tužne vijesti o toliko ubijenih, jer strašan je taj rat. Još je strašnije kad se

mnoge stvari prešute u medijima. Mnogo toga mi i ne čujemo preko medija nego saznamo nekim drugim kanalima i zgražamo se. Ti si, Isuse, čovjeku došao donijeti njegovo dostojanstvo, a vidiš što se radi u svijetu: kao da nisi došao. Ubijaju nevine ljude. Ni jedan od onih koji je morao stradati nije kriv, nego je sve to mašinerija itekako isplanirala. Bilo da se radi o nafti, bilo da se radi o trgovini, bilo da se radi o nadmoći. Važno im je čija će biti jača. E, upravo ona uništava čovjeka. Dolazimo pred tvoje jaslice i govorimo Ti: Dođi, Isuse danas! Dođi, ponovno! Ponovo siđi u našu stvarnost i vrati čovjeku njegovo dostojanstvo. Vrati mu vrednovanje života, ali ne samo to. Mi s tugom moramo reći da se u ime demokracije, u ime napretka, u ime, tobože, ljudskih prava, koliko se samo nerođene djece ubije, bez rata. Iako je tu prolivena nevinna krv i ona vapi u nebo.

Isuse, molim Te za te majke, za tu djecu, za te roditelje. Ti si došao upravo preko nazaretske obitelji. Time si posvetio obitelj. Bog dolazi na zemlju kroz obitelj. Moj Isuse, tolike su obitelji razrovane, srušene, djeca ranjena u duši, jer ih boli da se ne vole oni koje oni vole. Ne možemo suditi i reći tko je kriv, jer Ti si, Isuse, došao prenijeti očitovanu Božju ljubav, a te ljubavi nema. Zato što su se srušili brakovi. Ispada kao da nisi došao, kao da se nisi rodio među nama. Isuse, dođi u naše obitelji. Vrati dostojanstvo obitelji, dostojanstvo braka. Vjernost braka da djeca mogu svoje djetinjstvo proživjeti u obiteljskom ozračju. Ma, to im se s ničim ne može nadoknaditi. Ništa im ne može zamijeniti obiteljsko gnijezdo. Roditeljsku ljubav ne može nitko nadoknaditi. Isuse, molim Te za onu djecu koja nemaju te obiteljske radosti. Molim Te za roditelje koji su skršili svoju bračnu vezu, urušili obiteljsko gnijezdo i učinili da je to danas ruševina. Zgražamo se nad ruševinama pogotovo onim koje je rat donio. Ježim se što sam sve vidio i proživio u ratu, ali i poslije rata. Međutim, nema gore ruševine od ruševine gdje je trebala biti ljubav, a vlada ju mržnja i nesloga. To je strašna ruševina. To su ruševine duša i ljudskog srca.

Ti si došao kao očitovana Božja ljubav. Marija te rodila, a ljudi nisu prepoznali tu ljubav. I izgleda kao da nisi došao. Ljudi šire mržnju. Ubijaju se iz mržnje. Truju srca mržnjom. I onda kukaju kako su nesretni. Tako čovjek ne može biti sretan. Nama treba tvoja božanska ljubav. Utjelovljena, rođena i nama darovana. Dođi, Isuse, ponovno i daj nam svoga svjetla. Božićnog svjetla da ne palimo uzaludno svijeću, nego da ta svijeća simbolizira ono nutarnje svjetlo vjere kojim ćemo prepoznati tu očitovanu ljubav Božju. Pomozi nam da u toj ljubavi nađemo ostvarenje svojega života, kako ne bismo živjeli promašeno, ogorčeno, otrovano. Kako ne bismo bili rušitelji nego graditelji.

I... nakon toliko godina tvojega dolaska izgleda kao da nisi došao.

Treba nam tvoje ljubavi, ali možda ćeš nam, Isuse, reći: *Stojim pred vratima, kucam, čovječe, otvori srce. Otvori kako bih ušao u tvoj dom. Otvori da uđem u tvoje misli, u tvoje nakane. Otvori da uđem da oplemenim tvoje ljudsko srce, da vidiš ljepotu i veličinu čovjeka koji je iz ljubavi stvoren i za ljubav stvoren.* Isuse, probij tu našu gluhoću. Probij tu našu sljepoću. Probij tu našu tvrdoću. Neka božićno slavlje zagrije naša srca toplinom Tvoje ljubavi da se radujemo što si nam došao, da se radujemo što smo Te našli, susreli. Da se radujemo što Te možemo ponijeti u svoj život i svjedočiti da smo Tvoji. Znam da je tužna ona rečenica iz Evanđelja: *Svojima dođe i njegovu ga ne primiše!* Pamtim dobro kakav je to

osjećaj. Pomisliš: primit će me! A on nema vremena za tebe. Kako je to tužno kad dođemo pred zatvorena vrata. Ne ova na kućama, nego na vrata srca. Vidiš: ne prima te. Suvišan si. Ne trebaš. To posebno bolno doživljavaju stari roditelji koji su živjeli za svoju djecu, a oni nemaju više vremena za njih. Oni će itekako proplakati ovaj Božić, jer su njihova djeca u bijelom svijetu. Neće vidjeti svoju djecu, unučad, prauučad. Tako bi voljeli radost Božića s njima zajedno doživjeti. Tuga je to. I tu nema opravdanja. Tu jednostavno, nema srca. Tamo gdje ima srca sve se može premostiti.

Zato, Isuse, utješi žalosne, jer Ti si Ljubav. Očitovana Božja ljubav. Utješi ožalošćene. Utješi usamljene. Neka osjete Tvoju toplinu i kako nisu sami jer Ti si došao biti čovjek. Ušao si u našu povijest i s nama hodiš. Mi danas slavimo Božić. Dan Tvog rođenja. Želimo poći u život sigurni da nismo sami. Sigurni da nas Tvoja ljubav grije. Nema ljepšeg osjećanja od osjećanja da nismo sami, da nismo odbačeni, da smo voljeni.

Božić slaviti znači slaviti otajstvo da smo voljena bića a tko je zahvaćen Božjom ljubavlju on izgara ljubavlju. To želim dok vam čestitam Božić. Želim da budete zahvaćeni Božjom ljubavlju, da zračite i da radost Božića donesete gdje god danas i ovih životnih dana hodite, dođete i susretnete. U tom duhu Čestit Božić i na dobro vam došlo Isusovo porođenje. Amen!

Misa zahvalnica

01. siječnja 2014.

Poštovana Ekselecijoj, Apostolski Nuncije!
Draga braćo misnici!
Draga braćo i sestre!

Kao što sam na početku mise već najavio, ovo je misa zahvalnica. Istinski želimo Bogu zahvaliti za proživljenu 2013. godinu. Jer, sve što jesmo, sve što imamo dar je Božji. I vrijeme koje smo proživjeli na poseban je način dar Božji. Čovjek u sebi treba uvijek odgajati taj osjećaj zahvalnosti, jer ako nema zahvalnosti, lako se pređe u oholost. Zato je potrebno, kako papa

Franjo često poziva, odgajati srce u poniznosti, a ponizno srce zna itekako biti zahvalno.

Ovdje ću samo letimično preletjeti preko nekih događaja koji su obilježili proteklu godinu. Prvo ću spomenuti današnje Evanđelje, koje smo pročitali. Vidimo da je identično onom koje smo na Božić čitali, jer ova osmina jeste jedan svojevrsni blagdan. Crkva želi kroz ovih osam dana probuditi svijest i vjeru u otajstvo koje slavimo, jer od tog otajstva valja živjeti. Zato uz Uskrs i Božić postoji osmina. To otajstvo osam dana prebiremo u svom srcu i zato

Crkva to ponovno čita. Kroz ovih osam dana posebno je prisutan Ivan apostol sa svojom poslanicom u kojoj tako snažno poručuje: *Božić je očitovana ljubav Božja*. Doživjeti Božić zapravo znači prihvatiti Božju ljubav i na tu ljubav odgovoriti. Upravo danas želimo zahvaliti Bogu za ljubav, koju nam je On darovao. Želimo Mu zahvaliti za dar vjere koji nam je darovao. Za dar vjere koju smo preživjeli, što smo u vjeri sve ovo mogli proživljavati i doživljavati.

U povijesti će sigurno ostati nezaboravan trenutak kada je papa Benedikt XVI odstupio od svoje papinske službe kao Petrov nasljednik. To je cijeli svijet, na neki način uzdrimalo, ali ostat će povijesno značajno i ono zapravo usmjerava Crkvu jednim novim putem. I upravo od tog trenutka svi mediji koji su tako žestoko napadali Crkvu, sad su okrenuli ploču. Počeli su drugačije pisati o Crkvi. Na poseban su način svi tako znatizeljno pratili, ali bilo je jezivo gledati kad je papa helikopterom pošao iz Vatikana i od tog trenutka 28. veljače u 20 sati počela je biti upražnjena stolica Petrova nasljednika. Povijesno značajan je i izbor novog pape Franje u ožujku. Papa je jednostavno unio jedan novi duh, jedan novi izazov. Mnoge je oduševio upravo svojim stavom, svojim stilom, svojom porukom, a koja na neki način čovjeka približava Isusu i čovjek na neki način približava sebe obnovljenom dostojanstvu, kojega Krist daje svojim Utjelovljenjem, Rođenjem, Smrću i Uskrsnućem. Ta su dva događaja obilježila ovu 2013. godinu na poseban način. Kad se vratimo malo na prostore naše Nadbiskupije moram kao Nadbiskup reći da se radujem što sam za Petrovo zaredio šestoricu dijecezanskih svećenika za Vrhbosansku biskupiju. A uz njih zaredio sam i dvojicu fratara. To je veliki dar. U ovakvom situaciji Bog daruje ovu mjesnu Crkvu novim zvanjima. I zato zahvaljujem. Ali, zahvaljujem i svima onima koji su ta zvanja izmolili, jer ni jedno nije došlo samo od sebe. Netko ih je izmolio. Hvala ti, Bože, za sve te molitelje za nova duhovna zvanja.

Isto tako ne možemo zaobići da smo u Prvu nedjelju Došašća zaredili petoricu kandidata za đakonat. Oni su dijecezanski kandidati i to je bila velika radost. Nakon samo tjedan dana zaredio sam i trojicu franjevac. Na poslijetku, u nedjelju Svete Obitelji, zaredio sam i prvog đakona iz nadbiskupijskog misijskog međuna-

rodnog sjemeništa *Redemptoris mater*, neokatekumenskog puta, za ovu Nadbiskupiju. To je dar. Hvala ti, Bože, za taj dar ovoj mjesnoj Crkvi.

Ne možemo zaobići i činjenicu da smo započeli sinodalne susrete po dekanatima. Dva su održana i sve to će biti jako značajno za našu nadbiskupiju. Kada dobro pripravimo Sinodu, koju smo najavili i za koju molimo, bit će veliko dobro za našu crkvu. Barem bi i u župama trebalo moliti za uspjeh sinode, ali izmoliti i pripremiti kako bi sinoda mogla pomoći ovoj Crkvi koja liječi ratne rane, ali i živi iz nade. Velika je radost što ove godine naša mjesna Crkva daje i dva nova misijska zvanja. Dvije su sestre odlučile poći u misije. Zajednica ih dariva misijama. Ovo je veliki znak da naša Crkva živi.

Moglo bi se tu još mnogo toga nabrojiti. No, nije mi cilj nabrajati, nego podsjetiti. Mnogo je toga i u našim osobnim životima zašto Bogu treba zahvaliti. Najprije svi mi koji smo se ovih dana ispovijedali. Hvala Ti, Bože, što si nam grijeha oprostio. Mi možda i zaboravimo kako je to veliki dar Božjeg milosrđa i ljubavi. Dar oproštenja grijeha. Hvala Ti, Bože, na tom daru tvojega milosrđa. Svi mi koji se pričešćujemo želimo svatko za sebe reći: *Hvala Ti, Isuse, što se ne bojiš doći u moju kuću, u moj dom. Kao što se nisi bojao roditi u betlehemskejštalici ne bojiš se doći ni u moje srce, ni u moju dušu*. I zato večeras zahvaljujemo, što Ga smijemo primiti u našu kuću, u svoje srce, u svoj dom. I zato, imamo Mu mnogo toga za zahvaliti.

Kad bi gledali društveno-politički život, moramo priznati da je bilo više toga negativnoga što smo proživjeli, ali se nismo dali skršiti. Uz sve depresivne situacije, sumorne situacije, zahvaljujemo Ti, Bože, što nas sve to nije dotuklo, nego smo se hrabro nosili s tim svim izazovima. Možda je ovo trenutak da molimo za te ljude, da na neki način odgovornije pristupe društvenoj situaciji i rješavanju pitanja života čovjeka.

Također, na poseban način želimo zahvaliti što je Sveti Otac najavio Sinodu obitelji. Mislim da je to veliki izazov. I samo Međureligijsko vijeće BiH, smatralo je potrebnim da sve četiri religijske zajednice i Crkve, ovu 2014. godinu proglase *Godinom obitelji*. Možda je to baš izazov. U trenutku kada jak val nove antropologije jednostavno ruši vrijednote koje su Bogom dane jednim relativizmom.

Ohrabrimo se i ne dajmo se srušiti od tog javnog mnijenja, nego molitvom sačuvajmo odgovornu savjest i vrjednote Bogom dane. Ne zato što ćemo Boga sačuvati, nego što ćemo čovjeka sačuvati. Bog nam je zbog nas darovao obitelj na poseban način. To zrači. Obiteljsko zajedništvo želimo izmoliti kako bismo sačuvali i shvatili da zdrava obitelj zapravo znači i zdravo društvo.

Evo, ovaj čin jeste samo poticaj, jedan mali poticaj, koji nas jednostavno treba pokrenuti da znamo biti zahvalni. Ne samo Bogu, nego jedni drugima. Kako je lijepo čuti kad ti netko kaže: *Hvala ti što postojiš! Život je ljepši kad pos-*

tojiš. Svaki od nas kad to čuje zbuni se i pomisli: pa, zar ja nešto vrijedim? To treba biti među nama. Nama treba, kako kaže papa Franjo, jedna mala nježna riječ: Hvala ti što postojiš. Pored tebe i moj je život ljepši.

Želim da i mi sami doživimo radost zajedničkog života, zahvalni jedni drugima. Da možemo zajedno hoditi, a neka dragi Bog dade vjere, da ne živimo od optimizma nego od nade. Optimizam je šuplja stvar. Nada je život od kojega se živi. Zato želimo radosnu vjeru u nadu i spremno zakoračimo u Novo mlado ljeto 2014. Amen!

Nadbiskupova propovijed u Kotoru na proslavi svetog Tripuna

9. veljače 2014.

Draga braćo u biskupstvu!
Draga braćo misnici!
Draga braćo i sestre štovatelji svetog Tripuna!

S posebnim osjećajima došao sam u Bokeljski zaljev. Tu su živjeli naši blaženici i sveci, ali sam to osjetio i toliko puta susrećući vašega biskupa. Bila su mu puna usta priče o katedrali, o svetom Tripunu, o ovdašnjim crkvama. Zato mi je na poseban način, drago da doživim: prvo, ovo kolo bokeljske mornarice, koja vuče tako dugu tradiciju. Slušao sam priču kako se na svetkovinu svetog Tripuna, odaje čast i tim kolima, pred oči mi dođe slika proroka Davida, koji je pred zavjetnim kovčegom od dragosti zaigrao Gospodinu. Zato, sada gledam ovo vaše kolo. Igrate u čast svetom Tripunu.

Kad su prvi puta dočekane moći svetog Tripuna, tada je bokeljska mornarica živjela. Malo se tko u Europi može pohvaliti s time. Ono što ste vi imali, malo je tko imao. A ta vaša mornarica imala je osjećaj za sveto. I ona časti svečeve moći, koje su dospjele u Kotor i zahvaljujući njoj, tu je i sarkofag donatora, koji je otkupio te moći tako da mogu ostati u Kotoru. Drago mi je bilo čuti kako je sagrađena, ovdje gdje je sada sakristija u čast svetog Tripuna, prva crkva, a onda i ova katedrala. Sinoć sam ušao u nju i pr-

imijetio kako je lijepo obnovljena i osvijetljena. Za čestitati je onima koji su je obnavljali. Kada sam dolazio na posvetu biskupa, u nju nismo mogli ući jer je bila u procesu obnove. Sada je zasjala u svoj svojoj ljepoti. Sad se pitam: kako ste u ono doba imali smisla i srca graditi tako lijepo zdanje u čast jednog sveca? Zato, što je tada bila vjera, vjera koja je izgrađivala život i ona je utkala u to zdanje svu kulturu.

Pogledajte ove moći i zanatlije koje su to sve okolo radile. To je radila vjera koja je izgrađivala kulturu. Rekao bi blaženi Pavao VI. da vjera koje ne izgrađuje kulturu nije vjera. Dakle, ta je vjera protkala kulturu življa ovog kraja, jer su oni sve time nekako obilježili. Evo, upravo, to danas Europi nedostaje. Nedostaje joj moć da prepozna tu kulturu, koja ima baštinu sticanu kroz tolika stoljeća, a ona je iznikla iz vjere, iz Evandjelja.

Sad se pitam: u čemu je veličina svetog Tripuna? On je svoj život položio iz vjernosti prema Kristu. U središtu te vjere je Isus Krist. Krist koji je sam podnio žrtvu na križu i sam iskusio smrt. I pobijedio smrt svojim uskrsnućem, a to je snaga svih mučenika kroz povijest. Oni su bili ljudi smrtnici kao i mi. Svi mi itekako zadržimo pred smrću, itekako nosimo taj ljudski strah. Pitamo se, međutim, čime su

ti naši preci pobjeđivali taj ljudski strah? Tom snagom povjerenja u Isusa Krista.

Danas ste čuli u evanđelju da je Isus Krist poučavao. Svima je to govorio. I sjećate se prve rečenice: *Tko hoće za mnom neka se odrekne sebe. Neka uzme svoj križ danomice i neka me slijedi.* To je poruka i svetog Tripuna, jer je on to ostvario. Prihvatio je mučeničku smrt iz vjernosti Kristu. A znate li zašto se umire? Za ono što se voli. Ne umire se za neku glupost. Čovjek umire za ono što više voli od svojega života. Često smo to mogli osjetiti kod svojih majki i očeva. Kod velikodušnih duša koji zalažu sebe da drugog spase. To je ta ljepota. Ljubav jača od smrti.

Često puta čujemo da je ovo vrijeme kukanja. Jako se puno žalimo na mnoge stvari. Nije da nema razloga. Međutim, kad pogledamo u povijest možemo analizirati i zaključiti: nikad nismo imali više kruha; nikad nismo imali više ruha, ali nedostaje nam duha. Nedostaje nam duha koji je snaga. Ljubav koja čovjeka drži. Ljubav koja je i mučenike održala. Ljubav za Krista, ljubav za vjeru, ljubav za Crkvu. Ta ljubav je jača od smrti i kad čovjek nosi tu snažnu ljubav onda nema razloga za kukanje, jer živi od radosne nade. Čuli ste riječ Božju koja kaže da moramo obrazložiti svoju nadu.

Gdje je zapravo korijen naše snage? Gdje je korijen snage mučenika? To je u Isusu Kristu. Nije dovoljno vjerovati da je on bio, da je došao na ovu zemlju, da se utjelovio, radio, umro, uskrsnuo. Ne, potrebno je imati povjerenje u njega. To znači njegovu riječ prihvatiti, usvojiti, živjeti, svjedočiti... Danas nam kao nikad, treba svjedoka. Svjedoka vjere, koji žive iz uvjerenja.

Ima danas mnogo vjernika. Kažu vjernici su i dodaju ono „ali“. Ali, ja bih ovo, ali ja bih ono... Ja bih sebe stavio na mjesto dragoga Boga. To je ta naša oholost, naša sebičnost, mentalitet ovog vremena. Posjedovati i potrošiti. I uživati. I onda kuka što je prazne duše. To je taj mentalitet. Njega treba mijenjati. Mijenjati da se živi iz uvjerenja, da svoje uvjerenje ugrađujemo u javno mnijenje. Trebam stojati kao osoba koja svjedoči svoje uvjerenje i u svoj život ugrađuje to uvjerenje. Ne da umjesto mene misli televizija, novine ili politika. Sve to treba društvu, ali nemojte me progutati kao čovjeka, jer ja želim ostati osoba. Ovdje je na sceni ta globalizacija koja niječe osobu. Želimo sačuvati dostojanstvo osobe. *Stvori Bog čovjeka na svoju sliku.* Božji je dar ta Božja slika koja je

posebno posvećena krštenjem i time smo u Kristu ucijepljeni, ukorijenjeni. I mi kao Kristovi trebamo hodati, govoriti, misliti i svjedočiti. Tako ćemo mijenjati bolesno javno mnijenje. Ne samo ovdje, u vašoj zemlji nego u cijeloj Europi. Obolilo je javno mnijenje. Govore o demokraciji. Davno su je srušili jer su čovjeka pogazili i on je pregažen.

Čovjek je ugrožen iako proklamiraju ljudska prava na sva usta, a znamo ako nemaš para bada ti je priča o ljudskim pravima. Pravo ima onaj koji ima vojsku, policiju i novce. Nitko drugi. Danas je postalo takvo javno mnijenje. To mora ozdraviti. Mi kršćani moramo donijeti zdrav duh, ali šta mogu unijeti ako sam prazne duše. Zato moram svoj duh ispuniti tim uvjerenjem, tom vjerom, tim povjerenjem u Isusa Krista, da njegova riječ bude vodilja mog života i da ja u tom mnijenju svjedočim: tko sam, što sam, i koji je cilj mojega života.

Znamo da je ova zemlja prolazna. Mi njom prolazimo, ali dok prolazimo želimo dobro činiti. Dok živimo želimo zamisliti život da kad umrem, slijedeći onu poznatu izreku pjesme Ivana Mažuranića: *Nit je visok tko na visu stoji, nit je velik tko se velik rodi, već je visok, tko u nizu stoji i visinom nadmaša visine, a velik je tko se malen rodi al' kad umre golem grob mu treba.*

Evo, to je taj Tripun, koji se malen rodio, ali je za Boga život položio. I nije umro. On živi. Vi u Kotoru svjedočite: Tripun živi. Njega častite. Ubojice su davno zaboravljene. Njega častite, njega molite, ali znajte: on je i izazov. Izazov takvom biti svjedok. Takvog nasljedovati upravo nasljedovati njegov duh. Zato danas dok vam govorim želim u svima nama probuditi istinsku svijest odgovornosti prema vjeri koja je dar. Dar krštenja kojega smo primili i koji nam je dokaz da smo djeca Božja. To je naše dostojanstvo. Nije nam to država dala. To nam je Bog dao. Ljudska prava su Božji dar. Građanska prava biraju u parlamentu a ljudska su Božji dar.

I zato imamo pravo dići glas i stati na Božju stranu. Zato vas želim ohrabriti u toj vjeri, da jednostavno i radosno živite svoju vjeru, da se ne date smutiti beznađem, očajem ili ne znam kakvom razrušenošću morala ili civilizacije, jer to, draga braćo i sestre, ne zamjerite mi ovo što ću reći, dok ja drugi puta dođem, vi ćete vjerojatno zaboraviti što sam govorio, ali ja ću vam reći. Ja ću sada otići u svoju BiH, ali sam radostan što sam danas s vama bio, da sam s

vama molio, da sam s vama častio svetog Tripuna, da sam sve ovo doživio i vidio.

I vas hrabrim ne stidite se svoga korijena, nego budite dostojni potomci divnih predaka,

koji su znali svete častiti i tako divnu katedralu im izgraditi, a svi mi gradimo divnu katedralu svoje duše, žive vjere, gdje će Bog živjeti i ravnati našim osobnim životom. Amen!

Propovijed nadbiskupa Vinka kard. Puljića na Misi nakon završetka XVI. zajedničkog redovnog zasjedanja BK BiH i HBK

26. veljače 2014. u katedrali sv. Bonaventure u Banjoj Luci

Draga braćo u biskupstvu,
Draga braćo misnici,
Draga braćo i sestre,

Nakon ovog današnjeg rada nas biskupa obiju Biskupskih konferencija ovdje u Banja Luci, oni koji su mogli ostali smo da zajedno molimo. Svaki rad treba biti na neki način utemeljen i na molitvi. Tek je onda plodan. U ovoj Svetoj misi slušamo riječ Božju kojom se hranimo. Prvo čitanje postavlja jedno vrlo važno pitanje: „Što je život?“ Mi svi znademo da smo ljudski život, Bogom dan, primili od svojih roditelja i ugledali svjetlo dana na ovoj zemlji. A onda smo po krštenju primili božanski život i tad smo postali djeca Božja, članovi Crkve. Međutim, naš cijeli život je jedan hod. Papa Franjo rado voli upotrijebiti taj izraz, da smo u hodu. Ali nismo sami. Isus je s nama jer je On ušao u našu povijest, povijest čovječanstva, a po krštenju je ušao u našu osobnu povijest i mi hodimo.

Živimo u vremenu kada se život ne vrednuje. Vrednuje se trka za uživanjem, trka za posjedovanjem i za trošenjem. I vrlo često smo doživjeli da, upravo tako odgojeni ljudi, mladi, posebno kada više ne mogu uživati, onda doživljavaju strašnu frustraciju govoreći: što će mi život kad ga ne mogu uživati? Jer nisu spremni i odgajani za život, a život je nešto drugo nego ono uživanje, trošenje, posjedovanje... Vidimo da i mentalitet današnjeg vremena, jednostavno, nameće kroz javna sredstva informiranja, kroz mentalitet javnosti, da je zapravo to smisao života. Međutim, mi koji vjerujemo, koji hodimo, moramo pogledati što nam to Isus nudi.

Rado citiram jedno svoje iskustvo koje sam doživio na ispitu krizmanika kad sam slučajno upitao: što mislite, krizmanici, koju je lekciju najvažnije u životu naučiti? Vrlo sam se iznenadio kada mi je jedna djevojka brzo odgovorila: najvažnije je u životu naučiti ljubiti; tko nije naučio ljubiti, taj je promašio život. Ja sam se iznenadio tom cjelovitom odgovoru jer Bog je ljubav i on nas je stvorio na svoju sliku. I upravo On hodi s nama da se ostvarimo u ljubavi, jer nas je iz ljubavi stvorio, iz ljubavi otkupio i mi se ostvarujemo u Njegovoj ljubavi. To je zapravo pravi život. A nema ljubavi bez žrtve. Dakle, ono što je u prvom čitanju, tako nas upozorava... Nije život u trgovanju, u uživanju u trošenju, nego je život sasvim jedna dublja stvarnost u onome što jesmo, Božja djeca. U onome što nas je Bog stvorio na svoju sliku, što nas je pozvao na ljubav... Ljubiti Boga, ljubiti bližnjega, to je zapravo smisao našeg života. I tko to nije naučio, promašio je život.

Kao svećenik doživio sam strašne frustracije ljudi koji su na samrti na moje pitanje, što im je najteže i zašto se posebno kaju pred polazak s ovog svijeta, odgovorili otprilike ovako: sve grijeha mogu okajati, ali ono što sam propustio a mogao sam učiniti, imam osjećaj da to ne mogu okajati. Dakle, ljudi osjećaju propust koji je prazninu ostavio odnosno da je propustio činiti dobro, ljubiti, živjeti iz onoga što jest kao Božje dijete.

Zato bih, na poseban način, u ovome našem kratkom razmišljanju, ne samo vas ovdje u crkvi, nego i one koje nas prate preko radio valova Radio Marije, nekako postavio pred pitanje: jesmo li mi svjesni da je naš život, hod, od

rođenja do vječnosti, a ne do smrti i da je to hod u vječnost, u zagrljaj Božje ljubavi. I zato je prevažno da taj život ne bude življenje u prazno. Netko je zgodno na pitanje, zašto su današnji ljudi frustrirani, odgovorio: *zato što ne uživaju u onome što im je Bog dao, nego uvijek žale za onim što nemaju pa nikako ne žive život u onom što im je Bog dao.* To je duboka istina. I stalno žalimo za onim što nemamo. Stalno razmišljamo o onom što želimo, a za ono što jesmo i

ono što imamo ne znamo Bogu zahvaljivati. Tek ljudi koji znaju Bogu zahvaljivati, žive odanost, vjernost Bogu. Neka nas i ova kratka riječ potakne i izazove da ne promašimo život, nego da se ostvarimo u životu, da Bogu zahvaljujemo na onome što imamo i što jesmo i da se radujemo što možemo i umijemo početi ljubiti. A tko počne ljubiti, taj će i tu ljubav živjeti. Amen!

Propovijed profesora mons. dr. Nike Ikića u Sabornoj crkvi u Sarajevu tijekom molitve za jedinstvo kršćana 2014.

Posljednjeg dana Molitvene osmine, 25. siječnja u večernjim satima u Sabornoj crkvi Rođenja Presvete Bogorodice u Sarajevu održana je Večernja služba odnosno molitva za jedinstvo kršćana. Službu su služili: protojerej-stavrofor Ranko Bilinac, protojerej-stavrofor Čedo Đureinović i jerej Mladen Drobniak zajedno s đakonom Mitrom Tanasićem. Prigodnu propovijed izrekao je mons. dr. Niko Ikić, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu.

Sukladno intenciji Molitvene osmine sve vas zajedno pozdravljam riječima: Sestre i braćo u Kristu!

Ovogodišnja 105. Molitvena osmina kao moto ima Pavlovo pitanje upućeno zajednici u Korintu: „Zar je Krist razdijeljen?“ Ovim pitanjem Pavao daje pozitivan impuls u borbi oko razdora i razmirica, budući da Krist nije razdijeljen, o čemu smo razmišljali na početku Molitvene osmine.

Današnja biblijska čitanja na završetku Osmine međusobno su povezana. Izaija prorok (Iz 61,1-4) kao pisac opisuje svoj poziv i teologizira o svome poslanju. Bitni preduvjeti poziva su ispunjenje Duhom i Jahvino pomazanje. U tom smislu on se osjeća poslanim i opunoćenim naviještati poruku Božje utjehe, obnavljati drevne institucionalne razvaline Izraela i tako donositi radost ubogom narodu, tako liječiti srca slomljena, tako ljudima nuditi ulje radosti umjesto ruha žalosti.

Prema evanđelisti Luki (4,14-21) Isus upravo u Izaijinim riječima prepoznaje svoj poziv i

poslanje od Oca Nebeskoga. Čini se kao da ratificira Izaijin postupak i istodobno verificira svoje poslanje riječima: „Danas se ispunilo ovo Pismo“ (Lk 4,21).

Drugo današnje čitanje iz Pavlove poslanice Ef 2, 11-22. govori o spasiteljskom Božjem naumu koji je ostvaren u nama, koji je ujedinio Židove i pogane, obrezane i neobrezane u istom spasenju, što se svima kroz vjekove činilo nemogućim. Prema Pavlu temelj novog jedinstva je Krist. U njemu kako obrezani tako i neobrezani dođoše blizu jedni drugima a onda se zajedno približuju Ocu Nebeskom. Krist je u svome tijelu razorio razdvojnici, tj. onu pregradu u jeruzalemskom Hramu koja je dijelila predvorje Židova od prostora namijenjenog poganima i tako od dva čovjeka sazdao jednog novoga čovjeka, koji je pralik novog čovječanstva i novog Izraela. Dva spašena čovjeka u jednom pashalnom misteriju i u jednome Duhu zajedno imaju pristup Ocu, ističe Pavao, čiji blagdan obraćenja katolici danas slave.

Sestre i braćo u Kristu, Pavlova poruka je jasna: poslanje Isusovo ne dijeli, nego ujedinjava različite i približava udaljene. Pavao to još dublje i slikovitije svjedoči divnim slikama u malo riječi. Više riječi i slika odnose se na jednu jedincatu Crkvu, jer je nemoguće svu puninu otajstva Crkve strpati u jedan pojam ili jednu sliku. Kao i Krist tako i Crkva uključuje mnoštvo i raznolikost u jednom otajstvu i jednom poslanju. Ona je tajnovito jedinstvo u ra-

zličitosti, poput tajne triju božanskih osoba u jednoj božanskoj naravi. Dopustite mi večeras istaknuti tri poznate Pavlove slike o Crkvi i nad njima malo razmišljati u okviru Molitvene osmine za jedinstvo Crkve.

Prva slika govori o Crkvi kao gradu Božjem koji okuplja različite stanovnike i građane. U tom gradu nitko nije tuđinac, ni pridošlica. Svi su međusobno sugrađani i suukučani Božji. U takvom Božjem gradu ima mjesta za sve rase i klase, za Grke i Latine, za Srbe i Hrvate. U takvom Božjem gradu svi imaju pristup milosti i ljubavi, jer su svi kršteni sugrađani svetih i otкупljenih. Svima je to dar. Poruka ovakve Pavlove slike Crkve u sklopu Molitvene osmine je jasna: Različitosti u Božjem gradu u Crkvi, nisu ni danas prepreka crkvenom jedinstvu i zajedništvu, nisu prokletstvo, nego blagoslov. Što više različitosti su ures grada i njegovo bogatstvo, ako su njegovi građani ukorijenjeni u Kristu kao jedinom temelju grada.

Druga slika o Crkvi koju nam Pavao skicira je kuća Božja, hram Božji. Pavao takvu kuću zida na temeljima apostola i proroka a zna se, zaglavni je kamen sam Isus Krist. Apostoli su trajni temelj Crkve od Krista izabran i u Crkvu ugrađen. Na drugoj strani Pavao odmah uz njih snažno ističe proroke, koji predstavljaju sve one koji nastavljaju apostolsko djelo izgrađivanja kuće Božje. Oni su svjedoci koji vjerno prenose apostolski nauk, te u novim vremenima i okolnostima svjedoče istu vjeru u istog Krista koga su apostoli naviještali. Svjedoci ugrađuju sebe kao živo kamenje. Crkva je uvijek trebala apostolski temelj, ali i proroke svjedoke u svakom vremenu. Koju poruku izvući iz ove slike za ovogodišnju Molitvenu osminu? Različite službe u Crkvi, hijerarhijske i laičke, moraju se i danas svojski založiti za izgradnju jedne kuće Božje i jedinstva u njoj. Kuća je jedna, jer je jedan temelj i jer je samo jedan zaglavni kamen. Samo što je građeno na toj stijeni – ostaje a bez Krista nema ni trajnosti ni budućnosti, jer je Krist alfa i omega, početak i svršetak Crkve koja je kuća i hram Božji.

Treća slika riše Crkvu kao obitelj, jer su vjernici ukućani Božji. Koji stanuju s Bogom čine jednu Božju obitelj. Članovi Crkve, kuće Božje, grada Božjeg su živi ljudi, živo kamenje. Oni su krštenjem suukopani u smrt Kristovu s nadom da će s njime i suoskrsnuti na život vječni. Oni sve svoje bitne nade vežu uz

Krista a on ih međusobno veže vezom krsnog rodstva i kršćanskog bratstva. Krist svoje krštenike razumije kao svoju braću i sestre, pa je normalno da se i oni međusobno doživljavaju kao krsna braća i sestre. Imamo li pravo krštenu braću i sestre i dalje smatrati i vrednovati, tretirati i doživljavati kao strance, kao druge koji ne pripadaju nama, ako pripadaju Kristu, ako su ukućani Božji?

Ako je sva građevina u Kristu povezana i ako u njemu raste, kako kaže Pavao, onda se ta povezanost odnosi na sve koji se kao živo kamenje ugrađuju u grad Božji, u kuću Božju, u obitelj Božju. Biti ucijepljen u Krista znači biti baštinikom Kristova misterija a rasti u građevini znači stalno se obnavljati u Kristu po njegovu Duhu. Svatko ugrađuje sebe kakav jest i ostaje kakav jest. Apostoli su garancija kontinuiteta i stabilnosti Crkve a proročki svjedoci su garant reformi i stalne obnove Crkve. Svaka obnova polazi od vlastite osobe, od vlastite tradicije, počinje prvim korakom i usmjeruje se prvo prema Kristu. Jasan je zaključak: oni koji se približavaju Kristu međusobno postaju bliži.

Stoga nam je uvijek potrebno posvješćivati da je jedinstvo Crkve njezina bit i bitni znak; da je put ka punom i savršenom jedinstvu težak put, ali bogat milošću; da na tom putu ima prepreka i poteškoća, starih rana i nejasnoća, ali također ima vjere i zajedništva; da taj put u vjeri i ljubavi uvijek vodi Kristu i drugome. Neobično mi je važno istaknuti da se na tom putu moramo osloboditi straha od drugoga i straha od ekumenizma, jer strah širi nepovjerenje i produbljuje jaz. Na tom zajedničkom putu treba nam više radosti a manje ravnodušja, više zanos a oduševljenja a manje beznađa i ne-interesa, više ljubavi u istini i istine u ljubavi.

Sestre i braćo u Kristu, moramo još više posvijestiti da tim zajedničkim putom učvršćujemo svijest pripadnosti jednoj Crkvi usprkos tolikih razlika; da smo našim krštenjem učlanjeni u našu Crkvu, ali i u jednu Kristovu Crkvu; da naše Crkve u bitnome ispovijedaju jednu vjeru, slave iste sakramente, slijede isti navještaj istih apostola; da su naše Crkve svjesne da je vez jedinstva slabašan i nesavršen, ali je važno istaknuti da nije nikada potpuno ukinut i prekinut. Neka to posvjedoči primjer manastira Visoki Dečani, kojeg sagradiše između 1327-1335. kralj Štefan Uroš III. i car

Dušan. Za nas ovdje i sada je važno naglasiti da je glavni arhitekt bio kotorski katolički svećenik „fra Vito, mali brat, protomajstor iz Kotora, kraljevskog grada“, kako stoji napisano na kamenom nadvratniku južnog portala. Važno je istaknuti da je fra Vito cijelo vrijeme gradnje bio zajedno s pravoslavnim monasima u njihovu samostanu, s njima zajedno živio u istoj kući, s njima molio i celebrirao po svom obredu. Različitost obreda nije značila vjersku

ili crkvenu podijeljenost i nije unosila strah od drugoga. Ako je takva ekumenska suradnja bila moguća u prvoj polovici 14. st. zar nije moguća i danas na početku 21. st? Vi svjedočite da je to moguće. Zato za postojeće jedinstvo zajedno zahvaljujemo, za još savršenije zajedno molimo, da mognemo jednoga dana slaviti jednu euharistiju u jednoj kući Božjoj. Tom se danu radujemo i za njega molimo. Tako neka bude – Amen!

Darovi Duha za službu narodu (mons. dr. Pavo Jurišić)

8. veljače 2014.: Subota Četvrtog tjedna kroz godinu
Čitanja: 1 Kr 3,4-13; Ps 119,9.10.11.12.13.14; Mk 6,30-34.

Stilovi vladavine pojedinih vladara ili upravitelja mogu biti različiti. Jedni vole držati uzde u svojim rukama i vladati čvrstom rukom, drugi će biti popustljivi i blagi; neki će opet radije sami donositi odluke, dok će drugi pitati za savjet ljude od povjerenja; neki će sačuvati bistru glavu i voditi se razumom, dok će se drugi prepustiti intuiciji da ih srce vodi.

Mladi je kralj Salomon naslijedio prijestolja svoga oca Davida, a ta baština nije bila lagan zadatak za njega. Teško mu je bilo uživjeti se u kraljevsku ulogu, jer se osjećao mlad i neiskusno da bi opravdao ovaj svoj položaj koji mu je pao u dio.

Zato je prvi vladalački nastup mladoga kralja obilježen hodočašćem na uzvišicu Gibeon. Svjestan je da su njegovi prethodnici Šaul i David postali kraljevi zato što je Bog tako odlučio, dok je njegov izbor bio više ljudski. Zato je razumljiva ova početna nesigurnost mladoga kralja. Iz molitve koju upravlja Bogu možemo dokučiti koje ga brige muče i kako shvaća svoju kraljevsku vlast. Osjeća se malen pred velikim zadatkom, pa se obraća Bogu da mu podari mudrost: „Podaj svome sluzi pronicavo srce da može suditi tvom narodu, razlikovati dobro od zla, jer tko bi mogao upravljati tvojim narodom koji je tako velik.“ (1 Kr 3,9) Bog uslišava njegovu molitvu, ali kako je Bog u dijeljenju svojih darova širokogrudan, on mladom kralju uz ovo što je molio dodaje još koju

sitnicu: *dug život, bogatstvo i slavu kakve nema nitko među kraljevima.* Tek tako, da mu se nađe! Naravno, ovo obećanje veže uz uvjet, *ako bude hodio Božjim putovima i ako se bude držao Božjih zakona i zapovijedi.* (usp. 1 Kr 3,13-14)

Gledajući to danas mogli bismo reći da se pred nama nalazi čovjek koji osluškuje puls vremena u kojem živi, koji osjeća stvari koje naslućuje u zraku. On osjeća bilo naroda koji mu je povjeren te ima otvoreno uho da saslušati one koji mu prilaze i otvoreno oko za njihove nevolje i brige. Jednostavno rečeno, on ih ne želi držati na distanci, nego im otvara vrata svoga doma i svoga srca.

Pretpostavljam da je, poput Salomona, i Stadler molio Boga da mu udijeli mudro srce da mogne voditi povjerenom mu stado po volji Božjoj. Stadler je imao srca za one koji su mu bili povjereni, zapravo za sve koje je susretao na svome životnom putu. Međutim, on nije bio „nainvno“ dobar, nego je u svojoj dobroti pokazivao veliku mudrost, drugim riječima imao je mudro srce. Duboko je vjerovao kako istina oslobađa i zato je bio spreman slušati i opomene, čak što više, sam je tražio da ga upozore ukoliko bude u opasnosti da se udalji od istine. Tako u jednom pismu biskupu Buconjiću, Stadler piše: „Liepo Vas, prijatelju, molim, da me opomene te“. (Pismo Buconjiću od 22.10.1881.)

Dok razumska sposobnost pomaže čovjeku da stvarnost doživi objektivno, da je na neki

način razdijeli i vani izrazi, dotle afektivna sposobnost teži ujediniti, povezati i na neki način stvarnost „privezati“ uz srce, uz čovjekovo najdublje „ja“. Biblija na više mjesta svjedoči kako se istinski susret s Bogom događa u ljudskom srcu. Ukoliko je to srce čisto i Bogu poslušno, ono će susresti Boga i doživjeti mir koji samo Bog može dati. Ukoliko je nutrina čovjeka, odnosno njegovo srce sebično, oholo i tvrdoglavo, ono će biti najveća zapreka da se dogodi istinski susret s Bogom. Svoje srce čovjek može sakriti od drugih, ali nikada od Boga koji vidi ono što je u srcu (1 Sam 16,7), koji dobro poznaje ljudsko srce (Dj 1,24), koji ga proniče i ispituje (Jer 11,20; Sir 42,18).

Da je nadbiskup Stadler bio afektivno zrela osoba vidi se i po tome što je on znao i imao hrabrosti pokazati da ima srce koje suosjeća s onima koji pate i koje im nastoji što je moguće

više pomoći. To je vidljivo iz mnogih primjera njegova karitativnoga djelovanja. (usp. Mijo Nikić, Josip Stadler. Život i djelo).

Stadler je bio svjestan primjera koji je Isus dao svojim učenicima kad su se vratili sa svoga prvog misijskog putovanja. Bili su umorni i iscrpljeni od naporna rada, te su sada trebali mir i osamu. Isus i učenici s jedne strane, a veliko mnoštvo ljudi na drugoj strani. Mnoštvo ljudi išlo je za Isusom, a on im je dao kruha da utaže tjelesnu glad. No prije toga ih je poučavao u mnogočemu. Jer čovjek živi i od riječi kao i od kruha. Stadler zna da ono što je činio Isus trebaju činiti i njegovi učenici: Hraniti ljude kruhom riječi i sakramenta, ali isto tako utažiti njihovu tjelesnu glad. On je to i činio.

Amen!

Zaređen prvi đakon iz misijskog sjemeništa Redemptoris Mater u Vogošći - Sarajevu

Tijekom svečanog Euharistijskog slavlja na svetkovinu Svete Obitelji, 29. prosinca 2013. u prepunoj sarajevskoj katedrali Srca Isusova nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić zaređio je bogoslova Jošta Mezege za đakona. Bilo je to prvo đakonsko ređenje jednog kandidata iz Vrhbosanskog Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa Redemptoris Mater u sarajevskom predgrađu Vogošća od njegova osnutka u listopadu 2011. godine. Vlč. Jošt je ovim ređenjem inkardiniran u Vrhbosansku nadbiskupiju. Stoga je to na određeni način i povijesni događaj za ovo Sjemenište i za Vrhbosansku nadbiskupiju. Na Misi su koncelebrirali: savjetnik Apostolske nuncijature u BiH mons. Joseph Puthenpurayil Antony, ravnatelj Pazinskog kolegija vlč. dr. Alejandro Castillo koji je zadužen za Neokatekumski put u Bosni i Hercegovini, rektor Sjemeništa u Vogošći vlč. dr. Michele Capasso i još dvadesetak svećenika.

Na Misi ređenja, osim župljana katedralne župe, sudjelovali su i brojni vjernici iz raznih krajeva među kojima je bilo cjelokupno sjemenište Redemptoris Mater iz Pule na čelu s rektorom vlč. Piergiorgiom de Angelisom i ostalim poglavarima te sedamdesetak gostiju iz Slovenije, 25 iz Italije, 60 mladih iz Zagreba, više od 60 vjernika iz Žepča te manje skupine iz Splita, Makarske, Užica i Skopja. Budući da je vlč. Jošt poziv na svećenički poziv otkrio u okrilju Crkve u svojoj Neokatekumskoj zajednici, većina nazočnih je i pripadalo ovoj pokoncilskoj stvarnosti iz koje je niklo 100 sjemeništa Redemptoris mater raširenih po cijelom svijetu. Do sada je iz takvih sjemeništa ređeno oko 1800 svećenika za novu evangelizaciju. Na Misi je sudjelovala i gđa. Lucia Toso koja je u ekipi odgovornih za Neokatekumski put za područje Hrvatske, Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja.

Prije početka Euharistijskog slavlja, rektor sjemeništa u Vogošći dr. Capasso je u svom pozdravu izrazio radost što se čin ređenja događa upravo na svetkovinu Svete Obitelji budući da je sjemenište u Vogošći usko povezano s četiri obitelji poslana od pape Benedikta

XVI. koje čine misiju Ad gentes u Sarajevu.

U prigodnoj propovijedi, kardinal Puljić je na početku istaknuo važnost obitelji koja je slika Trojstvenoga Boga na zemlji, u kojoj se rađa život te iz koje proizlaze zvanja na posvećeni život. Naglasio je da je svećenik pozvan biti u službi obitelji te dodao da su u tom duhu ova dva poziva neodvojiva. Progovorio je i o ulozi vjernika naspram svećenika ističući da su pozvani pomagati svoje svećenike, osobito molitvom, kako bi ustrajali u svom pozivu budući da to blago sakramenata i Evanđelja nose u "glinenim posudama".

Kardinal Puljić je potom kazao da se na svetkovinu Svete Obitelji u hrvatskom narodu obilježava i dan izbjeglica i emigranata ističući da je Nazaretska obitelj prošla svoje patnje kušajući na svom početku teškoću izbjeglištva i progonstva. „No, poteškoće i progonstvo nisu spriječile Nazaretsku obitelj da se vrati u svoju domovinu, na svoje ognjište“, rekao je kardinal Puljić pozivajući vjernike da budu vezani uz svoj kraj, ali ne i navezani na njega.

Na kraju homilije kardinal Puljić se obratio ređeniku Joštu ističući da će ređenjem postati dio obitelji Crkve za koju je pozvan na posebna način svakodnevno moliti časoslov. Dodao je i da se kao ređenik obvezuje na celibat napominjući da će napasti biti brojne, ali i da Krist daje potrebnu snagu da ih može nadvladati. Ohrabrio je ređenika Jošta ističući da je jedini pravi oslonac u toj borbi Isus Krist na kojeg se može uvijek osloniti. Upozorio je i na poteškoće koje svatko, tko vjerno slijedi Krista, mora proći, a to su nerazumijevanja i neprihvatanja. „Ne boj se, Krist će biti s tobom“, poručio je kardinal Puljić.

Nakon Euharistije mnogi su se još neko vrijeme zadržali ispred katedrale uz pjesmu i kolo. Potom je uslijedio svečani domjenak u dvorani Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije na koji se odazvalo više od 400 osoba. Zajedništvo i veselje, koje je prožimalo Euharistijsko slavlje, prenijelo se u Svećenički dom. Vlč. Jošt je održao kratki govor u kojem je zahvalio Bogu što ga je, u svojoj božanskoj dobroti, pozvao da ga izbliza slijedi i što ga je

pratio na tom putu te ga doveo do ovog trenutka. Kardinal Puljić je osobito zahvalio svim majkama te zajedno s nazočnima zapjevao "Tebi majko misli lete...". Okupljeni su se

zahvalni Gospodinu razišli uz čestitke i lijepe želje za blagoslovljenu Novu 2014.

(kta)

Misijsko-animacijski susret u Potocima i završetak godišnje skupštine PMD BiH

27. veljače 2014. godine

Misijsko-animacijskim susretom i večernjom Svetom misom završena je Godišnja skupština Nacionalnog vijeća Papinskih misijskih djela Bosne i Hercegovine.

U sklopu Godišnje skupštine PMD BiH upriličen je misijsko-animacijski susret u Caritasovoj kući susreta „Emaus“ u Potocima kod Mostara. Prijepodnevi je program započeo u 10 sati a sudjelovali su nacionalni ravnatelji PMD BiH don Ivan Štironja, nacionalni ravnatelj PMD RH vlč. Antun Štefan, dijecezanski ravnatelj PMD mons. Vlado Lukenda, preč. Pavo Šekerija, don Tomislav Ljuban i vlč. Josip Tadić, misionar iz Tanzanije don Bernard Marijanović, svećenici i redovnice koji imaju misionarsko iskustvo a sada djeluju u pastoralu širom BiH: Don Marko Kutleša, fra Ferdo Boban, don Drago Bevanda, s. Andrea Bulut i s. Samuela Bešker, te sestre Majke Terezije – Misionarke ljubavi iz Banja Luke: s. Michala, s. Nelsia, s. Alodina i s. Maria Kolbe. Nakon predstavljanja, prisutni su izmijenili svoja iskustva koja zasigurno mogu poslužiti u misijsko-pastoralnom djelovanju na ovim prostorima.

U poslijepodnevnom satima spomenuti su se sastali s misijskim animatorima, koji su stigli iz nekoliko župa Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije. To su mostarske župe: Marija Majka Crkve-Katedrale, Sv. Ivan ap. i ev., Sv. Petar i Pavao, te župe: Svi Sveti – Aladinići, Presveto Trojstvo – Blagaj-Buna, Uzvišenje BDM – Dračevo, Sv. Ante Padovanski – Humac, Sv. Ilija Prorok – Stolac, Sv. Petar i Pavao – Kočerin, Presveto Srce Isusovo – Potoci, Presveto Srce Isusovo Studenci i Sveti Mihovil Arkandeo – Tomislavgrad.

Na početku poslijepodnevnog susreta don Štironja je pozdravio sve prisutne te pozvao

da se predstave. Potom je pozvao vlč. Štefana, nacionalnog ravnatelja PMD RH da iznese iskustva o djelovanju misijskih zajednica po župama u RH. Vlč. Štefan je naglasio da je to jednostavan i redovit angažman vjernika laika u pastoralu u koji spada i misijski pastoral. Misijski animator je u konačnici misionar koji je svjestan Isusova poslanja i poslanja Crkve. Stoga je pozvao sve prisutne da nastave tamo gdje su stali brojni hrabri djelatnici i svjedoci vjere Crkve u Hercegovini.

Uslijedila su Iskustva misionara i misionarki. Redala su se vrlo zanimljiva, neka vrlo dirljiva iskustva, uglavnom iz afričkog svijeta. Bilo je to, kako rekoše neki sudionici, istinsko obogaćenje i osvježenje kao i poziv na razmišljanje. Osobito odgovori sestara Majke Terezije koji su dale na postavljena pitanja. Među ostalim su naglasile dvosatnu molitvu i razmatranje odmah na početku dana, prije doručka i prije bilo kakva posla. Molitvom, i to podužom, svaki dan se započinje i završava. Molitva i klanjanje Presvetomu, izvor su iz kojeg se crpi snaga za življenje i djelovanje. Zanimljivo je bilo slušati o njihovoj oslonjenosti na Boga i povjerenju u Božju Providnost koja hrani i njih i njihove bolesnike i siromahe, kao i njihovoj neovisnosti o ovozemaljskim dobrima kao što su mobiteli, kompjutori, portali, televizori, strojevi za pranje..., one to jednostavno ništa nemaju, niti upotrebljavaju. Prisutni su na kraju postavili pitanja prisutnim misionarima i misionarkama.

Uslijedilo je svečano Misno slavlje i župnoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Potocima koju je predvodio don Željko Majić, generalni vikar Hercegovačkih biskupija u koncelebraciji desetak svećenika. Na početku Mise sve je prisu-

tne pozdravio župnik don Josip Galić, izrazivši radost zbog događaja koji se odvija u župi Potoci, a predvoditelj Misnoga slavlja prenio je pozdrave i blagoslove biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog mons. dr. Ratka Perića koji se nalazi u Banjoj Luci na zajedničkom zasjedanju biskupa BK BiH i HBK.

Don Željko je u svojoj propovijedi, počevši od pojedinačnih doživljaja misija, uprisutnio dva puta misijskoga djelovanja u kojima se ostvaruju Zapovijedi Ljubavi prema Bogu i prema čovjeku. No, problem bi mogao nastati kada bi se jednome vidu davala veća vrijednost od drugoga: solidarnosti u teškim životnim potrebama pred navještajem ili obrnuto. Stoga je i naglasio i potrebu prožimanja posluživši se s izrazom pape Benedikta XVI.: evanđeosko promicanje ljudskoga dostojanstva. Naviještanje i evangelizacija nije i niti smije biti govor s lijepo uređenoga mramornoga ambona u kojem studen mramora kao da zahvaća i samoga navjestitelja nego navjestitelj mora postati ambon Crkve i Krista Gospodina s kojega i po ko-

jem odjekuje u cijelom svijetu Riječ spasenja. Na kraju propovijedi izrazio je poštovanje i zahvalnost svim misionarima - kojih je iz Crkve u Hrvata danas u misijskim zemljama oko 90, ravnateljima nacionalnih i dijecezanskih uprava Papinskih misijskih djela, svim animatorima te župljanima župe Srca Isusova na čelu sa župnikom don Josipom.

Na kraju Misnog slavlja svima je zahvalio don Štironja, nacionalni ravnatelj PMD BiH te naglasio važnost suradnje svih članova Crkve, od biskupa do posljednjeg vjernika, u misijskom poslanju koje je nezaobilazno u našem svakodnevnom kršćanskom svjedočenju. Posebno je zahvalio zboru mladih župe Potoci koji su predvodili liturgijsko pjevanje kao i svim župljanima za sve što čine za Papinska misijska djela, za misije i misionare. Pozvao je sve sudionike misijsko-animacijskog susreta na plenarnu sjednicu u „Emaus“ gdje su Godišnja skupština PMD, kao i misijsko-animacijski susret službeno završeni.

(kta/missio.ba)

O. Vladimir Vasilj, DI

Isusovac, o. Vladimir Vasilj je umro 7. ožujka 2014. godine u redovničkoj zajednici u Zagrebu na Fratrovcu, u 85. godini života, 59.-toj redovništva i nekoliko mjeseci prije svoje zlatne mise.

Pogreb p. Vladimira Vasilja održan je 11. ožujka u Zagrebu na Mirogoju. Ukopne obrede je predvodio mons. Valentin Pozaić, pomoćni zagrebački biskup, uz asistenciju p. Ante Tustonjića, provincijala Hrvatske pokrajine Družbe Isusove. Obredu su prisustvovala mnoga subraća isusovci, rodbina i prijatelji obitelji Vasilj, redovnice iz različitih zajednica, časne sestre iz Crne Gore te skupina vjernika iz Bara i Zupaca s barskim župnikom. Na sprovodu je govorio p. Tustonjić i prikazao pokojnikov plodan svećenički rad.

Rođen je 2. svibnja 1929. godine u Mostaru, kao četvrto od šestoro djece. Nakon što je završio četiri razreda osnovne škole kod sestara Milosrdnica, o. Vlado je 1940. godine upisao i gimnaziju. Kao šesnaestogodišnjak je i sam prošao Križni put, pješice s ocem od Karlovca do Dravograda pa u Maribor, a zatim vlakom u Zagreb u logor pa pješice u Bjelovar, gdje su mlađe osobe oslobodili i poslali kućama. Kad se vratio u Mostar, nastavio je redovito ići u crkvu, dva puta je bio hapšen i privođen bez prave optužnice i bez krivnje. Drugi put je uhićen 1949. – mjesec dana pred maturu. U isto vrijeme su uhapsili još nekoliko katoličkih mladića iz raznih srednjih škola, vjerojatno one koje su zapazili da češće idu u crkvu. Osuđen je na društveno koristan rad, a kaznu je odslužio u Mostaru, Travniku, Kupresu i Sarajevu, na Čengiće Vili, gdje je obolio od vodene upale pluća i proveo šest mjeseci u bolnici. Nakon položene mature upisao je u Zagrebu elektrotehnički fakultet. Ubrzo je na poticaj nekih kolega počeo redovito odlaziti na nedjeljnu misu u Palmotićeve, u Baziliku Srca Isusova. Ubrzo je odlučio stupiti u Družbu Isusovu, te je u novicijat primljen 3. listopada 1955. Redovite studije filozofije i teologije obavio je u Zagrebu na Filozofsko-teološkom institutu Družbe

Isusove, te je za svećenika zaređen 30. srpnja 1964. godine.

Odmah nakon ređenja poglavari su ga poslali da dovrši studij elektrotehnike, kako bi mogao predavati fiziku i matematiku u gimnaziji sjemeništa. Od 1965. do 1971. bio je pomoćnik magistra novaka i profesor matematike i fizike u Zagrebu. Nakon obavljene „treće probacije“ u Opatiji od 1971. do 1972. , posljednje redovničke zavjete položio je na Veliku Gospu 1973. godine.. Od 1972/73. do 1977/78. nalazio se u Sarajevu u Vrhbosanskoj bogosloviji, gdje je obavljao službu duhovnika bogoslova i profesora duhovnog bogoslovlja. Od 1978. do 1982. bio je u Dubrovniku, gdje je bio rektor sjemeništa i profesor matematike i fizike. Od 1982. do 1983. zamjenjivao je pomoćnika magistra novaka u Splitu, a od 1983. do 1984. je išao u Rim na „annum sabaticum“ gdje je studirao duhovnost. Od 1984. do 1985. ponovo je u Dubrovniku, ovaj put kao duhovnik sjemeništaraca. Od 1985. do 1987. bio je kapelan u župi na Grbavici u Sarajevu, a od 1987. do 2001. bio župnik u Baru u Crnoj Gori. Od 2001. do 2008. ponovo je kapelan na župi na Grbavici u Sarajevu, a u srpnju 2008. je premješten u Split, u isusovački novicijat gdje je pomagao u dušobrižništvu, ispovijedanju i davanju duhovnih vježbi. Od 2013. boravi u isusovačkoj zajednici na Fratrovcu.

“Bio je drag i samozatajan čovjek i svećenik. Bio je spreman neumorno razgovarati i slušati svakoga tko mu je pristupao i zatražio savjet ili ispovijed”, rekao je isusovački provincijal o pokojnom o. Vasilju, dodavši da je u njemu bilo lako “prepoznati svećenika koji radosno živi svoj poziv. Iskrenog redovnika, isusovca, koji svoje zavjete živi radikalno, bez kompromisa, ali vedro i sretno.”

Misa zadušnica je služena nakon sprovoda u crkvi Bezgrešnog Srca Marijina na Jordanovcu, a prigodnu homiliju je održao p. Marko Matić.

(kta/ika)

Statistički podaci župa po dekanatima za 2013. godinu - Vrhbosanka nadbiskupija

R. br.	Župa	Broj vjernika	Domać.	K r š t e n i				Prvopričesnici	Krizma	Crkveno vjenčani				U m r l i			
				do 1 god.	od 1 do 7 god.	iznad 7 god.	Ukupno			između dvoje katolika	između katolika i křt. nekatoika	između katolika i nekřtanoga	Ukupno vjenčanih	provideni av. Sakramentima	neprovideni zbog negle amr.	neprovideni zbog nezavršije svadanka	Ukupno

I. Kreševski dekanat																	
1	Banbrdo	2.020	710	13	1	0	14	17	63	9	0	0	9	21	7	11	39
2	Brestovsko	1.695	567	17	0	0	17	0	48	9	0	0	9	20	7	0	27
3	Busovača	7.484	2.472	79	0	1	80	44	94	31	0	1	32	69	9	6	84
4	Deževica	134	72	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	7	1	3	11
5	Fojnica	2.922	1.150	26	0	0	26	40	90	17	0	0	17	45	5	0	50
6	Gromiljak	2.232	727	19	1	0	20	21	72	8	0	0	8	15	1	0	16
7	Kiseljak	5.620	1.920	56	0	2	58	38	150	25	1	0	26	20	27	16	63
8	kreševo	3.774	1.381	32	0	0	32	30	118	21	0	0	21	52	8	3	63
9	Visoko	311	128	1	0	0	1	0	0	4	0	1	5	2	4	1	7
	Ukupno:	26.192	9.127	244	2	3	249	190	635	125	1	2	128	251	69	40	360

II. Ramski dekanat																	
1	Doljani	244	89	3	0	0	3	0	4	0	0	0	0	9	1	0	10
2	Gračac	1.045	291	10	0	0	10	15	25	4	0	0	4	6	3	0	9
3	Obri	41	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	7
4	Prozor	3.923	951	51	0	0	51	24	137	21	0	0	21	24	3	0	27
5	Rama - Sćit	2.663	606	24	0	0	24	9	81	17	0	0	17	21	8	9	38
6	Rumboci	1.489	356	16	0	0	16	18	48	9	0	0	9	10	4	0	14
7	Solak. Kula	22	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
8	Uzdol	350	117	3	0	0	3	0	10	2	0	0	2	8	4	0	12
9	Podhum-Zitače	123	68	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	2	0	0	2
	Ukupno:	9.900	2.516	107	0	0	107	67	305	54	0	0	54	89	23	9	121

III. Sarajevski dekanat																	
1	Cemerno	170	96	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	1	1	5
2	Goražde	7	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Pale	84	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
4	Briješće	236	104	0	0	0	0	2	0	2	0	0	2	2	0	2	4
5	Dobrinja	633	291	6	0	0	6	7	2	0	0	0	0	3	3	7	13
6	Grbavica	520	260	1	1	0	2	0	2	0	2	0	2	2	3	4	9
7	Marijin Dvor	1.300	1.100	7	3	2	12	13	7	9	1	1	11	16	9	7	32
8	Novi Grad	1.696	909	6	0	1	7	12	7	0	0	0	0	9	20	19	48
9	Novo Sarajevo	2.910	1.415	8	4	7	19	16	19	8	2	1	11	31	29	24	84
10	Katedrala	1.306	737	11	3	2	16	8	9	4	0	0	4	22	0	31	53
11	Stup	2.570	950	8	1	0	9	18	38	4	0	0	4	22	0	33	55
12	Tarčin	117	54	0	1	0	1	3	3	0	0	0	0	1	1	0	2
13	Vogošća	215	103	1	0	0	1	3	3	0	0	0	0	4	0	3	7
	Ukupno:	11.764	6.039	49	13	12	74	82	90	27	5	2	34	115	66	132	313

IV. Sutješki dekanat																	
1	Borovica	70	45	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	7	1	2	10
2	Breza	290	153	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	9	3	4	16
3	Haljinići	71	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
4	Ilijaš	190	90	0	0	2	2	4	0	1	0	0	1	3	2	1	6
5	Jelaške	144	87	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	5	2	3	10
6	Kakanj	1.191	605	9	3	2	12	8	0	4	0	0	4	16	10	5	31
7	Kraljeva Sutj.	1.436	629	13	0	0	13	10	0	2	0	0	2	25	20	0	45
8	Olovo	17	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Vareš	2.161	1.058	12	0	2	14	16	0	9	0	0	9	29	12	10	51
10	Vijaka	337	166	3	0	1	4	1	0	3	1	1	5	7	1	1	9
11	Vukanovići	172	59	0	0	0	0	3	4	0	0	0	0	3	0	0	3
	Ukupno:	6.079	2.934	38	3	7	46	43	7	20	1	1	22	105	51	27	183

V. Bugojanski dekanat																	
1	Bistrica/Uskop	1.022	277	11	0	0	11	13	36	5	0	0	5	5	4	3	12
2	Bugojno	3.043	1.242	23	0	1	24	15	77	12	0	0	12	64	10	12	86
3	Dobretići	281	118	7	0	0	7	0	7	4	0	0	4	5	7	6	18

4	Glavice	317	101	1	0	0	1	2	5	1	0	0	1	2	2	0	4
5	G. Vakuf-Uskop	4.437	1.356	42	0	0	42	23	172	30	0	0	30	32	9	0	41
6	Kandija	557	201	7	2	0	9	8	10	3	0	0	3	4	0	10	14
7	Kupres	2.276	719	14	0	1	15	36	71	10	0	0	10	5	2	0	7
8	Otinovci	154	47	3	0	0	3	0	0	1	0	0	1	5	4	0	9
9	Podmilačje	2.404	731	35	2	2	39	0	70	18	0	0	18	31	2	11	44
10	Rastičevo	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
11	Skopalj Grač.	850	263	10	0	0	10	6	26	6	0	0	6	8	4	3	15
12	Suho Polje	396	116	6	0	0	6	7	26	5	0	0	5	13	2	0	15
	Ukupno:	15.739	5.172	159	4	4	167	110	500	95	0	0	95	176	46	45	267

VI. Travnički dekanat:																	
1	Brajkovići	420	173	1	16	29	46	0	0	5	0	0	5	10	12	0	22
2	Bučići	1.563	472	12	0	0	12	0	0	7	0	0	7	13	1	4	18
3	Dolac	2.327	881	28	0	0	28	0	0	7	2	0	9	35	8	6	49
4	Guča Gora	785	311	10	0	0	10	8	0	5	0	0	5	12	0	4	16
5	Korićani	12	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
6	Nova Bila	4.137	1.315	58	1	0	59	21	0	18	0	0	18	19	6	3	28
7	Novi Travnik-P.	3.268	1.096	28	0	1	29	30	0	15	0	0	15	11	5	5	21
8	Novi Travnik-U.	1.851	610	17	0	0	17	16	0	9	0	0	9	17	7	3	27
9	Ovčarevo	1.874	680	19	0	2	21	0	0	11	0	0	11	26	1	12	39
10	Pečine	138	58	6	1	0	7	2	0	3	1	0	4	5	5	3	13
11	Podkraj	445	158	8	8	0	16	0	0	1	0	0	1	7	0	0	7
12	Rankovići	1.772	516	13	0	0	13	0	0	11	0	0	11	14	5	2	21
13	Rostovo	37	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	3
14	Travnik	1.490	640	7	1	1	9	0	0	6	1	0	7	20	5	5	30
15	Turbe	375	142	4	0	0	4	2	0	2	0	0	2	5	3	3	11
16	Vitez	12.140	3.822	136	0	5	141	100	215	75	2	1	78	60	9	26	95
	Ukupno:	32.634	10.899	347	27	38	412	179	215	175	6	1	182	258	68	76	402

VII. Zepački dekanat																	
1	Bistrica k. Z.	970	268	12	0	0	12	11	0	4	0	0	4	2	5	0	7
2	Globalica	512	169	7	0	0	7	3	18	2	0	0	2	10	0	0	10
3	Lovnica	405	123	5	0	0	5	7	0	5	0	0	5	0	0	1	1
4	Lug-Brankov.	1.556	433	10	0	0	10	26	0	11	0	0	11	7	7	0	14
5	Maglaj	580	209	5	0	0	5	6	0	5	0	3	8	8	0	3	11
6	Novi Seher	3.463	1.020	31	0	0	31	25	0	23	1	0	24	34	4	0	38
7	Osova	2.857	810	32	0	0	32	41	0	19	1	0	20	27	8	0	35
8	Radunice	302	108	4	0	0	4	7	0	0	0	0	0	4	0	2	6
9	Zavidovići	1.260	530	9	0	0	9	6	11	10	0	0	10	15	3	7	25
10	ZE-Crkvica	1.954	760	8	4	1	13	5	8	4	0	0	4	26	6	15	47
11	ZE-Cajdraš	532	218	4	0	0	4	0	0	2	0	0	2	13	1	0	14
12	ZE-Klopče	380	170	6	0	0	6	0	2	1	1	0	2	2	3	1	6
13	ZE-Sv. Ilija	1.950	962	16	2	0	18	10	9	4	0	0	4	40	13	13	66
14	ZE-Sv. Josip	2.017	932	9	11	1	21	10	7	2	1	0	3	25	5	20	50
15	Zepče	5.061	1.522	55	0	0	55	60	83	27	1	0	28	34	9	8	51
	Ukupno:	23.799	8.234	213	17	2	232	217	138	119	5	3	127	247	64	70	381

VIII. Derventski dekanat																	
1	Bijelo Brdo	41	17	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	9	3	0	12
2	Bos. Brod	76	54	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	6	0	2	8
3	Brusnica	33	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4
4	Bukovica	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	0	5
5	Cer	35	20	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	7	0	0	7
6	Derventa	238	157	1	0	0	1	0	0	2	0	0	2	19	0	12	31
7	Foča k. Derv.	172	92	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	19	0	2	21
8	GM-Sijekovac	13	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Kolibe	13	8	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	2	1	6
10	Korače	80	46	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	5	2	2	9
11	Kulina	11	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
12	Novo Selo-Pre.	132	71	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	3	0	9
13	Plehan	95	58	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	23
14	V. Prnjavor - S.	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Zeravac	103	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	6
	Ukupno:	1.050	605	4	0	2	6	2	0	5	0	0	5	90	13	19	143

IX. Tuzlanski dekanat																	
1	Breške	1.440	620	11	3	2	16	9	0	6	0	0	6	17	3	12	32
2	Dragunja	1.400	455	9	0	0	9	5	0	5	0	0	5	13	5	0	18
3	Drijenča	276	123	4	3	7	4	3	6	8	1	0	9	12	3	0	15
4	Husino	1.130	490	3	2	1	6	9	0	4	0	0	4	3	13	9	25
5	Lukavac	1.690	640	6	3	1	10	13	0	3	1	0	4	12	3	29	44

DODATAK

6	Morančani	1.529	459	10	1	0	11	0	1	5	0	0	5	21	8	13	42
7	Par Selo	975	424	5	1	0	6	6	0	3	1	0	4	9	10	8	27
8	Sikara	1.661	710	21	1	3	25	17	0	7	0	0	7	26	12	4	42
9	Tuzla	4.200	1.746	21	10	5	36	24	51	9	2	2	13	24	18	55	97
10	Zvornik	91	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
11	Zivinice	1.887	755	9	2	6	17	0	0	9	0	0	9	5	11	19	35
	Ukupno:	16.279	6.465	99	26	25	140	86	58	59	5	2	66	143	86	149	378

X.	Usorski dekanat																
1	Bežija	145	95	2	0	0	2	0	0	1	0	0	1	10	0	0	10
2	Doboj	590	285	2	2	2	6	7	8	2	2	0	4	9	0	6	15
3	G. Komušina	7	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
4	Jelah	957	307	7	0	0	7	4	16	3	0	0	3	7	5	5	17
5	Komušina	204	105	2	0	0	2	0	5	0	0	0	0	7	0	3	10
6	Sivša	2.990	950	25	2	0	27	27	50	11	0	0	11	17	25	12	54
7	Teslić	751	268	2	0	0	2	6	0	0	1	0	1	12	6	0	18
8	Ularice	615	202	7	0	0	7	6	11	3	0	0	3	8	2	5	15
9	Zabljak	1.018	319	8	0	0	8	7	25	4	0	0	4	7	4	9	20
	Ukupno:	7.277	2.536	55	4	2	61	57	115	24	3	0	27	78	42	40	160

XI.	Brčanski dekanat																
1	Bijeljina	98	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5	6
2	Boče	731	392	6	0	0	6	10	0	6	0	0	6	10	1	8	19
3	Brčko	540	242	5	0	4	9	2	0	2	1	0	3	9	3	11	23
4	Dubrave	3.027	1.163	24	0	1	25	20	1	6	1	0	7	49	14	0	63
5	Gorice	204	153	4	0	0	4	0	0	0	0	0	0	8	0	2	10
6	Krepšić	102	77	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	3	1	2	6
7	Poljaci	434	183	2	0	0	2	2	0	1	0	0	1	5	1	0	6
8	Spionica	1.280	475	10	0	0	10	11	0	4	0	0	4	13	0	6	19
9	Ulice	713	305	8	0	0	8	12	0	4	0	0	4	24	1	0	25
10	Zovik	1.351	453	6	0	1	7	17	0	4	0	0	4	16	4	4	24
	Ukupno:	8.480	3.493	67	0	6	73	74	1	29	2	0	31	138	25	38	201

XII.	Doborski dekanat																
1	Cardak	119	65	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	4	6	7	17
2	D. Tramošnica	190	104	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	16	0	3	19
3	Garevac	129	82	1	0	2	3	3	2	0	0	0	0	3	4	0	7
4	G. Dubica	1.460	550	11	0	0	11	14	0	9	0	0	9	25	14	0	39
5	G. Tramoš.	242	134	1	0	0	1	2	1	4	0	0	4	4	3	2	9
6	Gradačac	326	129	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	5	4	0	9
7	Modriča	45	38	1	0	0	1	3	0	0	0	0	0	4	0	3	7
8	N.Selo-Baleg.	1.700	413	8	0	0	8	12	0	6	0	0	6	19	0	5	24
9	Odžak	1.661	473	9	0	0	9	24	0	10	0	0	10	12	10	3	25
10	Pečnik	105	88	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	6	0	2	8
11	Pos. Mahala	430	160	4	0	0	4	3	0	2	0	0	2	15	1	0	16
12	Potočani	1.020	435	10	1	0	11	9	0	4	0	0	4	26	9	3	38
13	S. Slatina	48	29	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	6
14	Svilaj	1.023	425	11	0	0	11	11	0	6	0	0	6	21	8	0	29
15	Turić	489	147	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	6	0	3	9
	Ukupno:	8.987	3.272	60	2	2	64	81	4	42	1	0	43	167	60	31	262

XIII.	Samacki dekanat																
1	Bos. Samac	66	56	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	6	1	4	11
2	Domaljevac	3.650	965	26	0	0	26	17	27	20	1	1	22	38	4	3	45
3	Grebnice	1.150	340	9	0	1	10	12	22	2	0	0	2	8	0	6	14
4	Kopanice	352	126	0	0	0	0	4	0	1	0	0	1	9	0	0	9
5	O.L. Bok	2.952	986	19	1	0	20	34	70	12	1	0	13	35	7	0	42
6	Orašje	1.325	450	13	1	6	20	14	22	5	0	0	5	5	5	0	10
7	Prud	586	234	3	0	0	3	2	0	1	0	0	1	6	2	7	15
8	Tišina	335	15	2	0	0	2	2	1	0	0	0	0	11	3	3	17
9	Tolisa	10.487	3.020	61	0	0	61	109	127	52	3	0	55	112	1	10	123
10	Vidovice	920	358	13	0	0	13	9	21	5	0	0	5	17	2	2	21
	Ukupno:	21.823	6.550	146	2	7	155	203	290	99	5	1	105	247	25	35	307

Statistika po dekanatima 2013. godine

DODATAK

R. br.	Dekanat	Broj vjernika	Domać.	K r š t e n i				Prvopričesnici	Krizma	Crkveno vjenčani				U m r l i			
				do 1 god.	od 1 do 7 god.	iznad 7 god.	Ukupno			između dvojekatolika	između katolika i křšt. nekatolike	između katolika i nekrštenoga	Ukupno vjenčanih	provideni sv. Sakramentima	neprovideni zbog nagle smrti	neprovideni zbog nezvanja svećenika	Ukupno
1	Kreševski	26.192	9.127	244	2	3	249	190	635	125	1	2	128	251	69	40	360
2	Ramski	9.900	2.516	107	0	0	107	67	305	54	0	0	54	89	23	9	121
3	Sarajevski	11.764	6.039	49	13	12	74	82	90	27	5	2	34	115	66	132	313
4	Sutješki	6.079	2.934	38	3	7	48	43	7	20	1	1	22	105	51	27	183
5	Bugojski	15.739	5.172	159	4	4	167	110	500	95	0	0	95	176	46	45	267
6	Travnički	32.634	10.899	347	27	38	412	179	215	175	6	1	182	258	68	76	402
7	Zepački	23.799	8.234	213	17	2	232	217	138	119	5	3	127	247	64	70	381
8	Derventski	1.050	605	4	0	2	6	2	0	5	0	0	5	90	13	19	143
9	Tuzlanski	16.279	6.465	99	26	25	150	86	58	59	5	2	66	143	86	149	378
10	Usorski	7.277	2.536	55	4	2	61	57	115	24	3	0	27	78	42	40	160
11	Brčanski	8.480	3.493	67	0	6	73	74	1	29	2	0	31	138	25	38	201
12	Doborski	8.987	3.272	60	2	2	64	81	4	42	1	0	43	167	60	31	262
13	Samački	21.823	6.550	146	2	7	155	203	290	99	5	1	105	247	25	35	307
	Ukupno:	190.003	67.842	1.588	100	110	1.798	1.391	2.358	873	34	12	919	2.104	638	711	3.478

